កម្ពុជសុរិយា

ទស្សនាវដ្ដី ផ្សាយខាងសាសនា និង អក្សរសាស្ត្រ

INSTITUT BOUDDHIQUE

ឆ្នាំទី ៣០ លេខ ៣ ខែមិនា

ព.ស. ២៥០០ គ.ស. ១៩៥៨

– ភ្នំពេញ –

កម្ពុជសុរិយា

ទស្សនាវដ្ដី ផ្សាយដំណឹងខាងសាសនា និងអក្សរសាស្ត្រ

ឆ្នាំទី ៣០ លេខ ៣ ខែមិនា

ព.ស. ២៥០០ គ.ស. ១៩៥៨

ភ្នំពេញ

ពិធីទទួលរថយន្តជាព្រះរាជអំណោយសម្តេចព្រះឧបយុវរាជ

កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី ២៧ កុម្ភៈ ១៩៥៨ ម៉ោង ១៦ និង ៣០ នាទី មានធ្វើពិធីទទួលរថយន្ត ការមិញ៉ូនណែត១ កម្លាំង២សេះ អំពីសម្តេចព្រះឧបយុវរាជ ដែលទ្រង់ព្រះរាជទានដល់សមាគមគិលានសង្គ្រោះចំពោះព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនិក ។

វរសមណៈ និងវរជន ដែលនិមន្ត អញ្ជើញមកជួបជុំនៅទីនោះ ផ្នែកបព្វជិត សម្តេចព្រះសុធម្មាធិបតីសង្ឃនាយកគណៈធម្មយុត្ត ព្រះពោធិវ័ង្សប្រធានពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត ព្រះរាជាគណៈឋានានុក្រម, ព្រះថេរានុត្ថេរៈ ផ្នែកគ្រហស្ថ សម្តេចចៅហ្វាវាំងវរវៀងជ័យ ប៉ែន-នុត នាយករដ្ឋមន្ត្រី សមាជិករដ្ឋាភិបាល នាម៉ឺនសព្វមុខមន្ត្រី លោកឃួន-ណៃ ប្រធានសមាគមគិលានសង្គ្រោះ សមាជិកសមាគមនេះ ក្រុមបុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យព្រះសង្ឃជាដើម ។

ម៉ោង ១៧ សម្តេចព្រះឧបយុវរាជទ្រង់ស្តេចយាងដល់ ព្រមទាំងលោកវរសេនីយឯកមាស-ហ៊ុល រាជង្គរក្ស ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជា ព្រះរាជបរិពារ ។

ក្រោយដែលបានធ្វើគារវកិច្ចចំពោះព្រះសង្ឃ សម្តេចព្រះឧបយុវរាជទ្រង់ថ្លែងព្រះសុន្ទរកថាមួយ រៀបរាប់អំពីហេតុដែលទ្រង់បានរថយន្តនេះពីសមាគមដំឡើងគ្រឿងចក្ររថយន្ត នៅវិថីព្រៃនគរ រថយន្តនេះទ្រង់នឹងធ្វើអំណោយ ចំពោះសមាគមគិលានសង្គ្រោះ សម្រាប់ដឹកនាំព្រះសង្ឃ

☛ (តទៅក្របខាងចុង)

1958_3

កម្ពុជសុរិយា

ទស្សនាវដ្ដី ផ្សាយដំណឹងខាងសាសនា និងអក្សរសាស្ត្រ

បោះពុម្ពផ្សាយអំពីពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

បញ្ជីរឿង

ផ្នែកសាសនា ទំព័រ

- ប្រវត្តិពុទ្ធសាសនា នៅប្រទេសខ្មែរ ព្រះមហា ជាង-ខាត់ រៀបរៀង ១៩៣
- ផ្លូវ ២ យ៉ាងក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រះទេពសត្ថា ពិម-តូរ រៀបរៀង ១៩៩
- សេចក្ដីពិចារណាទៃពុទ្ធសាសនិកជនម្នាក់ (តមក) លោកភ៉ាប-ប៊ុក រៀបរៀង . . ២០៥

ផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ

- រឿងអង្គុដ្ឋកុមារ លោក ឈាង-ហាប់-អាន រៀបរៀង ២០៩
- រឿងទេវទត្តរបស់អម្រឹតព្យត្រីម៉ុក (តមក) លោកញ៉ក-ថែម ពិនិត្យ ២២៥
- រឿងសាមកុក (តមក) . . . . . . ឧកញ៉ាទ្វ-កន ប្រែ ២៣៣
- រឿងព្រេងនិងរឿងប្លកណាទៃប្រទេសជប៉ុន លោក ភ៉ោ-ប៊ុក ប្រែរៀបរៀង . . . ២៤១
- រឿងអ្នកគង្វាលចៀមបិត្តស្ទូតក្រង់និងព្រះរាជធីតា (តមក) លោកផេង-គ្រី រៀបរៀង ២៤៩
- រឿងចៅបាយក្ដាំង (តមក) លោកទៀង-តៃ-ឈុន ប្រែរៀបរៀង ២៥៥

ផ្នែកកំណត់និងប្រវត្តិការណ៍

- ពិធីអនុសាវរីយ៍: មហាសន្និបាតលើកទី ១៤ ខែមន្ត្រីសង្ឃ លោក ឯន-ប៉ង់ រៀបរៀង ២៦៧
- មហាសន្និបាតសមាគមមិត្តពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ លោក ភ៉ោ-ប៊ុក រៀបរៀង ២៧៩
- ទេសភាពក្នុងប្រទេសនេបាល់និងរដ្ឋបិង្គ័ល លោក ភ៉ោ-ប៊ុក រៀបរៀង . . . ២៩៥
- វចនានុក្រមសំស្ក្រឹត-ខ្មែរ (តមក) ព្រះមហាជាង-ខាត់ រៀបរៀង ២៩៨

មួយឆ្នាំមាន ១២ សៀវភៅ ដំឡៃជារ ២៣០/០០

KAMBUJASURIYA

Revue religieuse et littéraire
éditée par l'Institut Bouddhique

TABLE DES MATIERES

PARTIE RELIGIEUSE :

-Histoire du Bouddhisme au Cambodge (suite) par Vén. *PANG-KHAT* 193
-Deux devoirs dans le Bouddhisme par Vén. *KEM-TO* . .. 199
-Réflexion d'un Bouddhiste (suite) par *M. RAY-BUC* . . . 205

PARTIE LITTERAIRE :

-Histoire du « PETIT POUCET » traduite par *M. LEANG-HAP-AN* 209
-Histoire de Devanda de *M. MOK* (suite) revue et corrigée par *M. NHOK-THEM* 225
-Histoire de Samkok (suite) traduite par *M. NOU-KAN* . . . 233
-Conte et Légende du Japon (suite) traduits par *M.RAY-BUC* 241
-Le Berger fidèle de la princesse (suite) par *M. PHENG-CHRIV* 249
-Légende du « Sieur Croûte de riz » (suite) traduite par *M. TIANG-TAY-CHHUN* 255

NOTES ET CHRONIQUES :

-Quatorzième réunion annuelle des dignitaires religieux pour l'année 1958 par *M. EN-PANG* 267
-Assemblée Générale de l'Association des Amis du Lycée Bouddhique par *M. RAY-BUC* 279
-Voyage de Nepal à Bengale par *M. RAY-BUC* 285
-Dictionnaire Sanskrit-Khmèr (suite) par Vén. *PANG-KHAT* 288

Prix d'abonnement annuel (comprenant 12 numéros) : 230 r 00

ផ្នែកសាសនា

ប្រវត្តិពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសខ្មែរ

ព្រះមហា ជាំង - ទាត់ រៀបរៀង

(តមក)

	អតីតនាម	បច្ចុប្បន្ននាម
១. ព្រះមជ្ឈន្តិកត្ថេរ	ទៅ កស្មិរៈ គន្ធារៈ	កស្មិរៈ កន្ទារៈ
២. ព្រះមហាទេវត្ថេរ	ទៅ មហិស មណ្ឌល	ខេត្តមៃសោរ (Mysore)
៣. ព្រះរក្ខិតត្ថេរ	ទៅ វនវាសីប្រទេស	ខាងឧត្តរទិសនៃខេត្តកន្នរៈ (Kannara)
៤. ព្រះយោនកធម្មរក្ខិតត្ថេរ	ទៅ អបរន្តប្រទេស	ខេត្តគុជរាត (Gujrat)
៥. ព្រះមហាធម្មរក្ខិតត្ថេរ	ទៅ មហារដ្ឋ	ខេត្តមរាថ (·Marathe)
៦. ព្រះមហារក្ខិតត្ថេរ	ទៅ យោនកប្រទេស	អាណាចក្រក្រិក ទិសពាយ័ព្យឥណ្ឌា
៧. ព្រះមជ្ឈិមត្ថេរ	ទៅ ហិមវន្តប្រទេស	តំបន់ហិមាល័យខាងឧត្តរទិស
៨. ព្រះមហាមហិន្ទត្ថេរ	ទៅ តម្ពបណ្ណិ	កោះសិរីលង្កា
៩. ព្រះសោណកត្ថេរឧត្តរត្ថេរ	ទៅ សុវណ្ណភូមិ	សុវណ្ណភូមិ (អាស៊ីអាគ្នេយ៍)

ដំណើរប្រភពកោះសិរីលង្កា ដែលបានពោលមកនេះ មានសិលា-ចារឹកព្រះរាជប្រកាសនៃព្រះបាទធម្មាសោកមហារាជ ច្រើនកន្លែងទៀត

ខ្លះនៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា ខ្លះទៀតនៅក្រៅប្រទេសឥណ្ឌា ដែលទ្រង់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យដំកល់ទុក ក្នុងទីឋាននានា ដែលព្រះអង្គផ្សាយពុទ្ធសាសនាទៅដល់ ៗ

ខ្ញុំដកស្រង់ព្រះរាជប្រកាសទាំងនោះ បំពោះតែគោល ៗ ខ្លះ យកមកទុកក្នុងទីនេះ សម្រាប់ប្រដាប់ការបេះដឹងរបស់យើង ព្រោះប្រកតទាំងនេះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងអះអាងថាជាសេចក្តីពិត គួរជឿបានដុចតទៅនេះ៖

"ក្រោយរាជាភិសេក ទ្រង់បានធ្វើសង្គ្រាម មានជ័យនៅកលិង្គរដ្ឋ ចាប់ឈ្លើយបាន ១៥០.០០០ នាក់ សម្លាប់ចោលអស់ ១០០ ០០០ នាក់ ស្លាប់ក្នុងសមរភូមិច្រើនអនេកទៅទៀត (ព្រោះតែមានមហន្តរាយនៃសង្គ្រាមនេះហើយ) តមក, ទ្រង់មិនលះបង់ការប្រតិបត្តិធម៌ និងការផ្សាយព្រះធម៌ឡើយ (ព្រះរាជប្រកាសលេខ ១៣) ។ ជ័យព្រះអង្គគឺធម្មវិជ័យ (ព្រះរាជប្រកាសលេខ ៤) ធម្មវិជ័យដែលទ្រង់ឈ្នះក្នុងទីនេះ និងទីឆ្ងាយទៅទៀតដល់ ៦០០ យោជន៍ (ព្រះរាជប្រកាសលេខ ១៣) ។ នៅក្នុងព្រះរាជអាណាចក្រនៃព្រះអង្គ និងប្រទេសជិតខាង ព្រះរាជប្រកាសព្រះអង្គ (ព្រះរាជប្រកាសលេខ ១៣) បានប្រាប់ឈ្មោះទីឋានតទៅនេះគឺ យោនកៈ ឬ យវនៈ, កម្ពោជៈ, បាណ្ឌ្យៈ, ចោលៈ, ចេរៈ, បុលិណ្ឌៈ,

នឹងតាម្ពបណ្ណិ កោះសិរីលង្កា ។ល។ ឆ្ងាយទៅទៀត. ព្រះរាជប្រកាសព្រះអង្គមានប្រាប់នាមព្រះបាទអន្តិយកៈ ឬ អន្តិយោកៈ ព្រះរាជប្រកាសលេខ ២ នឹងព្រះរាជា ៤ អង្គទៀតគឺ តុរមាយៈ ឬ តុរមយៈ ១, ព្រះបាទអន្តិកិនិ ឬ អន្តិកិនៈ ១, ព្រះបាទមគៈ ឬ មកៈ ១, ព្រះបាទអលិកសុន្ទរៈ ឬ អលិកសុទ្ទរៈ ឬ អលិកសន្ទ្រ ១, (ព្រះរាជប្រកាសលេខ ១៣) ឈ្មោះទីឋាននឹងនាមព្រះរាជាទាំងនេះ សរសេរគេប្រែប្លែកៗគ្នាខ្លះ ។ អ្នកប្រាជ្ញបុរាណ បានស្រាវជ្រាវគេឃើញថា :

១- ព្រះបាទអន្តិយកៈនោះគឺ ព្រះបាទអន្តិយោកុស (Antiochus Ier Soter) ២៨០-២៦១ មុនគ្រិស្តសករាជ ឬអន្តិយោកុសទី ២ (Antiochus II Theos) ២៦១-២៤៦ មុនគ្រិស្តសករាជ ជាព្រះរាជានៃប្រទេសស៊ីរី (Syrie)

២- ព្រះបាទតុរមេយៈ គឺព្រះបាទប្តូឡេមេ (Ptoléme Philadelphe) (២៨៥-២៤៦ មុនគ្រិស្តសករាជ) ជាព្រះរាជានៃប្រទេសអេហ្ស៊ីប

៣- ព្រះបាទអន្តិកិនិ គឺព្រះបាទអន្តិគោន(Autigone)២៧៦-២៣៩ មុនគ្រិស្តសករាជ ជាព្រះរាជានៃប្រទេសក្រិក ម៉ាសេដ្វាន (Macedane)

៤ ព្រះបាទមគៈ គឺព្រះបាទម៉ាគ័ស (Magas) (៣០០-២៥៨ មុនគ្រិស្តសករាជ) ជាព្រះរាជានៃប្រទេសស៊ីរែន (Cyréne) ជាប្រទេស

ចំណុះក្រិក ឋិតនៅខាងលិចប្រទេសអេហ្ស៊ីប ទ្វីបអាហ្វ្រិកា ។

៨ ព្រះបាទអលិកសុន្ទរៈ គឺព្រះបាទអឡេកសង់ដ្រ៍ (Alexandre) (៤៣២-២៩៨ មុនគ្រិស្តសករាជ) ជាព្រះរាជានៃប្រទេសអេពីរ (Epire) ឬអឡេកសង់ដ្រ៍ (២៩២-២៤៤ មុនគ្រិស្តសករាជ) ជាព្រះរាជានៃប្រទេសកូរិន្ទ (Corinthe) ។

កង់ព្រះរាជប្រកាសព្រះបាទធម្មាសោកមហារាជ មិនឃើញមានកត់ត្រាឈ្មោះសុវណ្ណភូមិ ក្នុងព្រះរាជប្រកាសព្រះអង្គ ដូចប្រកតកោះសិរីលង្កាទេ គ្រាន់តែមានសេចក្តីបញ្ជាក់ថា ទ្រង់បានផ្សាយពុទ្ធសាសនាទៅគ្រប់ទិសានុទិស ។ ដោយស្នាព្រះហស្តព្រះអង្គ នឹងព្រះរាជាអង្គខ្លះទៀត ដូចព្រះបាទកនិស្កៈជាដើម ព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សាយទៅ ខាងបច្ចិមទិស ដល់រាជអាណាចក្រក្រិក ដល់ទ្វីបអាហ្វ្រិកាភាគឧត្តរ ខាងអាស៊ីភាគកណ្តាល ដល់ប្រទេសចិន, ម៉ុងគោលី, កូរេ, ជប៉ុន, ខាងឧត្តរទិស ដល់ប្រទេសទីបេត៍, ខាងទក្ខិណទិសដល់កោះសិរីលង្កា ហួសឆ្ងាយទៅទៀតដល់សុវណ្ណភូមិ ។

សេចក្តីដូចបានពោលរៀបរាប់មកហើយប៉ុណ្ណេះ យើងជឿជាក់ថា ព្រះសោណកត្ថេរនឹងព្រះឧត្តរត្ថេរ ជាសមណទូតនាំពុទ្ធសាសនា មកដល់សុវណ្ណភូមិកាលពីពុទ្ធសតវត្សទី ៣ ពិតមែនហើយ ដូចសេចក្តីដែល

មានបែងទុក ក្នុងប្រកពកោះសិរីលង្កាស្រាប់ តែពីបាកនឹងកំណត់ឲ្យទៀងទាត់ថា ដែនដីបន្ទោះប្រទេសឥណ្ឌា នឹងប្រទេសចិននេះ ចំហាងត្រង់ណាជាសុវណ្ណភូមិ ដែលព្រះថេរ. ទាំងពីរអង្គ មកតាំងមជ្ឈមណ្ឌលផ្សាយពុទ្ធសាសនានុះ? នឹងថា នៅប្រទេសភូមា ក៏នៅមានការជជែកគ្នា នឹងថា នៅប្រទេសសៀម ក៏មិនសមហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ ឬ នឹងថា នៅប្រទេសណា ក៏មិនប្រាកដដែរ ព្រោះជាហេតុការណ៍ ដែលមានមកមុនប្រវត្តិកាលនៃប្រទេសទាំងឡាយ ដែលមានក្នុងភូមិភាគនេះទាំងអស់ទៅទៀត ។ បណ្ដាប្រទេសទាំងឡាយ ដែលកាន់ពុទ្ធសាសនាថេរវាទ នៅក្នុងភូមិភាគនេះទាំងអស់ ប្រទេសនីមួយ ៗ ក៏បានទុករឿងព្រះថេរៈទាំងពីរអង្គ នឹងសុវណ្ណភូមិនេះ ជាប្រវៃតណីបុរាណ របស់ប្រទេសរៀងខ្លួន ហើយអះអាងគ្រប់គ្នាថា តាំងនៅក្នុងដែនដីតែរៀងខ្លួនទៀត ដូចសេចក្ដីដែលលោក ប៉ ឌុយប៉ុង សរសេរថា ៖

"ប្រវៃតណីប្រទេសភូមានឹងសិលាចារឹក ពីគ្រិស្តសតវត្សទី ១៥ បានពោលអះអាងថា ព្រះបាទធម្មាសោកមហារាជ បានបញ្ជូនសមណទូតមកកាន់ប្រទេសភូមា ៣ លើក ពីពុទ្ធសតវត្សទី ៣ តែបំនួននឹងនាមសមណទូតមានតែពីរអង្គ ដូចប្រកពកោះសិរីលង្កាដែរ ។ ឯប្រវត្តិដែលនិយាយពីព្រះសោណត្ថេរនឹងព្រះឧត្តរត្ថេរ និមន្តមកកាន់សុវណ្ណភូមិនេះ

ប្រទេសកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាថេរវាទ នៅអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ បានដឹងទាំងអស់គ្នាជាអាទិ៍ ដូចប្រទេសសៀម ហ៊ានទាំងពោលថា ប្រវត្តិសោណ-កត្ថេរនិងឧត្តរត្ថេរនេះជាប្រវត្តិប្រទេសរបស់ខ្លួន ហើយតាំងនៅក្នុងប្រទេសខ្លួនថែមទៀតផង៖ រឿងរ៉ាវព្រះសោណកត្ថេរនិងព្រះឧត្តរត្ថេរ ទាំងពីរអង្គនេះ មានកាលបរិច្ឆេទទំនងជាមិនពិតត្រឹមត្រូវទេ តែគេរក្សាទុកថាជាប្រពៃណីសមណទូតនៃពុទ្ធសាសនា ដែលមានមកដល់ឥណ្ឌូចិនបច្ចិមទិសភាគ តាំងពីបុរាណកាល ” ។

រឿងរ៉ាវសុវណ្ណភូមិ ជារឿងដែលយើងគួរតែចង់ចេះដឹងណាស់ហើយ យើងគប្បីតែស្រាវជ្រាវរកឲ្យឃើញ សម្រាប់ប្រជាប់ការចេះដឹង ព្រោះជារឿងដែលទាក់ទងនឹងប្រទេសយើងដោយចំពោះ ។

តទៅ, ខ្ញុំសូមឱកាសរៀបរាប់ ពីដំណើរដើមទងសុវណ្ណភូមិបន្តិចសិន សម្រាប់ប្រជាប់នៃការចេះដឹងរបស់យើង សឹមនិយាយពីព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលចូលមកកាន់ប្រទេសខ្មែរយើងជាលំដាប់ ព្រោះថាការចេះដឹងរឿងសុវណ្ណភូមិសព្វគ្រប់ ជាហេតុនាំឲ្យយើង យល់ប្រស្នាព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលមកប្រតិស្ឋាននៅប្រទេសយើងដោយបរិបូណ៌ ។

ដើមទងដែលនាំឲ្យជនជាតិឥណ្ឌាមកកាន់សុវណ្ណភូមិ ក្នុងកាលនោះ

(មានត)

ធុរៈក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ២ យ៉ាង

ព្រះទេពសត្ថា កែម-គួរ រៀបរៀង

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

នមត្ថុ រតនត្តយស្ស

សូមនមស្ការចំពោះព្រះរតនត្រ័យ គឺ ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ និងព្រះសង្ឃ ដោយសេចក្ដីគោរព ។

វេលានេះ អាត្មាភាពសូមសំដែងអំពីធុរៈព្រះពុទ្ធសាសនា ២ យ៉ាង តាមសេចក្ដីនិមន្តរបស់លោកអគ្គលេខាធិការនៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ។ មុននឹងសំដែងធម៌នេះ អាត្មាភាពសូមពណ៌នាអំពីជំនឿរបស់មនុស្សទូទៅ ដែលមានសេចក្ដីប្រកាន់ខ្ជាប់ទៅលើសាសនានីមួយៗ និងកំណើតព្រះពុទ្ធសាសនាដូចមានសេចក្ដីបរិយាយ ដោយសង្ខេបតទៅនេះ :

ធម្មតាមនុស្សក្នុងលោក តាមតែសញ្ជាតិណាក៏ដោយ សុទ្ធសឹងតែមានជំនឿទៅក្នុងអ្វីមួយ បើមិនច្រើនក៏តិចដែរ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា ជាវត្ថុស័ក្ដិសិទ្ធិគួរពឹងពាក់ពំនាក់អាស្រ័យ គួរគោរពបូជា ពុំសូវមាននៅទោលតែឯកឯងឥតទីពឹងឡើយ ។ ឯវត្ថុស័ក្ដិសិទ្ធិទាំងនោះគេច្រើននិយមយកលទ្ធិដែលជាប់វេណីរបស់បុព្វបុរសសម្រាប់ជាតិនីមួយៗ ដែលធ្លាប់ប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិកាន់ជាប់តៗគ្នាមកកំណត់ហៅថា សាសនា ។

សាសនានោះសោតទៀត មានរបៀបរបបផ្សេងៗពីគ្នា តាមមតិរបស់សាស្តាចារ្យនីមួយៗប្រឌិតបង្កើតឡើងមានឡើង ដើម្បីនឹងឲ្យបរិស័ទចុះចូលជឿស្តាប់គោរពតាមគានដូចយើងបានឃើញ បានឮមកហើយដែលមាននៅក្នុងលោកនេះ ។

បណ្តាសាសនាទាំងអស់ក្នុងលោក មានតែព្រះពុទ្ធសាសនាមួយទេ ដែលជាសាសនាមានសារៈសំខាន់បណ្តាច់ជាងសាសនាឯទៀត ។ ទាំងអស់ ព្រោះជាសាសនាអាចធ្វើមនុស្សគ្រប់ឋានៈជាអ្នកប្រតិបត្តិតាមឲ្យមានសន្តិភាព មេត្រីភាពនិងសេរីភាព ទូទៅក្នុងលោក រហូតដល់ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។ កំណើតនៃព្រះពុទ្ធសាសនានេះគឺ មហាបុរសយ៉ាងឆ្នើមមួយរូប ជាអ្នកមានវិចារណញ្ញាណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ បានរកឃើញសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានខ្លឹមសារវិសេស អាចធ្វើមនុស្សលោកគ្រប់ឋានៈ ដែលជឿហើយប្រតិបត្តិតាម ឲ្យដល់នូវទីបំផុតទុក្ខបាន បានទាំងប្រកាសផ្សាយទុកមានជាប់មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ឯមហាបុរសនោះគឺ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរបស់យើងហ្នឹងឯង ។ ដំណើរដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានខ្លឹមសារនោះ ពុំមែនទើបនឹងស្វែងរកក្នុងជាតិមួយជាទីបំផុតនេះទេ គឺទ្រង់ស្វែងរកអស់កាលជាច្រើនជាតិណាស់ ដូចមានប្រវត្តិដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ បានចារឹកទុកក្នុងគម្ពីរជាច្រើន មាន

គម្ពីរបឋមសម្ពោធជាដើម ដែលមានសេចក្ដីដំណាលថា កាលដែលព្រះសម្ពុទ្ធបរមគ្រូរបស់យើង នៅក្នុងឋានៈជាពោធិសត្វនៅឡើយនោះ មានឈ្មោះថា សុមេធបណ្ឌិត បានបំពេញបារមីធម៌ទាំងឡាយមានទានបារមីជាដើម អំណើះកាលអំពីនោះមក សូម្បីព្រះអង្គកើតជាជាតិអ្វីក៏ដោយ ទោះជាតិជាមនុស្សក្ដី ជាតិជាអមនុស្ស មានទេវតាជាដើមក្ដី ជាតិជាតិរច្ឆានក្ដី សុទ្ធតែបានបំពេញបារមីធម៌គ្រប់ៗជាតិ ដើម្បីស្វែងរកមោក្ខធម៌ តម្រាំងហូតដល់បច្ឆិមជាតិ (ជាតិជាទីបំផុត) ដែលមានឈ្មោះថា សិទ្ធត្ថកុមារ អស់រយៈកាលគំរប់ ៤ អសង្ខេយ្យ ១សែនកប្ប នៅតែមិនទាន់ជួបប្រទះនឹងខ្លឹមរបស់សេចក្ដីប្រតិបត្តិគឺមោក្ខធម៌នៅឡើយ ។

លុះព្រះបរមពោធិសត្វលះរាជសម្បត្តិ ហើយចេញទ្រង់ព្រះផ្នួសស្វែងរកមោក្ខធម៌ មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានឃើញជាក់ច្បាស់នូវមោក្ខធម៌គឺ សព្វញ្ញុតញ្ញាណ ដែលមានខ្លឹមសារដោយប្រាជ្ញាញាណរបស់ព្រះអង្គឥតមានទើសទាក់ ឬក៏ប៉ាំងនឹងអ្វីឡើយ ហាក់ដូចជាគេត្រាលពន្លឺភ្លើងទៅក្នុងទីងងឹត ដែលយើងហៅថា ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង ទ្រង់គង់លើរតនបល្ល័ង្ក ក្រោមពោធិព្រឹក្សមានឈ្មោះថា ព្រះពុទ្ធ ។

ចាប់ដើមពីត្រឹមនោះមក ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់ទេសនាប្រកាស

ផ្សាយឱវាទានុសាសនធម៌គឺពាក្យប្រៀនប្រដៅដ៏មានខ្លឹមសារដែលព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនោះឯង ដល់សត្វនិករទូទៅក្នុងត្រៃលោក ។

ឱវាទានុសាសនធម៌ដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងប្រោសសព្វសត្វអស់រយៈកាល ៤៥ ឆ្នាំ ពីត្រឹមឆ្នាំដែលបានត្រាស់ទៅដល់ឆ្នាំដែលបរិនិព្វាននោះ គឺទ្រង់សំដែងតែក្នុងឱវាទ ៣ យ៉ាងគឺ ១ - សព្វបាបស្ស អករណំ ការមិនធ្វើអំពើអាក្រក់ទាំងពួងដោយកាយ វាចា ចិត្ត ឱវាទនេះចាត់ទៅជាវិន័យ ហៅថា វិនយបិដក. ២ - កុសលស្សូបសម្បទា ការបំពេញកុសលផ្សេងៗ ដោយកាយ វាចា ចិត្ត ឱវាទនេះចាត់ទៅជាព្រះសូត្រ ហៅថា សុត្តន្តបិដក. ៣ - សចិត្តបរិយោទបនំ ការធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យស្អាតផូរផង់ចាកកិលេសមានលោភៈ ទោសៈ ជាដើម ឱវាទនេះចាត់ទៅជាអភិធម្ម ហៅថា អភិធម្មបិដក; ឱវាទទាំង ៣ យ៉ាងនេះឯង ជាគោលនៃព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ព្រះពុទ្ធសាសនា បើចាត់ទៅជាធុរៈ ដែលពុទ្ធសាសនិកត្រូវបំពេញមាន ២ យ៉ាងគឺ គន្ថធុរៈ ១ វិបស្សនាធុរៈ ១ ។ ការតាំងព្យាយាមដ៏មុតមាំខំសិក្សានូវពុទ្ធវចនៈ គឺព្រះត្រៃបិដកតាមកម្លាំងសតិបញ្ញា និងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន បានរៀនចាំស្ទាត់គ្រប់បិដកទាំង ៣ ក្តី ត្រឹមតែបិដកមួយក្តី ឬត្រឹមតែនិកាយមួយក្តី ឬក៏ដោយហោចទៅត្រឹមតែពុទ្ធវចនៈបទណាមួយ

ក្តី ហើយអាចបង្ហាត់បង្រៀនគេកើត អាចសំដែងណែនាំពន្យល់គេកើត ហើយមានសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រឹមត្រង់តាមពុទ្ធវចនៈនោះៗ មិនឲ្យឃ្លៀងឃ្លាតផង ហៅថា គន្ថធុរៈ ។

ការសិក្សារៀនសូត្របានចេះចាំពុទ្ធវចនៈបទណាមួយ ឲ្យស្ទាត់ប្រាកដហើយបានធ្វើខ្លួនឲ្យស្រាលគឺបើខាងគ្រហស្ថ លះយកវាសកិច្ច (ការរវល់គ្រប់គ្រងផ្ទះ) ចេញ. បើខាងបព្វជិត លះពលិពោធ (ការកង្វល់ផ្សេងៗ) មានការរវល់ក្នុងអាវាស ឬការគ្រប់គ្រងពួកក្រុមជាដើមចេញតាមពេលដែលគួរលះបាន ហើយរកទីសេនាសនៈដ៏ស្ងប់ស្ងាត់លើកអាវុធគឺបញ្ញាឡើង ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវទោសរបស់សង្ខារធម៌ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ដែលជាសភាវៈនាំឲ្យកើតឡើង ទាំងនាំឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅវិញ ចំពោះអត្តភាពរបស់ខ្លួន ឬចំពោះអត្តភាពមនុស្សសត្វដទៃឲ្យឃើញថា សុទ្ធតែលុះនៅក្នុងអំណាចត្រៃលក្ខណ៍ដូចគ្នាទាំងអស់ ការនឹករំពឹងពិចារណារឿយៗ ដកបទាល់តែចិត្តនឿយណាយធុញទ្រាន់ចំពោះសត្វនឹងសង្ខារទាំងអស់ បើឧបនិស្ស័យមានមកពីបុព្វជាតិចាស់ក្លាជាជំនួយខ្លះផង ក៏បានលុះនូវគុណធម៌ជាន់ខ្ពស់មានសោតាបត្តិផលជាដើម បើពុំដូច្នោះទេ គង់នឹងបានជាឧបនិស្ស័យក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងអនាគតទៀតពុំខាន សេចក្តីពណ៌នាមកដោយសង្ខេបប៉ុណ្ណេះ ហៅថា វិបស្សនាធុរៈ ។

ធុរៈទាំងពីរយ៉ាងដូចបានពណ៌នាមកហើយនេះ ជាសេចក្ដីសង្ខេបខ្លីពេក បើអស់លោក-អ្នកពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយ ចង់ជ្រាបសេចក្ដីច្បាស់លាស់ជាងនេះ សូមមើលព្រះត្រៃបិដក ដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យបានបោះពុម្ពចេញខ្លះហើយនោះ ទើបឃើញសេចក្ដីពិស្ដារទូលំទូលាយល្អណាស់ ដែលយើងហៅថា ព្រះត្រៃបិដកៗជាឈ្មោះគោលដើមរបស់គម្ពីរទាំងឡាយ ។ ព្រះត្រៃបិដកចែកចេញជា ៣ គឺ វិនយបិដក ១ សុត្តន្តបិដក ១ អភិធម្មបិដក ១ ។

ពុទ្ធឱវាទដែលមានសេចក្ដីបញ្ញត្តិ និងអនុញ្ញាតមិនឲ្យបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្មើសតាមអំពើចិត្ត ហៅថា វិន័យ បើបែកខាងបព្វជិត ហៅថា អនាគារិយវិន័យ បើខាងគ្រហស្ថហៅថា អាគារិយវិន័យ មាន ឈ្មោះ ៥ គម្ពីរគឺ មហាវិភង្គ ឬ ភិក្ខុវិភង្គ ១ ភិក្ខុនីវិភង្គ ១ មហាវគ្គ ១ ចុល្លវគ្គ ១ បរិវារៈ ១ បើរាប់ទៅជាពួកក្រុមឬជាគន្ថដែលកំណត់ដោយធម្មក្ខន្ធនោះ មាន ២ ហ្មឺន ១ ពាន់ធម្មក្ខន្ធ ហៅថា វិនយបិដកៗនេះ មានចំនួន ១៣ សៀវភៅ ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យបានបោះពុម្ពចប់ផ្សាយចេញតាំងពីពុទ្ធសករាជ ២៤៧៩ គ.ស. ១៩៣៦ តាំងពីឆ្នាំនោះរហូតមកដល់ឥឡូវនេះ បានសើរើបោះពុម្ពបន្ថែមតាំងពីភាគ ១ ភាគ ២ ជាលំដាប់មកទៀត ដើម្បីបំពេញសេចក្ដីត្រូវការរបស់លោក អ្នកពុទ្ធបរិស័ទកុំឲ្យខ្វះខាត ។

(មានត)

សេចក្ដីពិចារណានៃពុទ្ធសាសនិកជនម្នាក់

លោក វ៉ាយ-ប៊ុក រៀបរៀង

(តមក)

ដោយហេតុនេះបានជាតាំងពីព.ស.៤.២០០ឆ្នាំមកហើយ ពួកលទ្ធិពុទ្ធសាសនាខាងថេរវាទគឺផ្នែកខាងត្បូង, មិនដែលមានការទទួលបំបួសភិក្ខុនីសោះឡើយ ។ បើតាមគម្ពីរ "ទីបវំស" ប្រវត្តិការណ៍ប្រទេសសីឡុង, គេមានឃើញភិក្ខុនីដែលបាននិមន្តទៅរួបរួមក្នុងពិធីបុណ្យដែលព្រះបាទអសោកបានធ្វើក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា តែខាងក្រោយមក, គេមិនដែលឮពោលអំពីភិក្ខុនីសង្ឃនេះសោះ; ព្រះភិក្ខុនីសង្ឃក៏លែងមានតាំងពីឆ្នាំនោះមក ។

បើដូច្នេះ តើនឹងមានភិក្ខុនីសង្ឃពីណាមក? បើគ្មានភិក្ខុនីសង្ឃតើបានភិក្ខុនីណាធ្វើជាឧបជ្ឈាយ៍ កម្មវាចាគ្រូសូត្របាន ។ នេះហើយហេតុរឿងរ៉ាវផ្សេងៗ ដែលនាំឲ្យបាត់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។

សួរ តើភិក្ខុនីដែលបួសក្នុងពេលដែលព្រះអង្គគង់ធរមាននៅតែនាងណាខ្លះ? ឆ្លើយ ស្ត្រីដែលបួសជាបឋមគឺ ព្រះនាងប្រជាបតិគោតមីជាម្ដាយមីង (ព្រះបិតុច្ឆា) របស់ព្រះអង្គ, ព្រះនាងយសោធរាជាមាតារាហុលកុមារ,

ជាព្រះអគ្គមហេសីរបស់ព្រះអង្គ, ស្ត្រីជាញាតិសាលោហិតរបស់ព្រះអង្គ ។

បើតាមគម្ពីរ "ថេរីគាថា" មានភិក្ខុនីមួយរូបឈ្មោះនាងខេមាជាអតីតអគ្គមហេសីព្រះបាទពិម្ពិសារ នេះបានបួស ជាលំដាប់តមកជាមួយនឹងនាងវិមលា ដែលជាស្ត្រីផ្កាមាស, ឥឡូវ នាងគោរសក់, គ្រងចីវរស្បង់លឿង, និមន្តទៅទ្រង់ បិណ្ឌបាត ។ ក្រៅពីនេះនៅមានស្ត្រីនៃពួកសេដ្ឋី, គហបតី កដុម្ពីក បានលះបង់គ្រួសារ ទៅបួសជាច្រើនដែរ ។ តែតាំងពីព្រះបរមគ្រូទ្រង់ចូលកាន់បរិនិព្វាន ចំនួនព្រះភិក្ខុនីកាន់តែថយចុះតាមលំដាប់រហូតដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាយូរកាលបាន ១០០០ ឆ្នាំ ស្រាប់តែគ្មានស្ត្រីបួសសោះ ។ កាលព្រះអង្គចូលបរិនិព្វានគេបានបន្ទោសព្រះអានន្ទត្រូវម្តេចក៏អនុញ្ញាតឲ្យស្ត្រី មកខ្ញែសោកលើព្រះបរមសពព្រះអង្គដែលនាំឲ្យមានមន្ទិលសៅហ្មង ។

សួរ· ដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិគីនរឹងចំពោះព្រះភិក្ខុនីដូច្នេះ តើព្រះអង្គទ្រង់ស្អប់ពួកស្ត្រី ឬព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះរាជបំណងចង់តម្កើងភេទបុរសឲ្យខ្ពស់ជាងភេទស្ត្រីឬព្រះអង្គទ្រង់ប្រមាថមើលងាយភេទស្ត្រី?

ឆ្លើយ· មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានសម្រេចសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ មានប្រាជ្ញារកទីបំផុតគ្មាន, ទ្រង់គ្មានកិលេស, តណ្ហា, អវិជ្ជា, ទ្រង់មិនអាចប្រព្រឹត្តបាបអកុសលទៅបាន ទ្រង់គ្មានបុណ្យ,

គ្មានបាប, ទ្រង់បរិសុទ្ធស្អាតទៅហើយ ៗ ម្យ៉ាងវិញទៀត, ព្រះអង្គទ្រង់បាន ធ្វើព្រះរាជសមាសេនឹងព្រះនាងយសោធរា ឬព្រះនាងពិម្ពា, ជាមាតារាហុល កុមារផងដែរទៀត ៗ ទ្រង់បានទទួលនិមន្តទៅឆាន់ នៅគេហដ្ឋាននាង អម្ពបាលីជាស្ត្រីផ្កាមាស, ស្ត្រីរបាំជានាងនាដការបេះប្រៀនពីពេះថែមទៀត; អម្ពបាលីបានស្តាប់ព្រះអង្គទេសនាក៏បានកើតធម្មចក្ខុ សុំចូលជាឧបាសិកា ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា; លំដាប់តមក, នាងបានបួសជាភិក្ខុនី ហើយបាន ចម្រើនមេត្តាភាវនា ក៏បានសម្រេច អរហត្តផល ជាអរិយបុគ្គល ៗ ម្យ៉ាងទៀត, ដូចនាងធម្មទិន្នា ជាភរិយាវិសាខឧបាសក បានលះបង់ គ្រួសារទៅបួសជាភិក្ខុនី ក៏បានសម្រេច អរហត្តផល ចំណែកឯនាងវិសាខា ជាមហាឧបាសិកាក៏និមន្តព្រះអង្គព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ឆាន់មិនដែល ដាច់ ៗ ឧទាហរណ៍ ខាងលើនេះសឲ្យឃើញថាព្រះអង្គទ្រង់មិនមែន ប្រមាថមើលងាយភេទស្ត្រីសោះឡើយ ៗ

ក្រៅពីនេះនៅមានស្ត្រីជាច្រើនដែលបានបួសជាភិក្ខុនីចូលមកកាន់ ព្រះពុទ្ធសាសនាឬចូលមកជាឧបាសិកាឬបួសជាសិក្ខមានាជាសីលវតី, ជា យាយជី ៗ

សួរ· ស្ត្រីដែលកសាងក្រៅពីភិក្ខុនី តើមានប្រភេទប៉ុន្មានយ៉ាង ?

ឆ្លើយ ស្ត្រីដែលកសាងក្រៅពីភិក្ខុនីគឺស្ត្រីអាចនឹងមានចិត្តប្រាថ្នា:

១-ជាកន្សៀសារពេជ្ជ ;

២-ជាពុទ្ធមាតា ;

៣-ជាមហាឧបាសិកា ;

៤-ជាស្រីកែវស្តេចចក្រពត្រាធិរាជ ;

៥-ជាស្រីទេពអប្សរបរិកញ្ញា ;

៦ ជាអគ្គមហេសីព្រះមហាក្សត្រិយ៍,

៧-ជាពជជននី ;

៨-ជាព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី

៩-ជានារីរត្ន ;

សួរ• តើព្រះសិទ្ធត្ថកុមារមានអគ្គមហេសីប៉ុន្មានរូប ? ។

ឆ្លើយ• ព្រះសិទ្ធត្ថកុមារមានអគ្គមហេសី ៣ រូបគឺ: ១ ព្រះនាងម្រគជា, ២ ព្រះនាងគោបិកា. ៣- ព្រះនាងយសោធរា ។ ព្រះនាងយសោធរាទ្រង់ជាអគ្គមហេសី, ឯព្រះនាងម្រគជា និង ព្រះនាងគោបិកាជាមហេសី ។

បើតាមគម្ពីរព្រះពុទ្ធសាសនាប្រទេសចិននាម "ប៉ូសេងចេ" ព្រះវិន័យនៃគណៈមូលាសិជាស្តិវាទិន, មានទិទានរៀងដូចខាងក្រោម :

(មានត)

ផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ

រឿងអង្គុដ្ឋកុមារ

លោក ឈាង ហាប់-អាន សាស្ត្រាចារ្យ

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាមរិត រៀបរៀង

កាលណោះ មានអ្នកតាប់១សប្តីប្រពន្ធ មានកូន ៧ នាក់ ។ កូនច្បងមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ។ ឯកូនពៅទើបនឹងបានអាយុ ៧ ឆ្នាំ ។

មាតាបិតា មានសេចក្តីក្រលំបាកជាអនេក, ហើយកូនទាំង ៧ នាក់ដែលនៅក្នុងវ័យ កំពុងស្រេកឃ្លាន តែងទារចំណីជាប្រក្រតី ។ មាតាបិតាមានមនោសញ្ចេតនាស្នេហាកូនពៅជាងគេ ដោយកូនពៅនោះមានគំនិតស្លូតបូតហើយចេះអត់ធន់ ពុំមានយំស្រែកដល់បន្តិចបន្តួចឡើយ ។ កុមារនេះមានកាយតូចពេកណាស់ ។ កាលដែលទើបនឹងកើតភ្លាមមកនោះ មានទំហំប្រមាណប៉ុនមេដៃប៉ុណ្ណោះ ទើបគេសន្មតឲ្យឈ្មោះថាអង្គុដ្ឋកុមារ ។

អង្គុដ្ឋកុមារធ្វើកិច្ចការក្នុងផ្ទះផងគេ ប៉ុន្តែពុំសូវគាប់ចិត្តដល់អ្នកទាំងអស់ឡើយ ៗ កុមារនេះមានប្រាជ្ញាវៃឆ្លាតជាងបងៗទាំងអស់ ហើយមានសមត្ថភាពជាអ្នកពុំសូវមាត់ក ហើយជាអ្នកស្តាប់ការណ៍យ៉ាងមធ្យ័តៗ

ឆ្នាំមួយជាឆ្នាំអត់ឃ្លានដ៏ក្រៃលែង បុរសប្តីប្រពន្ធបានពិគ្រោះគ្នាថា នឹងយកកូនទៅប្រោសចោល ៗ នៅពេលល្ងាចមួយនោះ កូនទាំងអស់ក៏ដេកលក់ស្កប់ស្កល់ ៗ បុរសប្តីប្រពន្ធនាំគ្នាទៅអង្គុយ នៅជិតគប់ភ្លើង ពិភាក្សាយ៉ាងអាណោចអធម៌ ៗ បុរសប្តីនិយាយថា " ខណៈនេះយើងពុំអាចនឹងរកស៊ីចិញ្ចឹមកូនទាំងអស់ ឲ្យរស់ជីវិតបានឡើយ យើងមុខជានឹងដាច់ពោះស្លាប់ជាពុំខាន គួរណាស់តែយើងនាំកូនទាំងអស់ យកទៅប្រោសចោលក្នុងព្រៃ នៅវេលាស្អែកនេះ ដោយយើងនាំវាឲ្យទៅជាមួយ ហើយក្នុងពេលដែលទុកវាឲ្យនៅបងទស យើងនឹងនាំគ្នារត់ចោលមកវិញ"ៗ ញ័រទ្រូងនាងភរិយាតបថា " ឱ អ្នកអើយ! អ្នកអាចកាត់សេចក្តីមេត្តាបានដែរឬ? " ៗ ប្តីបាននិយាយអង្វរភរិយាជាច្រើនដង ៗ ពិតមែនតែនាងឃើញថាទាល់ក្រលំបាកហើយ ប៉ុន្តែ ឋានៈនាងជាម្តាយ ពុំអាចដាច់ចិត្តយកកូនទៅប្រោសចោលឡើយ ៗ

តមក នាងបាននឹកគិតអំពីសេចក្តីអត់ឃ្លាន ដែលបានសន្ធឹតសង្កិនជាទម្ងន់ នាងឃើញពិតថា នឹងរកចិញ្ចឹមកូនពុំបានឡើយ ទើបនាងដាច់ចិត្ត

ធ្វើតាមប្ដី នាងក៏ទៅដេកបារម្ភទ្រហោយំអាសូរកូនទៅតូចៗរញ៉ីៗ

ទៅអង្គុដ្ឋកុមារ បានឮពាក្យទោទារបស់បិតាមាតាទាំងអស់ ដោយ កុមារលបចុះពីលើគ្រែខ្លួន ទៅឈរស្ដាប់នៅកៀនស្បែកជើងឪពុក ដោយ ពុំបានធ្វើឲ្យអ្នកណាឃើញសោះ ៗ កុមារត្រឡប់មកកន្លែងវិញ ដោយ រិះគិតរកឧបាយអស់មួយរាត្រីធំ ៗ កុមារក្រោកពីដំណេកហើយលបរត់ទៅ មាត់ស្ទឹងរើសដុំក្រួសតូច ១ ដាក់ពេញថែបទន្សេងមកផ្ទះវិញ ៗ

ព្រឹកព្រាងព្រះសុរិយា ឪពុកម្ដាយនាំកូនចេញទៅក្រោសចោល ៗ អង្គុដ្ឋកុមារ ដឹងគិតទាំងអស់ ប៉ុន្តែ ពុំមានប្រាប់ឲ្យបង ១ ដឹងឡើយ ៗ អ្នកទាំងអស់គ្នាចូលទៅក្នុងព្រៃព្រឹក្សមួយយ៉ាងធំ ៗ បុរសឪពុកតាំងធ្វើជា កាប់ទសយ៉ាងញាប់ដៃ ហើយតាត់ឲ្យកូនតូច ១ ប្រមូលទសបងជាបាច់ ១ៗ មាតាបិតាឃើញកូនកំពុងធ្វើការងារ ក្មេចស្មារតីនិងបងទស ក៏លបរត់ចេញ យ៉ាងរហ័ស បត់តាមផ្លូវខ្វង់រត់បាត់ទៅ ៗ

លុះកុមារទាំងអស់ឃើញបាត់ឪពុកម្ដាយ ក៏នាំគ្នាស្រែកយំយ៉ាងទ្រហឹង អឺងកងពេញព្រៃ ៗ កុមារអង្គុយនៅស្ងៀម ដោយខ្លួនស្គាល់ផ្លូវច្បាស់នឹង ត្រឡប់ទៅវិញ ពីព្រោះកាលដែលមកនោះ កុមារបានលួចទំលាក់ក្រួសបំ- ណាំចប់រហូតមក ៗ កុមារឆ្លើយទៅបង ១ ថា " សូមបងទាំងអស់កុំភ័យ ឪពុកអ្នកម៉ែទុកយើងទៅទីនេះ ប៉ុន្តែ មកតាមខ្ញុំៗ នឹងនាំឲ្យដល់ផ្ទះវិញ,, ៗ

កុមារនាំបង ៗ ដើរតាមផ្លូវដើមរហូតទាល់តែដល់មកផ្ទះវិញ ។ ដល់ហើយ កុមារទាំងអស់ពុំហ៊ានចូលទៅក្នុងផ្ទះឡើយ ហើយនាំគ្នាឈរតំរៀបនៅមាត់ទ្វារ ដើម្បីចាំស្តាប់ការពិភាក្សារបស់ម្តាយឪពុក ។

ក្នុងពេលបុរសប្តីប្រពន្ធត្រឡប់មកដល់ផ្ទះវិញនោះ លោកសេដ្ឋីបានបើកប្រាក់ខែឲ្យ ១០ រៀល ព្រោះលោកទើបនឹងនឹកឃើញ ។ បុរសប្តីអរណាស់ដោយបានសោហ៊ុយ នឹងទិញអាហារចំអែតពោះ ។ ប្តីក៏ប្រើភរិយាឲ្យទៅកន្លែងសម្លាប់សត្វ ។ ដោយពុំដែលបានស្គាល់ជាតិរស់សាច់ម្តងសោះជាអង្វែងមក នាងភរិយាក៏ទិញសាច់មួយដុំធំល្មមនឹងទាំងពីរអាស្រ័យបានបីដង ។ ក្នុងពេលដែលអ្នកទាំងពីរ បង្គុំគ្នាបរិភោគ នាងភរិយានឹករំពៃព្រួយទៅកូន ហើយនិយាយថា “ ឱ អនិច្ចា កូនយើងឃ្លាតទៅណាអស់ហើយ បានជាពេលនេះនៅតែយើងពីរនាក់យ៉ាងនេះ ! អ្នកប្រុសថ្លៃអើយ អ្នកនេះហើយដែលកាត់អាល័យ យកកូនទៅបំបរបង់នោះ ! ឱកូនមាសម្តាយទាំងអស់អើយ តើអ្នកខ្លាចផ្សាក្នុងព្រៃយ៉ាងណាទៅ ឱព្រះម្ចាស់ថ្លៃអើយ ឬមួយចចកខ្លាប្រហារជីវិត ជាចំណីអស់ទៅហើយ អ្នកប្រុសអើយ អ្នកគ្មានមេត្តាសោះ ។

បុរសប្តី លុះឮពាក្យសង្រេងរបស់ភរិយា ក៏នឹកខ្លាចចិត្តមួយរំពេច មុខដោតទៅដោយទឹកភ្នែក ។ ប៉ុន្តែ ដោយភរិយានិយាយបន្ទោសប្រំ

ដែលញយ ៗ បុរសប្តីអត់ទ្រាំពុំបាន ក៏គំហកឲ្យឈប់មាត់ ។

នាងករិយារឹងរឹតតែខ្លោចផ្សា និយាយទាំងយំសស្រាក់ឡើងទៀតថា “ ឱព្រះម្ចាស់ថ្លៃអើយ តើកូនខ្ញុំទៅណាអស់ទៅ! ឱកូនបណ្តូលជីវិតម្តាយអើយ កូននៅទីណាម្តេចក៏ពុំឮមាត់ ។ កុមារទាំងអស់ដែលនៅឈរតំរៀបគ្នាមាត់ទ្វារ លុះឮពាក្យម្តាយសំបូងសង្រ្វែងហៅដូច្នោះ ក៏នាំគ្នាស្រែកយំឆ្លើយស្របឡើងថា “ អ្នកម៉ែអើយ យើងខ្ញុំនៅទីនេះ កូននៅឯណេះ! ” ។ នាង មាតាអរណាស់ ស្ទុះចេញទៅបើកទ្វារទទួលកូនហើយលោតទៅបីត្រកងកូនថើបគ្រប់ ៗ គ្នា និយាយថា “ ឱគុណព្រះម្ចាស់ថ្លៃខ្ញុំអើយ រាសនាខ្ញុំខ្ពស់ណាស់បានឃើញមុខកូនវិញយ៉ាងនេះ! ឱកូនស្ងួនពន្លកម្តាយ ឯងឃ្លានណាស់ហើយឬ! នែ ដេជ្ជាមាសម្តាយ! ម្តាយខ្លោចផ្សានឹងឯងណាស់ ” ។ ដេជ្ជានេះជាឈ្មោះបុត្រច្បងដែលនាងស្រឡាញ់ស្មើជីវិត ជាងបុត្រទាំងអស់ ។

គ្រួទាំងមូលប្រជុំគ្នាបរិភោគអាហារនៅជុំវិញគុះ ។ បុត្រម្នាក់ ៗ ក៏តាំងរ៉យរឿងប្រាប់ឪពុកម្តាយ អំពីដំណើរនៃសេចក្តីវេទ្ធ ដែលបន្ទាបឡើងនៅក្នុងព្រៃ ។ ឪពុកម្តាយមានសេចក្តីកំពយពន់ប្រមាណនឹងបុត្រសឹងលេបបាយពុំចូល ។

មិនយូរប៉ុន្មាន សោហ៊ុយនោះក៏អស់សូន្យទៅ ។ បុរសប្តីប្រពន្ធ

ក៏ផ្លាក់ខ្លួនទៅក្នុងសេចក្ដីអត់ឃ្លានជាថ្មី ៗ យ៉ាងនេះហើយបុរសប្ដីក៏សន្មត់ថា យកបុត្រទៅប្រាសចោលម្ដងទៀត ឲ្យឆ្ងាយជាងមុន ពីព្រោះជៀសវាងកុំឲ្យការស្រេកឃ្លានមកគ្រប់សង្កត់ផ្ដួលដល់ខ្លួនទាន់ ៗ

អ្នកទាំងពីរពុំអាចពិគ្រោះគ្នាឲ្យជិតស្ងាត់ ពីគេបៀកទៅអង្គុដ្ឋកុមារបាន ៗ កុមារបានដឹងហើយក៏ប្រុងប្រៀបថា នឹងប្រើឧបាយដូចមុនទៀត ៗ លុះដល់ព្រលឹមឡើង កុមារបំរុងនឹងលបចេញទៅរើសគ្រួសទៀត ប៉ុន្តែទ្វារផ្ទះចាក់សោជល់ទៅពីរជាន់យ៉ាងជាប់ ៗ កុមារទាល់គំនិត ៗ ក្ដីច្បាស់កាលណា មាតាបានយកនំបុ័ង មកលៃកាត់ជា៧ ចំណែក ចែកកូនគ្រប់គ្នា ៗ អង្គុដ្ឋកុមារ បានឱកាសនឹកឃើញថា នឹងបេះនំបុ័ងចំណិតតាមផ្លូវចំណាំ ជំនួសដុំគ្រួសជាការប្រសើរដែរ ៗ គិតដូច្នោះភ្លាម កុមារទទួលចំណិតនំបុ័ងពីម្ដាយ ដាក់នៅក្នុងហោប៉ៅភ្លាម ៗ

ដល់ពេលកាលណា បុរសប្ដីនឹងប្រពន្ធក៏នាំកូនចេញទៅ ៗ ម្ដងនេះ បុរសប្ដីនាំចូលទៅក្នុងព្រៃជ្រៅក្រាស់ឃ្មឹក ហើយងងឹតស្លុង ៗ បុរសនាំកូនយកទៅចោលឆ្ងាយ ល្មមតែនឹងវិលមកវិញពុំរួច ហើយក៏បង្វែររត់ចោលមកផ្ទះវិញ ៗ អង្គុដ្ឋកុមារគ្មានរន្ធត់សោះ ដោយគិតថា នឹងនាំបង ៗ ត្រឡប់តាមផ្លូវដែលខ្លួនធ្វើចំណាំមកវិញបានដូចប្រាថ្នា ៗ ប៉ុន្តែដល់ឆាកមកក្រោយ កុមារក៏គាំងគាំងស្មារតី ដោយពុំបានប្រទះនឹងកំទេចនំ

ប៉ុនដល់មួយចំណិតទៀយ ពីព្រោះសត្វរើសស៊ីអស់ទៅ ៗ ម្តងនេះ មុខដាវផ្លែនពិតប្រាកដ ៗ កុមារទាំងនាំបងកាត់ព្រៃចូលរាលរកផ្លូវចេញ ៗ ប្រឹងគ្រាប់ណាស់ ចំងាយផ្លូវកាន់តែស្រឡឹមឆ្ងាយដាច់សង្វែងទៅ ១ ៗ កុមារទាំងអស់វង្វេងនាំបងប្អូន ដើរផ្គុំគ្នាទៅតាមព្រៃ ៗ

ព្រះសុរិយាទន់ទាបហៀបនឹងលិចបាត់ទៅដើមព្រៃ ៗ ស្មើទន់ខ្សោយបន្តិចម្តង ១ ៗ កុមារខ្លាចផ្សាស្រែកយំរកម៉ែយ៉ាងខ្លាំង ៗ ព្រៃទាំងមូល ក៏លេតពន្លឺសូន្យឈឹងមួយរំពេច ៗ កុមារទាំងអស់ធ្លាក់ខ្លួនទៅក្នុងសេចក្តីបារម្ភឥតឧបមា ៗ ក៏យំទៀង ១ កុមារព្រួសព្រួសស្វែរកបបកផ្លែព្រៃលូយ៉ាងខ្លាំងអឹងអាប់ នៅជុំវិញខ្លួន ៗ កុមារតាំងផ្តុំប្រឌុបគ្នា ពុំហ៊ានមាត់កនឹងងាកក្បាលផង ៗ តមក សន្ធឹកស្លឹកបណ្តើឈើទ្រូសម្ងេរិប ១ យ៉ាងញ៉ើរកុមារពឹងខ្លាចមហិមា ៗ ផ្គរន្ទុះផ្ទុះឡើងផ្គូងផាំងនៅឯនាយ ៗ ផ្លេកបន្ទោរភ្លែត ១ តែប្រដេញនៅលើមេឃ ធ្វើឲ្យកុមារលែងបើកភ្នែក ៗ មួយរំពេចគ្រាប់ភ្លៀងធ្លាក់បង្អោរយ៉ាងត្រជាក់មួយមេធំ ៗ កុមារងាររញ៉ែប្រឌុបគ្នាយ៉ាងស្អិត ៗ ព្រាំពុំបានកុមារនាំគ្នារកលេងកកន្លែងជ្រក ៗ មិនបានប៉ុន្មានម៉ែត្រផង កុមារទាំងអស់ធ្លាក់ទៅក្នុងកក់យ៉ាងស្អិត ហើយខំប្រាំឡើងវិញខ្លួនប្រឡាក់ស្រម៉ក ៗ

សេចក្តីគ្នាបានបិតក្នុងកាយអង្គកុមារ ជាអ្នកមានស្មារតី តាំងប្រាំ

ទៅរើសដើមឈើមួយខ្ពស់ស្រឡឹម ៗ នៅលើចុង កុមាររំពៃមើលគ្រប់ទិស ៗ មួយរំពេច កុមារឃើញពន្លឺភ្លើងប្រទីបលឹម ៗ នៅឯនាយព្រៃ ៗ កុមារសំរូតចុះមកវិញ ៗ ដល់មកដី កុមារពាក់ភ្នែកពុំយល់ឡើយ ៗ ប៉ុន្តែម្តងនេះកុមារលែងខ្លាចហើយ ៗ កុមារពីរ គ្រោះទៅបង ៗ ត្រូវពាក្យក៏កាន់ដៃគ្នាទាំង ៧ យ៉ាងជាប់ ដើរតម្រង់សំរៀមទៅទិស ដែលខ្លួនឃើញពន្លឺប្រទីបនោះ ៗ បន្តិចមក កុមារទាំងអស់ក៏ចេញផុតពីក្នុងព្រៃ ៗ

តមកទៀត កុមារទាំងអស់បានទៅដល់ផ្ទះ ដែលមានដុតប្រទីបនោះ ៗ កុមារគោះទៅមាត់ទ្វារកំផែង ៗ ស្ត្រីចើកឆាយសប្បុរសម្នាក់ ចេញមកបើកទ្វារទទួលកុមារក្មាម ៗ ស្ត្រីនោះបានសាកសួរកុមារទាំងអស់ថា មានការអ្វី ៗ អង្គុដ្ឋឆ្លើយតបថា ពួកខ្ញុំជាកូនកំព្រាវង្វេងម្ដាយឪពុក នៅក្នុងព្រៃ ហើយដែលមកនេះ ដើម្បីសូមផ្ទះសំណាក់មួយរាត្រី ៗ ឃើញកុមារទាំងនេះ មានរូបឆោមល្អ នាងស្ត្រីនិយាយទាំងយំសស្រាក់ថា ៖ ក្មួយតូច ៗ ទាំងអស់អើយ អ្នកមកពីណា អ្នកពុំដឹងកន្លែងនេះ ជាអាស្រមយក្ស ដែលតែងបរិភោគកូនក្មេងទេឬ ? ៗ ក័យញ័រជាងបងទាំងអស់ អង្គុដ្ឋកុមារឆ្លើយតបថា “ ៖ អ្នកមីងជំមានធម៌សប្បុរសអើយ បើយ៉ាងហ្នឹងឲ្យខ្ញុំត្រឡប់ទៅណាវិញ ? ព្រៃនេះមានសុទ្ធសឹងតែសត្វសាហាវ វាមុខមិនបង្អង់នឹងផ្តាច់សិរសាយើងខ្ញុំបរិភោគឡើយ ! ហេតុនេះខ្ញុំជឿជាក់ថា លោកយក្ស

គង់នឹងមានមេត្តា ដល់យើងខ្ញុំកំសត់នេះជាពុំខាន សូមអ្នកមីងជួយអង្វរលោកជំនួសយើងខ្ញុំ ដោយករុណាផង ។

នាងកិរិយាយក្សមានចិត្តទន់ខ្លោចផ្សា ក៏ទទួលជួយយកអាសាកុមារ ដោយនាងគិតស្មានថា នឹងលាក់បានពីកណ្តាប់ដៃប្តី រហូតដល់ក្តី ។ នាងក៏នាំកុមារទាំង ៧ នាក់ចូលទៅក្នុងផ្ទះ ហើយយកទៅឲ្យអាំងភ្លើងនៅជើងក្រាន ដែលមានមេចៀមមួយយ៉ាងសស្គុះ ឆ្អើរនៅលើចង្អើរទុកសំរាប់ជាអាហារយក្ស ។

កំពុងតែអាំងភ្លើង ៈ កុមារទាំងអស់ឮសន្ធឹកខ្ទរញ៉ាវប្រឋពីទីងសំរែកយ៉ាងខ្លាំងនោះ ភ្ញាក់ផៃង កុមារដឹងជាក់ជាយក្សត្រឡប់មកដល់ហើយ ។ មួយរំពេច នាងស្រីឲ្យកុមារទាំងអស់លូនចូលទៅក្រោមគ្រែ ហើយនាងដើរចេញទៅបើកទ្វារឲ្យស្វាមី ។

ចូលមកដល់, យក្សក៏ប្រើកិរិយាឲ្យរៀបអាហារនិងស្រាឲ្យបរិភោគ ។ ចៀមឆ្អើរនៅឆៅស្រស់នៅឡើយ ប៉ុន្តែ ជាការប្រសើរចំពោះអាហារយក្ស ។ យក្សក៏ណាចប្រឹងស្រូបក្លិនដាក់ជុំវិញខ្លួន ដោយបានធុំក្លិនសាច់ស្រស់ ។ កិរិយាដឹងកិច្ច ក៏និយាយទៅថា "ក្រែងឯងធុំក្លិនកូនគោដែលខ្ញុំទើបនឹងពន្លះស្បែកអម្បាញ់មិញទេឬ? ។ យក្សក៏ហ៊ោកសំឡក់ទៅកិរិយាថា "អញធុំក្លិនសាច់ស្រស់ជាចម្លែក ក្នុងទីនេះប្រហែលជាមានសត្វអ្វីថ្មីទៀតហើយ" ។ គ្រាន់តែថាប៉ុណ្ណោះក្តាម យក្សក្រោក

ចេញពីគុ ហើយដើរតម្រង់ទៅកន្លែងគ្រែ ដែលលាក់កុមារ ។ យក្សឱន មើលទៅក្រោមគ្រែក្លាតសំឡេងថា " ហ៊ឹមហេតុការនេះ បញ្ជាក់អញ ហើះ រាប់ចង់ឲ្យអញចាំពាក្យលាឥឡូវ ឃើញទេសត្វមួយគំនរ អញនឹង អញ្ជើញសម្លាញ់អញបានពីរបីនាក់ មកជប់លៀងក្នុងពេលខាងមុខនេះ ។

យក្សតាំងចាប់ទាញកុមារមួយម្ដង ១ ចេញពីក្រោមគ្រែ ។ កុមារ ភ័យឥតឧបមា ក៏នាំគ្នាលុតជង្គង់សំពះយក្ស ។ យក្សកំណាចមិនមាន មេត្តា បែរជាបើកភ្នែកសាហាវធំ ១ ស្រែកសន្ធាប់ថា " ប្រពៃណាស់ អញ នឹងប្រហារពស្ទួរឲ្យបានឆ្ងាញ់ឥឡូវនេះ ! " ។ ថាហើយយក្សតាំងចូលទៅ ទាញយកកាំបិតធំមួយ ហើយសំដៅទៅជិតកុមារទាំងអស់ ។ យក្សតាំង សំលៀងកាំបិតនឹងថ្មមួយដុំគាន់នៅដៃឆ្វេង ។ ហើយក៏ចាប់កុមារម្នាក់ ក្ដាប់ជាប់ក្នុងដៃ ។ ប៉ុន្តែភរិយាស្រែកឃាត់ទៅថា " នែអ្នក ឯងប្រញាប់ ប្រហារអី ចាំថ្ងៃស្អែកមិនបានឬ ? យក្សសន្ធាប់ទៀតថា " កុំចេះ អញ ត្រូវតែប្រហារឥឡូវនេះ " នាងភរិយាអង្វរថា " ចុះសាច់ឯណេះខ្វះអីនៅ គរគោក នៅគោមួយ ចៀមពីរនឹងជ្រូកមួយចំហៀងធំ " ។ យក្សសើច ឆ្លើយតាមសម្រួលថា " អេឯងនិយាយត្រូវ បើដូច្នោះដាក់ម្ហូបឲ្យវាស៊ីផងទៅ ដើម្បីកុំឲ្យរាក់សាច់ រួចហើយនាំវាយកទៅឲ្យដេកឲ្យស្រួលបួល ! " ។ នាងភរិយាមានអំណរដ៏ក្រៃលែង ហើយក៏តាំងរៀបអាហារឲ្យកុមារបរិភោគ

យ៉ាងច្រើន ៗ ប៉ុន្តែ កុមារទាំងអស់បែរជាបរិភោគពុំចូល ដោយភិតភ័យផ្អក ៗ ក្នុងពោះពុំមានស្រាន្ត ៗ ចំណែកយក្សកំណាចខំប្រឹងផឹកស្រាដោយមានអំណរនឹងសត្វបម្រុកនោះ ៗ មិនតិចតួចយក្សផឹកជាប់ម្តៃកច្រើនជាងធម្មតា ៗ ស្រវឹងទន់ដៃជើងយក្សក៏ដេរទ្រេតទ្រោតទៅដេក ៗ

យក្សកំណាចនេះមានបុត្រី ៧ នាក់ នៅវ័យកុមារទាំងអស់ ៗ កុមារីទាំងនេះមានសម្បុរល្អឥតឆាយ ដោយអាស្រ័យតែសាច់ស្រស់ដូចឪពុក ៗ ប៉ុន្តែនាងមានភ្នែកតូច ហើយមានពណ៌ខៀវម្លុលក្រុំ ច្រមុះកោងក្រញ៉ុក មាត់ធំបងើង មានធ្មេញធំ ៗ វែងស្រួចលាំ ដោយដុះឃ្លាតពីគ្នាយ៉ាងរង្វើល ៗ កុមារីទាំងនេះ នៅពុំទាន់សាហាវនៅឡើយទេ ។ ប៉ុន្តែ ធ្លាប់ចាប់កូនក្មេងទាំងញាក់ហុតឈាមខ្លះមកហើយ ៗ មាតាតែងនាំបុត្រីទាំងនេះយកទៅផ្តេកពីព្រលប់នៅលើគ្រែមួយ ដំរៀបគ្នាទាំង ៧ នាក់ ហើយមានទាំងបំពាក់ម្កុដនៅលើក្បាលមួយ ៗ ម្នាក់ជាចំណាំ ៗ

នៅក្នុងបន្ទប់កូនស្រីយក្ស មានគ្រែមួយទៀតដាក់ទន្ទឹមគ្នា ៗ គឺក្នុងគ្រែនេះហើយដែលនាងកិរិយាយក្ស យកកុមារកំសត់ទាំងប្រាំពីរឲ្យទៅដេក បន្ទាប់មក នាងកិរិយាក៏ចូលទៅដេកក្នុងដំណេកនឹងយក្សប្តីទៅ ៗ

អង្គុដកុមារ ដឹងជាក់ជាបុត្រីយក្សមានម្កុដមួយ ៗ ម្នាក់ ពាក់នៅលើក្បាលជាចំណាំ ៗ កុមារតាំងក្រោកឡើងលបដើរតិច ៗ ទៅដោះម្កុដ

ពីក្បាលបង ៗ ទាំងអស់ព្រមទាំងម្កុដខ្លួន ហើយទៅលបដកម្កុដពីបុត្រីយក្ស បំពាក់ម្កុដឲ្យទៅវិញ ៗ កុមារយកម្កុដមកបំពាក់បងៗព្រមទាំងខ្លួន ហើយក៏ដេកទៅ ៗ ធ្វើយ៉ាងនេះកុមារលៃបំភាន់យក្ស បារម្ភក្រែងវាមកការចាប់ទាំងយប់ នឹងបានប្រឡំនាំយកកូនវាទៅប្រហារ ហើយក្រមខ្លួននឹងបានខ្លួបទុក្ខជាពុំខាន ។ កិច្ចនោះបានសម្រេចដូចប្រាថ្នា ៗ

ប្រមាណជាពាក់កណ្តាលអធ្រាត្រ យក្សស្វាងស្រាបន្តិចក៏ក្រោកឡើង ៗ សេចក្តីសាហាវអន្ទះអន្ទែងរបស់យក្សផ្ទុះឆេះពីដួងចិត្តក្លាយ ៗ យក្សមិនបង់ចាំព្រឹក នឹងប្រហារកុមារទាំងនោះសោះ ៗ ទើបយក្សស្ទុះក្រោកចេញពីគ្រែទៅចាប់យកកាំបិតមួយយ៉ាងធំ ហើយនិយាយថា "អើ អញទៅលេងអាកូនសត្វទាំងនេះ ឲ្យវាដឹងដៃម្តង!" ៗ យក្សចាំគ្រែជាក់ក៏ចូលទៅបន្ទប់កូនស្រី ដើម្បីចាប់កុមារយកមកប្រហារទាំងយប់ ៗ យក្សតម្រង់ទៅគ្រែនោះហើយលូកដៃស្ទាបៗក្បាលគ្រប់ៗ គ្នាឃើញមានម្កុដទាំងអស់ៗ យក្សក្អាកមាត់ថា "យីអញផឹកច្រើននាំវង្វេងអស់ !" ៗ ថាដូច្នោះហើយយក្សដើរទៅគ្រែកូនស្រីវិញ ៗ យក្សលូកដៃស្ទាប ៗ ក្បាល ៗ មួយរំពេចយក្សនិយាយថា "នែ អាកូនសត្វនៅឯណោះសោះ!" ៗ និយាយបណ្តើរយក្សកាំងស្ទាបក្បាលកាត់កកូនស្រីឯងបណ្តើរទាល់តែអស់ យក្សសប្បាយពន់ពេកញាក់មុខញាក់មាត់ចំណាក់កាំបិត ដើរទៅដេកនឹងប្រពន្ធទៀត ៗ

បន្តិចមក អង្គុដ្ឋកុមារដែលពុំមានភ្នែកបន្តិចសោះ ក៏បានឮមាត់យក្ស ស្រមុកយូៗ ។ កុមារទាំងដាស់បងៗ ឲ្យក្រោកស្ទាត់ស្ទៀមក្ទាម ហើយ ខ្សឹបៗ ឲ្យលបចេញតាមខ្លួនមក ។ កុមារទាំងអស់ព្រមព្រៀងលួចចុះតិចៗ កាត់តាមសួនច្បារ ហើយនាំគ្នាឡើងតាមកំផែងលោតផ្លោះទៅក្រៅទាំង អស់គ្នាបានដូចប្រាថ្នា ។ កុមារទាំងនាំគ្នារត់ត្របាញ់ជើង ក្នុងពេលពាក់ កណ្ដាលអធ្រាត្រធំ ដោយនឹកខ្លាចពុំដឹងជាទៅទិសណាជាទិសណា ។

ទៀតក្ដី យក្សក្រោកឡើងនិយាយកាន់ទៅភរិយាថា " ប្ចូរឯងក្រោក ឡើងយកសម្ញៀកបំពាក់ទៅពាក់ឲ្យអាកូនសត្វទៅ " ។ នាងភរិយាបាន ឮពាក្យបង្គាប់របស់ស្វាមីយ៉ាងនេះ ក៏សែនធ្ងល់ជាអនេកដោយស្មានថា យក្សមានមេត្តាមកវិញ ។ នាងក៏ដើរចូលទៅក្នុងបន្ទប់ទុកកុមារនោះ ។ គ្រាន់តែដល់ភ្លាម នាងភ្ញាក់ខ្លួនព្រើតបាត់ស្មារតី ដោយបានឃើញបុត្រី ទាំង ៧ នាក់ ដាច់កដេកនៅក្នុងឈាមជំគ្រាស់ឃ្លក ។

បាត់យូរពេក យក្សស្មានថា ភរិយាពុំធ្វើតាមបង្គាប់ ក៏ចូលទៅតាម បំរុងនឹងជួយធ្វើភរិយា ។ គ្រាន់តែដល់ភ្លាម យក្សបាត់ស្មារតីនឹងហេតុ ដ៏សាហាវនោះ ក៏ស្រែកទ្រហោថា " យើ អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎! អាកូនសត្វ នេះវាសងសឹកអញពេញទី " ។

យក្សក្រោធសឹងធ្លាក់ឈាមពីមាត់ ទើបស្រែកឲ្យភរិយាយកស្បែក

ដើរទី ៣៧ យោជន៍មកឲ្យខ្លួន ដើម្បីពាក់ទៅតាមចាប់កុមារ យកមកប្រហារវិញ ៗ ពាក់ស្រេច យក្សតាំងហោះទៅភ្លាម ៗ មួយសន្ទុះយក្សក៏ដល់ទៅផ្លូវដែលកុមារនាំគ្នារត់ ៗ

រីឯកុមារ ក្នុងមួយយប់នោះ ដោយវាសនាល្អក៏បានទៅដល់ ជិតខ្ទមមាតាបិតានៅតែមួយរយម៉ែត្រប៉ុណ្ណោះ ៗ កុមារងាកមកក្រោយឃើញយក្សនៅស្រទ្បឹមខ្ពស់ស្គុះហោះលយលឿនផ្លោះផ្ទង់ភ្នំមួយទៅភ្នំមួយ ធ្វើស្លឹងធំទូលាយ ដូចជាធ្នង់កូនថ្កុកតួបឥតឧបមា ៗ កុមារនាំគ្នាបះតែរត់ ៗ អង្គុជកុមារមានស្មារតី ងាកទៅជើងថ្នល់ឃើញមានផែនថ្មមួយផ្ទាំងធំមានប្រហោងយ៉ាងស្រួលនឹងពួនលាក់អាត្មាទាំងអស់បាន ៗ មួយរំពេច កុមារឲ្យបងៗគ្រាលចូលទៅពួននៅក្នុងប្រហោងថ្មនោះ ៗ យក្សក៏កាន់តែមកជិតដល់ ដោយពុំបានឃើញហ្វូងកុមារសោះ ៗ

មិនបានតាំងមួយនាទីផង យក្សមកដល់ទីនោះ ៗ អស់កំលាំងជាអនេកព្រមទាំងនៅស្រវឹងបន្តិចៗផង យក្សក៏សន្តក់ឈប់សំរាកនៅលើផែនថ្មនោះ ៗ យក្សតាំងសំងំឲ្យមានកំឡាំងនឹងហោះតាមទៅទៀត ៗ

ដោយខ្យល់ត្រជាក់ៗយក្សក៏ដេកលក់ស្រមុកគ្រូកៗ ខ្ទរអស់ផែនដី ៗ កុមារដែលនៅក្នុងរូងថ្មភ័យញ័រអស់សព្វាង្គ ៗ អង្គុជកុមារគ្មានញាប់ញ័រអ្វីសោះ ហើយបង្គាប់ទៅបងៗឲ្យចេញរត់សំដៅទៅផ្ទះ ដែលខ្លួនចំណាំច្បាស់នៅត្រើយនោះ ៗ បងក៏ធ្វើតាមបង្គាប់ប្អូន ៗ

លុះឃើញបងៗដល់ផ្ទះអស់ហើយ អគ្គិដ្ឋកុមារក៏តាំងលបទៅជិតយក្សដែលកំពុងដេកលក់មិនដឹងខ្លួន លួចទាញដោះស្បែកជើងយក្សតិច ៗ ៗ ស្បែកជើងនោះធំហើយវែងរលាំឥតគណនា ៗ ប៉ុន្តែដោយជារបស់ទិព្វ កុមារស៊កជើងពាក់ទៅត្រូវល្មមគ្មានខ្វះ ៗ

សំរេចដូចបំណង កុមារតាំងបោះសំដៅទៅលំនៅយក្សវិញ ៗ ដល់ហើយកុមារឃើញភរិយាកំពុងបោកខ្លួន យំដូចអកនឹកខោចកូនស្រី ៗ កុមារស្រដីទៅថា "ហៃអ្នកមីង ប្ដីអ្នកមីងមានគ្រោះថ្នាក់ធំណាស់ ឥឡូវនេះត្រូវពួកចោរប្លន់ព្រួតគ្នាចាប់បានហើយ វាបានសន្យាថានឹងប្រហារជីវិតប្ដី បើប្ដីអ្នកមីងគ្មានមាសនឹងប្រាក់ពេជ្រយកទៅលោះវា ក្នុងពេលដែលវាហៀបនឹងកាត់កនឹងដាវជ័សស្លាប ស្រាប់តែពូយក្ស ក្រឡេកមកឃើញខ្ញុំ ហើយក៏ហៅខ្ញុំឲ្យចូលមកជិតនិយាយអង្វរថា ឲ្យខ្ញុំពាក់ស្បែកជើងនេះរត់មកផ្ទះប្រាប់អ្នកមីង ឲ្យយកមាសពេជ្រដ៏មានដម្លៃទាំងអស់ហើយឲ្យប្រគល់ដល់ខ្ញុំយកទៅឲ្យចោរនោះឆាប់ៗទាន់វេលា ! " ៗ ភរិយាយក្សស្លុតស្មារតី ក៏ម្នីម្នាទៅប្រមូលមាសប្រាក់ពេជ្រដ៏មានដម្លៃ យកមកប្រគល់ឲ្យទៅអគ្គិដ្ឋ-កុមារនាំយកទៅលោះស្វាមី ៗ បានទទួលរបស់របរដ៏មានដម្លៃទាំងអស់ស្រេច កុមារដ៏មានឫទ្ធិតាំងប្រកទៅក្នុងស្បែកជើងណែនហើយបោះពួយវឹងសំដៅមកលំនៅឪពុកម្ដាយដើម ៗ មិនយូរប៉ុន្មាន កុមារក៏មកដល់ផ្ទះជួបជុំបងប្អូនម្ដាយឪពុកយ៉ាងសប្បាយ ៗ

ចំណែកឯយក្សលុះភ្ញាក់ឡើងបាត់ស្បែកជើងក៏ខឹងគេទោម្ញេញ ឯណានឹកអាល័យបុត្រី ឯណានឹកខ្មាសការយាវិញ ៗ ខឹងហួសប្រមាណយក្សខាំមាត់បោកក្បាលសម្លាប់ខ្លួនឯងក្នុងខណៈនោះទៅ ៗ

ក្រោយមក បានឮដំណឹងសុះសាយទៅពេញទាំងនគរ ៗ ថ្ងៃមួយអគ្គិដ្ឋកុមារក៏ពាក់ស្បែកជើងទិព្វចូលទៅគាល់ព្រះរាជា ដើម្បីស្នើការសូមខ្លួនទៅពិនិត្យការណ៍ចម្បាំងកងទ័ព ដែលកំពុងប្រយុទ្ធឆ្ងាយពីរយោជន៍ពីនគរ ៗ ព្រះរាជាព្រមអនុញ្ញាតឲ្យកុមារទៅតាមមើលការណ៍ដើម្បីវិលមកទូលព្រះអង្គវិញ ឲ្យទាន់ព្រះរាជហឫទ័យ ៗ កុមារដ៏មានឫទ្ធិក៏បានហោះទៅសមរភូមិ ៗ កុមារត្រឡប់នាំការណ៍ពិតមកថ្វាយព្រះ-រាជាក្នុងពេលល្ងាចថ្ងៃនោះវិញថា កងទ័ពខាងព្រះរាជាមានជ័យជំនះលើបច្ចាមិត្ត ៗ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះរាជអំណរ ហើយក៏ទ្រង់ថ្វាយរង្វាន់ ដ៏មានដម្លៃច្រើនដល់កុមារ ៗ

ជាលំដាប់មកទៀត កុមារ តែងធ្វើជាអ្នកជំនួយខាងរត់សំបុត្ររបស់អ្នកនគរទាំងមូល ៗ ស្រីៗតែងពឹងពំនាក់កុមារឲ្យនាំយកសំបុត្រនេះទៅសួរសុខទុក្ខប្តីនិងញាតិសាលោហិត ដែលនៅឆ្ងាយដាច់ស្រែង ៗ កុមារទទួលផលដ៏ឧត្តមចិញ្ចឹមគ្រួសារញាតិមាតាបិតានូវបងទាំងអស់ គ្មានឲ្យលំបាកមួយវេលាណាឡើយ ៗ

- ចប់ -

រឿងទេវន្ទ (ពាក្យកាព្យ)

លោក អម្មាត្យត្រីម៉ុក រៀបរៀង ក្នុងរាជ្យព្រះករុណាព្រះបាទសម្ដេចព្រះនរោត្ដម

លោក ញ៉ុក-ថែម ពិនិត្យ (គមក)

ឥសីផ្ដាំថា បើបានយាត្រា កុំព្រះភូធរ ហៀរហោះរម្ងង់ តែម្ដង
បោះបោរ ចូរត្យត្រូបវ័រ ចាំពាក្យដីកា ៗ ទៅតែហួសក្ដិ ទទឹងជាធំ នៅមុខ
នោះណា មានស្រះមួយធំ ស្ដេចកុំយាត្រា ចូរឈប់និទ្រា នៅឆ្នេរស្រះ
ស្រី ៗ ទំនើងស្ដេចចង់ សេពសោយស្រប់ស្រង់ បុប្ផាបុប្ផ៍ នូវរុក្ខផលា
អាហារបំណី ចំណង់អ្វី ៗ តាមចិត្តប្រាថ្នា ៗ ព្រឹកព្រានស្រាងស្រេច
ស្រួលបួលសឹមស្ដេច បោះបោរយាត្រា បើដល់ដែនយក្ខ អបល័ក្ខណ៍មោហា
ហាក់ហៅព្រោះប្រា ការគេលអ្វី ៗ ៗ កុំផ្ទក(១) មើលវា កុំស្ដាប់វាថា
កុំជឿសំដី បើព្រះចមពៅ ឈប់នៅនោះនៃ នឹងបង់សេចក្ដី បំណង់ប្រាថ្នា ៗ

ពោធិបគ្គិ ទូលថាអញ្ចុំ ទទួលពុទ្ធដីកា ដោយដាក់ដំកល់ មណ្ឌល

---

១ គឺកំព្រឿក ។

សំរេសា កុំព្រះដីកា ព្រួយនឹងអញខ្ញុំ ៗ ស្រេចព្រះភូមិន្ទ ស្តេចប្រទក្សិណ ឥសីបីដុំ អាស្រមស្រេចស្រាប់ សម្តេចព្រះបរម ពោធិទត្តម ក្រញូក្រាប លុតលា ៗ កែក្រាយបោរបរ រូបរកេសរ ឯកអង្គថ្ងៃថ្ងា លុះក្រៅអាស្រម ពិតពុំវេរា ឡើងគង់អាជា-នេយ្យនាំហោះទៅ ៗ ស្តេចហោះហួស ភ្នំ យល់ស្រះមួយធំ ព្រះបាទបមតៅ ស្រង់សោយផលា អាហារឥត សៅ ស្តែងស្តេចផ្ទុំនៅ អស់ឯកការត្រី ៗ ស្តែងស្តេចស្រប់ស្រង់ ជម្រះ ព្រះអង្គ ទៀងទើបនរបតី គង់សេះហោះដល់ មណ្ឌលយក្ខិនី យក្ខយល់ ចក្រី អវឯងគិតថា ៗ

អះអញនឹងរំ បញ្ញោតអ្នកនេះ ជាកក្ខគោគ្គា ក្រុងយក្ខគនគិត និម្មិត-សាលា មួយមានអស់អា- ហារហើយហៅហៅ ៗ ពង្សព្រុទ្ធង្គួរ ពុំបើកបន្ទូល ប្រឹងបរសេះទៅ យក្ខយល់ហ្នោះសោត គ្រៅក្រោធក្តាត់ក្តៅ ហៀវហោះរាំងទៅ អំពីព្រះកក្រ្តូ ៗ និម្មិតសាលា មានគ្រឿងសេយ្យនា ដូចទីមហាចក្រ និម្មិតអាត្មា ឯងជាស្រីម្នាក់ កាយគបលក្ខណ៍ ដូច ស្រីសួគ៌នាយ ៗ ហើយហាហៅថា ឱអ្នកទៅណា អញ្ជើញមកអាយ ស៊ីស្លាឈប់ខាន សម្រាន្តអង្គកាយ ព្រឹកព្រាងសូរ្យសាយ សង្រ្គមអ្នកទៅ ៗ

ពង្សព្រុទ្ធបក្រ ពុំឈ្ងៀងព្រះកក្រ្តូ ពុំស្តាប់ពាក្យហៅ គិតក្រែងអំ ពល់ យក្ខយល់ចមតៅ ប្រឹងបរសេះទៅ ពុំមើលអាត្មា ៗ រាងហិចហោះ

ទៅ ពីកក្ដិបមទៅ និម្មិតសាលា មានតូបត្រ្ទិ មានស្រីផងជា អ្នក លេងស្លូតស្លាំ ស្លូរសព្ទល្មីងល្មើយ ៗ រេរាំរូបពង លាស់លន់យាស-យាង ហាក់ហុចហៅហើយ កែក្រាយឈ្នងឈ្នៀង ជ្រួបជ្រៀងព្រ-ងើយ ក្លេងក្លាត់ផ្លាស់ផ្ទើយ សព្ទសោតសមស្លូរ ៗ ហាក់ដូចតន្ត្រី អំពីសួគ៌ស្រី សម្ដេចព្រះភូ- ធរេន្ទ្រសេដ្ឋ លោកៈវិទូ ពុំស្ដាប់សព្ទសូរ ពុំផ្ទេកនេត្រទៅ ៗ

យក្ខយល់រឹងរឹះ ថាអះអ្នកនេះ ហៅហ្លួសលំនៅ អង្គអញនេះនឹងធ្វើងស្លឹងហ្លួសទៅ អង្គអញអាសៅ អសារខានស៊ី ៗ ត្រូវអញទៅតាម តាំ-ស៊ីហុតឈាម ឲ្យក្សយដីរ គិតស្រេចថៃ ចក្លាយ ក្លែងកាយឥន្ទ្រិយ ជាយក្ខត្រី តំបងតាមទៅ ៗ ឈើឈរញ៉ៅញែក ទោរទន់ដោយតេជ យក្ខយន់យោរយៅ ខេវខឹងផ្ទោះផ្ទើក ក្រឡេកក្រឡៅ សព្ទស្លូរខ្លួទៅ បំផ្លូប-រន្ទះ ៗ សេះសោតយន់យល់ យក្ខះទៀបដេញដល់ ទៀងទើបទូលព្រះពង្សព្រុទ្ធឧត្ដម អញខ្ញុំសូមពះ ដោយតេជតបះ នឹងយក្ខមោហា ៗ បូរស្ដេចចុះទៅ គង់នឹងនិត្យនៅ តាំងតបេស្ដា ខ្ញុំយុទ្ធនឹងយក្ខ ឲ្យជាក់ដៀងប្រា- កដកើតកាលគ្រា នេះទឹងឲ្យស្ដែង ៗ តោធីប្រសើរ ចរចុះពីលើសេះសោតឥតក្រែង ចរចូលឈរឈប់ ក្រោមម្លប់ឥតល្វែង ចិត្តបង់សំដែង បុណ្យបារមីមាន ៗ

យក្ខបន់ចាប់ស្តេច គ្រវីខ្នះពេជ្រ យក្ខយន្តពុំហាន គិតថាអញចាប់ សម្លាប់អស្សយាន ស៊ីសិនគង់បាន អ្នកនេះទាំងឡាយ ៗ គិតស្រេចក្រឡាប់ ក្រឡះបុលចាប់ សេះសោតប្រះប្រាយ ស្រែកសព្ទពងសីហ៍ បន្ទឺញ្ញាយ លោតឡើងកកាយ កាន់អាកាសា ៗ មាត់មុខខាំស៊ី ជើងមុខទាំងពីរ ជាន់ត្រូវទភា ជើងក្រោយជាន់ជាក់ ក្តៅយក្ខមោហា ដាច់សាច់មំសា លោហិតខ្ចរខ្ចាយ ៗ ហោះឡើងលើភ្នំ ប្រមៀលអស់ជុំ សិលាទាំងឡាយ ដកឈើរើថ្ម ចោលមកព្រោងព្រាយ មមាមិញម៉ាយ ស្លាប់ក្សត្រថ្ងៃ ៗ ទេព្តាផាយផាត់ ការកាយមហាក្សត្រ សេះសោតក្រោធក្រៃ អញ្ជើញព្រះមហា ក្សត្រាថ្កាថ្ងៃ គង់ហោះឯព្ធ អាកាសវេហា ៗ ចរចូលតភាំង ទល់ទព្វពាំង នឹងយក្ខមោហា ទ្រង់ខាន់វាយវាត់ កាប់កាត់យក្សា យក្ខសោតមរណា ដាច់ខ្លួនខ្ចាត់ខ្ចាយ ៗ

សេះនាំហោះដល់ ត្រឹមត្រើយមណ្ឌល ស្ទឹងធំទូលាយ ស្រេចសោយស្តេចស្រង់ ព្រះគង្គាកាយ ត្បូរគង់សប្បាយ ក្រោមដើមព្រះជ្រៃ ៗ ស្តេចសូត្រចិន្តា- មណីមន្តជា ព្រះមន្តទិព្វថ្ងៃ ត្រីផងនៅក្នុង កម្ពង់ជលស័យ ពុំអាចអាស្រ័យ និត្យនៅនឹងបាន ៗ សោតសឹងឡើងមក ពាសពេញកុះករ បន្ទំក្សត្រក្សាន្ត ទាំងមហាលោមា ជាតិជាប្រធាន រឹងត្អឹងពុំបាន សឹងមកវន្ទា ៗ សួរសព្វហេតុផង ស្តែងស្តេចនឹងជូន អញ្ជើញក្សត្រា

គង់ទៀងលើខ្នង បម្រុងគង្ហា ត្រឹងផងតោមជា បរៈរាហៃលហៃ ៗ សេះហ៊ាច ហោះទៅ ឈប់ឈរចាំនៅ មើលក្សត្រក្បាន្តង មាត់ត្រើយស្ទឹងម្ខាង ស្ដេច យាងទៅតែ នឹងត្រីហៃលហៃ ព្រះបាទបង្រួនបង្ហាស់ ៗ ដល់ហើយបម ទៅ គង់សេះហោះទៅ ដល់ផ្ទះជូនតាស់ ក្នុងទំនៀន គេស្រមក្បាន្តពេក ណាស់ បើកបង្ហួលត្រាស់ នឹងជូនតាស់ថា ៗ តាជួននិត្យទៅ ឯកឯក កូនទៅ កំព្រាកំព្រា អាស្ទូវឲ្យទៅ និត្យនៅផងក៏ ទៅនឹងគេ្យ ចិញ្ចឹមតា យាយ ៗ ជ្រិតទៅឯកឯង ដើរព្រៃឆ្ងៃង មកពីស្រុកឆ្ងាយ តាស់ពីគ្រេក អរ ស្ទោះសរិកាយ គេកាជនថ្វាយ ស្ដេចសេពសោយស្រេច ៗ សូរសព្ទ នាមករ ទំទេសនគរ បុរីរដ្ឋស្ដេច ស្រេចទើបព្រះអង្គ ពូជពង្សសារពេជ្ លុតលើលាគេប មកកាន់អស្សយាន ៗ

បូរបង់ទៅនៅ រះគស៊ីស្មោ ព្រៃព្រះហោមពាន្ត បើប្អូនមានទុក្ខ ពុំ សុខក្នុងប្រាណ -នឹកដល់កុមារ បូរធាបវិលមក ៗ សេះសោគឈាទៅ ដើរគស៊ីស្មោ ដោយព្រៃឈ្មូងធក ព្រះម្កុដគ្រែកព ត្រឡប់វិលមក និត្យ នៅរះគ ចិញ្ចឹមជូនតាស់ ៗ

យាយតែងបេះផ្កា គ្រឹបក្រងបង់ជា កីផ្កាធ្មកឆ្ងាស់ ថ្វាត់ថ្វាយជីតា ជាតិជាអម្ចាស់ រៀងមកយាយតាស់ នោះតែងក្រងថ្វាយ ៗ ក្សណា ក្សត្របា្ហស់បង្រួន បេះបុប្ផាផង រះរៀបរៀងកាយ តាប់បេសតាក់បង់ ក្រាល

ត្រង់លើគលាយ ពណ៌ពិតលែបខាយ ដោយប្រាជ្ញាញាណ ។ អធិដ្ឋាន ថា បើនាងនោះណា ជាគូបុព្វណ ជាស្រីគ្នាថ្ងៃ កន្សែងពោធិញ្ញាណ កាយ គបបុណ្យបាន បាទបរិចារិកា ។ ឃើញផ្កាអន្គអញ នេះត្រេកស្រឡាញ់ ហាក់ដូចយល់គ្នា ផ្សែងស្រេចប្រែប្រាយ ប្រាប់យាយចាស់ថា យាយ អើយយកផ្កា ទៅថ្វាយក្សត្រី ។ ពីថ្ងៃនេះទៅ ទុកឆារឲ្យទៅ ត្រង់ដួស ប្រក្រតី យាយបានទៅហើយ យាយអើយក្រថ្មី ចិត្តទៅប្រណី ជៀតយាយ ចាស់ហើយ ។ យាយស្ដាប់ព្រះមហា- បុរសហើយថា ឲ្យអ្នកថ្ងៃអើយ បានអ្នកបេះក្រង ស្ដាប់ស្នងយាយហើយ ទ្រង់ឃោយបានស្បើយ បាន បាត់ឈឺខ្លួន ។

ថាហើយយកផ្កា ទៅថ្វាយធីតា នាងយល់គម្រង បុប្ផាផលប្លែក ចំឡែកសព្វផង ព្រះហឫទ័យចង់ គួបគើតស្នេហា ។

ទើបសួរយាយចាស់ ផ្កានេះប្លែកណាស់ បានពីនរណា នរអ្នកបេះចង បេះក្រងទងផ្កា នេះប្លែកបូរថា ដោយពាក្យពិតត្រង់ ។

យាយចាស់ទូលថា បពិត្រធីតា ប្រសើរវរវង្ស ខ្ញុំតែងក្រងថ្វាត់ ថ្វាយក្សត្រីទ្រង់ មិនដែលឲ្យអង្គ អ្នកណាក្រោលក្រង ។

នាងស្ដាប់យាយចាស់ ពិតពុំជឿគ្រាស់ សួរពីរបីដង យាយធ្វើយ ប្រាប់ប្រែ ថាតែខ្ញុំក្រង ពុំថ្វូងដោយដង ដោយដំណើរត្រង់ ។ ទើប

នាងបណ្ដេញ អស់ស្រីផងចេញ ហៅយាយចូលក្នុង សង្កេតសួរស្រួល យាយទូលតាមត្រង់ បពិត្រសូមទ្រង់ ប្រោសប្រាណមេត្តា ។

ដ្បិតអង្គអញខ្ញុំ មែនមានចៅកំ ឡោះមួយលីលា ពីប្រទេសឆ្ងាយ តែកាយឯកា មកសូមនៅជា មួយនឹងអម្ចាស់ ។ នាមឈ្មោះទេវន្ទ ប្រសើរសោភ័ណ ឥតមានទោសទាស់ វិសេសវិសាល ត្រកាលល្អណាស់ ប្រុសប្រាជ្ញច្បាស់ លែងលោកដទៃ ។

នាងឮព្រឺព្រួច ព្រះហឫទ័យកាន់គួច កើតក្ដីអាល័យ ហាក់យល់កង្រា ព្រះមហាក្សត្រថ្លៃ សោកសំណាងនៃ នាងនោះប្រាថ្នា ។ នឹងព្រះពង្ស ពោធិសត្វឧត្ដមា ច្រើនជាតិជាក់ជា កន្សែសម្ដេច សារពេជ្រសាស្ដា ញាណញោយ្យសម្មា-សម្ពោធិញ្ញាណ ។ ត្រាស់ថាដូច្នោះ យាយទៅ មុនចុះ ទៅរៀបទីឋាន ឯអង្គអញឯង បង់លេងខ្សាន ឲ្យសុខឲ្យសាន្ត ឲ្យក្សេមសប្បាយ ។ ក្រោយយាយទៅលង់ តិចទើបនាងទ្រង់ សំអាងព្រះកាយ នាំអស់ស្និទ្ធស្នំ ចាស់ទុំទាំងឡាយ ចរចូលថ្វាត់ថ្វាយ បង្គំបិតា ។ ទូលថាអញខ្ញុំ លុតលាអង្គអ- ម្ចាស់ចរយាត្រា ទៅលេង ខ្សាន កំសាន្តចិន្តា សុំមាតាករុណា ប្រោសប្រទានទៅ ។

ស្ដេចស្ដាប់បុត្ររត្ន ពិតពុំខាំងឃាត់ បើកបន្ទូលហៅ អាមាត្យមួយ ថ្វាត់ ហើយក្សត្របមចៅ ត្រាស់ឲ្យរៀបទូវ សេនាពជយាន ។ អាមាត្យ

លុកលា ចេញរៀបសេនា សេនីពលហាន តូរ្យតន្ត្រីត្រែ គ្រប់គ្រស្វរគាំ សេនាសិនមាន គ្រឿងគ្រប់ដោយដៃ ។

នាងលាក្សត្របាន វិលវិញរាជដ្ឋាន ប្រាសាទទិព្វថ្ម ស្រីស្រស់ទ្រង់គ្រឿង រុងរឿងប្រពៃ ដូចជាទេវី នីអ្នកផ្ទឹមបាន ។ យានយាសកាយករ លីលាចេរចរ ចេញពាក់រាជដ្ឋាន គន់លើត្រែមាស ឱកាសថ្កើងថ្កាន សេនាពលហាន ហែៗចេរចរ ។ អស់ស្នំបរិពារ ពាស់ទុំស្រិង្គារ តូច ៗ ល្អ ៗ រាងរៅ រៀវរៀវ ស្រស់ស្រៀវស្រគរ គ្នីគ្នាប្រើសប្រ- ដាប់ដង្ហែទៅ ។ តន្ត្រីសង្ខ័ត្រ ប្រគំដង្ហែ ក្សត្រីចមទៅ វិសេសវិសាល គ្រអាលឥតសៅ លង់លុះដល់ទៅ ទង្វាទពុំលង់ ។ សម្តេចក្សត្រី កបកល្យាណី ផាក់ផ្លាស់គ្រឿងទ្រង់ នាំអស់បរិពារ ស្រិង្គារគ្រប់អង្គ លីលាចុះស្រង់ ស្រះស្រីរង្ថា ។ ផ្កាយផ្ទះ កេសី វរាជក្សត្រី គ្រេកព្រះទ័យា នូវស្នំហែលហិច ហែលគេចដេញគ្នា សើចសាំះហោហា កញ្ច្រោកទះទឹក ។

ខ្លះហែលបេះបាន បទុមាមាន សុគន្ធាធិក លំបង់កេរាយ កបកាយ- ស្មោមស្ទឹក លូតលាស់លើទឹក រុះរោយគេសរ ។ បេះបង្កុលណី កម្រុទ បុប្ផ ទក្សលគន្ធ សើមសៀតបង់ដួត បង្គួតបង្គ បេះបានថ្វាយវររក្សរាជ- ក្សត្រី ។ នាងសាន្តសុខសល់ ក្នុងព្រះកមល ដូចទេពស្ទូតស្រី

(ហទក)

រឿងសាមកុក

កណ្ឌទី ៣០

ឧកញ៉ាវិបុលរាជសេនា ង៉ួ-ហុង ប្រែរៀបរៀង

(តមក)

> រឿងសាមកុកទុកជាយុទ្ធសាស្ត្រ
> អ្នកវាងវៃឆ្លាស បើបានអាន
> នឹងបេះឧបាយកលបំណាន
> ទាំងមានសន្តានស្នេហាជាតិ ។

សន្តានបងប្អូនអួនសៀវ នឹងបណ្ដាស្ត្រីអ្នកស្រុក ឲ្យបានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយឡើយ ដែលលោកជាកូននឹងចូលទៅនោះ ឃើញថាជាការល្មើសនឹងពាក្យមហាទេពរាជ ។

ចោភីបានស្ដាប់ពុំដូច្នោះ ក៏ស្រែកគំហក ហើយដើរចូលទៅដល់ល្វែងក្នុង ឃើញស្រី ២ នាក់ ឱបគ្នាយំទួញ ចោភីក៏កឹកឈ្លួលឆេះហូតក្រប៊ីចេញនឹងកាប់ស្រីទាំង ២ នាក់នោះចេញ ហើយបែរត្រឡប់គិតទាន់ទើបសួរថា ទៅទាំងពីរនេះឈ្មោះអ្វី? ហេតុម្ដេច បានជាមកអង្គុយយំដូច្នេះ? នាងឡេដាំងឆ្លើយតបវិញថា ខ្ញុំឈ្មោះនាងឡេដាំង ជាភរិយាអួនសៀវ នាង

នេះឈ្មោះអៀនស៊ី ជាភរិយាអ្នកហ៊ុចៅហ្វាយស្រុកអ៊ុជីវ ដែលជាបុត្រអ្នកសៀវ ចោគីក៏ថាឲ្យនាងអៀនស៊ីងើបមុខឡើងនឹងមើល ក៏ឃើញមុខមាត់នឹងរូបរាងល្អស្រស់ប្រិមប្រិយ ក៏កើតសេចក្ដីស្នេហាស្រឡាញ់ ទើបប្រាប់ថា យើងឈ្មោះចោគីជាបុត្រមហាឧបរាជ យើងនឹងរក្សាថែទាំមិនឲ្យមានសេចក្ដីអន្ដរាយបានឡើយ ។

ឯចូឆក៏ជិះសេះនាំទៅហ៊ុវនឹងសេនាទាហាន ចូលទៅដល់ទ្វារស្រុកគីជីវ ទៅហ៊ុវក៏មានចិត្តគិតថា ចូឆនឹងខ្លួនជាកៀនសំឡាញ់គ្នា មកពីដើម ក៏បរសេះស្រួតមកទន្ទឹមនឹងសេះចូឆ ហើយយកសែសេះបង្អុលត្រង់ទ្វារស្រុកថា បើយើងមិនត្រិះរិះឲ្យធ្វើចម្បាំង ក៏នឹងមិនបានមកឃើញទ្វារស្រុកគីជីវនេះឡើយ ។ ចូឆបានឮហើយក៏ធ្វើជាអស់សំណើច ហើយមិនតបថាអ្វីសោះ តែបណ្ដាទាហានទាំងពួងនោះ ក៏មានចិត្តខឹងក្ដៅនឹងទៅហ៊ុវពន់ប្រមាណ ។ ចូឆក៏ចូលទៅដល់ទ្វារផ្ទះអ្នកសៀវ ហើយសួរអ្នកចាំទ្វារថា នរណាបុលមកធ្វើអន្ដរាយភរិយាបុត្រនឹងបងប្អូនអ្នកសៀវខ្លះ ? នាយទ្វារជំរាបថា ឥឡូវចោគីបុត្រលោកចូលទៅនៅខាងក្នុង ។ ចូឆក៏ឲ្យហៅខ្លួនចោគីចេញមក ហើយនិយាយរលឹកប្រដៅ មិនឲ្យធ្វើកវតទៅ ។

ខណៈនាងឡេងជីចេញមកគំនាប់ចូឆហើយថា ដែលចោគីចូលមកនេះ បានការពាររក្សាប័ក្ខពួកខ្ញុំម្ចាស់ ស្រួលបួលណាស់ បើកុំតែបានចោគី

មកការពារ ទាហានទាំងពួងនឹងប្រមាថមើលងាយ ធ្វើអន្តរាយផ្សេង ៗ មិនខាន ឥឡូវ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងលើកនាងកៀងសុំជាកូនប្រសា ឲ្យជាភរិយាហោកីចុះ ៗ បូឆក៏ឲ្យហៅខ្លួនចេញមក ឃើញនាងកៀងស៊ីមានរូបរាងល្អស្អាតគួរជាភរិយាហោកី ក៏រៀបចំឲ្យទៅរួមសុខ-ទុក្ខនឹងគ្នា បូឆក៏ឲ្យរៀបតែងតុ ជាតុមួយទៀតមានផ្កាភ្ញី សែនគំនាប់សពអូនសៀវ ហើយក៏យំសោកាល័យជាច្រើន ៗ ទីប្រឹក្សានឹងសេនាទាហានទាំងពួង ឃើញដូច្នោះក៏មានសេចក្ដីសង្ស័យ ទើបដំកបសួរបូឆថា លោកនឹងអូនសៀវធ្វើសឹកសង្គ្រាមជាប់ដៃនឹងគ្នាមក ឥឡូវលោកពយយកបានទាំងស្រុកគីជីវផង ហើយហេតុម្ដេច ក៏មកតែងគ្រឿងសែនគំនាប់ ជាសេចក្ដីពាប់អាន ហើយថែមទាំងយំយែករលឹកអាល័យអូនសៀវទៅវិញ ៗ

បូឆក៏ក្លែងឧបាយ ប្រាថ្នានឹងឲ្យទាហានទាំងពួង សរសើរចិត្តថ្លើមបូឆថាជាអ្នកមានសត្យានុសត្យពិតត្រង់ ហើយក៏ពណ៌នាសេចក្ដីថា កាលគ្រាតង់គុ តាំងខ្លួនជាមហាចបកដនោះ យើងនឹងអូនសៀវ ហើយនឹង៧ខេត្រ លើកកងទ័ព ទៅតាំងនៅ ក្រៅគយ៉ាស៊ុយគួន ដើម្បីនឹងកំចាត់តង់គុចេញ អូនសៀវក៏លបសួរយើងថា បើធ្វើសឹកសង្គ្រាមចាញ់តង់គុហើយ តើយើងនឹងទៅតាំងប្រមូលសេនាទាហាននៅទីតំបន់ណា ដើម្បីនឹងបានគិតការតទៅទៀត? យើងបានសួរអូនសៀវថា ខ្លួនអ្នកនឹងទៅនៅទីតំបន់ណា? អូន

សៀវប្រាប់យើងថា នឹងមកនៅខាងអាណាខេត្តទិសឧត្តរនេះ ព្រោះជាទីធំទូលាយ ទាំងស្បៀងអាហារក៏មានបរិបូណ៌ សេនាទាហានក៏ចំណានក្នុងការសឹកសង្គ្រាម នឹងបានគិតការធំតទៅ យើងក៏បានថាខ្លួនយើងនេះមិនរើសទីកន្លែងទេ ទោះទៅនៅទីដែនណាមានមនុស្សរាប់អានរួមចិត្តគំនិតគិតការជាមួយនឹងយើង ៗ ក៏នៅគិតការត្រង់ទីនោះ ទោះបីអ្នកសៀវនឹងយើងជាគូវិវាទ ធ្វើសឹកសង្គ្រាមនឹងគ្នាក្តី ក៏នៅជាកៀននឹងគ្នា មកពីដើម បានជាយើងនឹករឿងកំសត់អត់ស្រក់ទឹកភ្នែកមិនបាន ដោយមាននិស្ស័យដូច្នេះ ៗ

ទាហានទាំងពួង បានស្តាប់ប្អូនថាដូច្នោះ ក៏នាំគ្នាសរសើរថា ចិត្តមហាទបរាជមានសត្យានុស័ត្យពិតត្រង់ល្អមែន ៗ ប្អូនក៏ចាត់ចែងមាសប្រាក់គ្រឿងសម្លៀកបំពាក់ ឲ្យនាងឡៅជីជាភរិយាអ្នកសៀវជាច្រើនហើយ បង្គាប់ថាបណ្តាអាណាខេត្តខាងទិសឧត្តរនេះ អាណាប្រជារាស្ត្រមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ព្រោះមានការសឹកសង្គ្រាមមកច្រើនឆ្នាំហើយ ក្នុងឆ្នាំនេះកុំឲ្យទារយកពន្ធសួយសារអាករឡើយ ៗ

លុះព្រឹកឡើង ខៅឡូវជិះសេះ ចូលទៅដល់ទ្វារស្រុក ទទួលជួបប្រទះនឹងខៅហ៊ុំ ៗ ក៏និយាយថា ទាហានទាំងអម្បាលនេះ បានមកនៅក្នុងស្រុកតីដាវ ក៏ព្រោះគំនិតរបស់យើងផ្តើមគិតឡើង ទើបបានស្រុកនេះ ៗ

ទៅធូតបថា ខ្លួនអញក៏ជាចោរហានមានថ្វីដៃដែរ បានទាំងតតាំងបង្វាំង ដោយកាយ ទំលាយចូលទៅវាំងអាវុធ ទើបបានស្រុក ហេតុម្តេច ក៏ឯង មកអួតអាងថា ស្រុកនេះបានដោយសារគំនិតរបស់ខ្លួនវិញ ។ ទៅ-ហ៊ីវតបថា ខ្លួនឯងមានថ្វីដៃក៏ពិតមែន តែអញផ្តើមគំនិតឲ្យ ទើបឯងធ្វើតាម ឧបមាដូចអញជានាយពៅហ្វាយបានប្រើឯង ។ ទៅធូឮដូច្នោះ ក៏ខឹងណាស់ ទើបហូតគ្រប៊ីចេញហើយក៏កាប់ផាច់ក្បាលទៅហ៊ីវស្លាប់ នៅទីនោះ ហើយយួរយកក្បាល ចូលទៅជំរាបចូធូថា ទៅហ៊ីវនិយាយ មើលងាយខ្ញុំបាទជាពាក្យទ្រគោះយ៉ាងធ្ងន់ ឥឡូវ ខ្ញុំបាទធន់មិនបានទេ សម្លាប់ស្លាប់ហើយគាត់យកតែក្បាលមកជូនលោក ។ ចូធូតបថា “ ទៅហ៊ីវនោះ ជាគៀនសំឡាញ់របស់យើងមកពីដើម ដែលវាហ៊ាន និយាយដូច្នេះ ព្រោះជាផ្លូវអួតអាងលើកកំពស់ ហេតុម្តេច បានជា ខ្លួនមិនពិគ្រោះឲ្យល្អិតល្អសិន ហ៊ានកាប់សម្លាប់ទៅហ៊ីវចេញ ដោយអំពើចិត្តឯងនោះមិនគួរទេ ” ហើយចូធូក៏ឲ្យគាត់ទោសទៅធូដាក់គុក ទើបឲ្យតែងការសពទៅហ៊ីវ ហើយក៏ឲ្យនាំទៅបញ្ចុះតាមទំនៀមប្រពៃណី ។

ខណៈនោះ ចូធូក៏ឲ្យទៅបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកមានជំរេះប្រាជ្ញា ដែលនៅក្នុងអាណាខែត្រទិសឧត្តរ ត្រូវទៀងស្តាប់បង្គាប់ស្រុកគីជីវ បានស៊ុយតាំទីប្រឹក្សាអួនសេ្យវ ដែលបាននិយាយឃាត់ហាមអួនសៀវមកពីដើម អួន

សៀវម៉ិនព្រមជឿស្តាប់ ស៊ុយតាំ ក៏ធ្វើជាឈឺចេញទៅនៅផ្ទះវិញ ។ ប្អូនបានស៊ុយតាំចូលមកក៏មានចិត្តសោមនស្សណាស់ តាំងស៊ុយតាំជាទីប្រឹក្សា ហើយប្អូនបានយកបញ្ជីមនុស្សចំណុះស្រុកគីងីវដែលមានគ្រួសារដល់ទៅ ៣០ ម៉ឺនប្លាយ ប្អូននិយាយថា ស្រុកគីងីវនេះជាខេត្តឯក មានមនុស្សក៏ច្រើន ៗ ស៊ុយតាំដំរាបថា ដែលមានបញ្ជីចំណុះស្រុកនោះក៏មែនហើយ តែដែលលោកនឹងទុកចិត្តថា មានមនុស្សគ្រប់តាមបញ្ជីនោះមិនបានទេ ព្រោះមានសឹកសង្គ្រាមមកច្រើនឆ្នាំហើយ មនុស្សស្លាប់អស់ច្រើនណាស់ ឥឡូវអ្នកថាំងនឹងអ្នកស៊ុងកំពុងតែច្បាំងគ្នា មនុស្សនានាក៏បែកបាក់ខ្ចាត់ខ្ចាត់ទៅគ្រប់ដំបន់ សូមឲ្យលោកប្រាបប្រាមឲ្យរាបទាបជាប្រក្រតី ហើយបញ្ចុះបញ្ចូលឲ្យកូនស្រុកនៅជាសុខក្សេមក្សាន្ត ឯទាហាន ដែលបែកបាក់ទៅទាំងប៉ុន្មាន ក៏នឹងវិលត្រឡប់ចូលមកទីពឹងលោកវិញ ។ ប្អូនយល់ឃើញត្រូវ ក៏គិតធ្វើតាមពាក្យស៊ុយតាំនិយាយ ហើយក៏ឲ្យមនុស្សស្វែងទៅស្តាប់ដំណឹងអ្នកថាំងនឹងអ្នកស៊ុង ។

ឯអ្នកថាំង, អ្នកស៊ុង កាលប្អូនច្បាំងយកស្រុកគីងីវបាននោះ អ្នកថាំក៏លើកទ័ព ទៅវាយបានស្រុកកាំឡេង, ស្រុកហាំងបេង, ស្រុកពុតហៃ, ស្រុកហោក័ន ហើយកៀរប្រមូលទាហានយកឈ្លើយបានជាច្រើន លុះឮដំណឹងថា អ្នកស៊ុងរត់ពីប្អូនទៅលាក់ខ្លួនពួនអាត្មា នៅក្នុងព្រៃក៏លើកទ័ព

ជាប់តាមទៅ ឯអ្នកសុងក៏នាំទាហានទៅនៅនឹងអ្នកហ៊ុជាបង នៅស្រុកគុំ-ដីវ អ្នកថាំក៏មិនបានលើកទ័ពតាមអ្នកសុងទៅ ត្រឡប់លើកទ័ពវិលមកស្រុកពេងង៉ួនគួនវិញ ហើយក៏គិតថា ឥឡូវ បូឆូវាយបានស្រុកគីដីវហើយ បើនឹងស្ងៀមព្រងើយទៅឃើញថា សាច់សាលោហិតញាតិសន្តាននឹងអាណាប្រជារាស្ត្រ នឹងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ចាំនឹងលើកកងទ័ពទៅច្បាំងទំលាយបូឆូ ដណ្តើមយកស្រុកគីដីវឲ្យបានមកវិញ ។

ខណៈនោះ មានបំរើសេះម្នាក់ចូលមកប្រាប់អ្នកថាំថា មហាទេពដឲ្យហៅខ្ញុនលោកទៅនិយាយការរាជការ ។ អ្នកថាំក៏និយាយនឹងអ្នកបំរើថា ខ្ញុនចូលទៅប្រាប់បូឆូវិញចុះថា យើងទៅជាក្រោយ ។ បូឆូឮដូច្នោះក៏ធ្វើសំបុត្រឲ្យបំរើសេះគាន់ទៅឲ្យទៀតជាសេចក្តីថា "ខ្ញុនយើងជាធំឲ្យហៅខ្ញុនអ្នកថាំមកនិយាយការរាជការផង អ្នកថាំហេតុម្តេច បានជាខ្ញុនរឹងទទឹងមិនចូលទៅ ឯបុត្រីយើងដែលថានឹងលើកឲ្យជាភរិយាខ្ញុនអ្នកថាំនោះឥឡូវយើងឈប់លែងឲ្យវិញហើយ " បូឆូក៏ចាត់ចែងទាហានជាច្រើនលើកទៅវាយស្រុកពេងង៉ួនគួន ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងច្បាំងកំចាត់អ្នកថាំចេញ ។

ចំណែកអ្នកថាំដឹងដំណឹងក្នុងសំបុត្រនោះហើយ ក៏ដឹងថាបូឆូលើកកងទ័ពមកវាយទៀត អ្នកថាំក៏ធ្វើសំបុត្រឲ្យទៅដល់ឡៅប៉ៀវ ហៅហ្វាយស្រុកកេងជីវ សេចក្តីថា បូឆូលើកកងទ័ពទៅវាយ យកស្រុកគីដីវបានហើយ

ឥឡូវនឹងលើកទៅវាយយកស្រុកពេងជួនគួនទៀត ប្ដូរអ្នកក្រទេសកឃើញ ដល់ផ្លូវមេត្រីនៃយើង សូមឲ្យលើកកងទ័ពទៅជួយ ។

ឡៅបៀវឃើញសេចក្ដីសំបុត្រនោះហើយ ក៏ប្រឹក្សានឹងឡៅពីៗគប ថា ឥឡូវប្អូនលើកទ័ពទៅវាយយកអាណាខេត្រទិសឧត្តរ បានអស់ហើយ ក៏មានចិត្តកំរើកធំទ្រើងទៀតពន្ទុកណាស់ បណ្ដាបុត្រញាតិសាលោហិតបងប្អូនរបស់អ្នកសៀវទាំងប៉ុន្មាន បានរិះគិតតតាំងច្បាំងសងសឹកនឹងប្អូននោះ ឃើញថាមិនបានទេ គឺសែអ្នកទាំងប៉ុន្មាននោះឃើញថា ប្អូននោះសោតនឹងសក្ដិសក្ដិនចាប់យកខ្លួនកំទេចអស់ហើយ ឯចិត្តប្អូននោះសោតក៏មុខជានឹងលើកទ័ពមកញីញក់ធ្វើអន្តរាយដល់ស្រុកយើងថែមទៀត ដែលលោកនឹងលើកទៅជួយអ្នកថាំនោះឃើញថា មិនស្រួលទេ សូមឲ្យលោកបម្រុងទាហានទុកឲ្យមានកំឡាំងសិន បើប្អូនលើកទ័ពមកក៏នឹងបានការពាររក្សាស្រុកឲ្យគង់ ។

ឡៅបៀវយល់ឃើញត្រូវ, ក៏និយាយថា ដែលយើងមិនលើកទ័ពទៅជួយអ្នកថាំនោះ គេនឹងឲ្យមានសំបុត្រឆ្លើយតបទៅវិញថា ម្ដេចទើបបានស្រួល ? ឡៅពីថា ខ្លួនលោកជាធំត្រូវធ្វើសំបុត្រទៅជាទីរលឹកប្រដៅអ្នកថាំថា ការសង្គ្រាមមកដល់ហើយ ត្រូវតែបង់ចិត្តគិតស្ម័គ្រសមាគមបងប្អូន

☛ (មានត)

រឿងព្រេងនិងរឿងបុរាណប្រទេសជប៉ុន

(តមក)

លោក វ៉ាយ-ប៊ុក ប្រែរៀបរៀង

៣- មហាទោសៈនៃព្រះនាងអាមាតេរ៉ាស៊ូ

(អាទិទេវី នៃព្រះសូរ្យា)

ព្រះនាងអាមាតេរ៉ាស៊ូ (អាទិទេវីនៃព្រះសូរ្យា) ទ្រង់បានទទួលនូវមហាមេឃជាមតិក ពីព្រះបរមរាជបិតាអ៊ីសាណាគី, ព្រះអាទិទេពត្សុគីណូគាមី (អាទិទេពនៃព្រះចន្ទ) បានទទួលព្រះរាជអាណាចក្រ "និសា" ព្រះអាទិទេពស៊ុសាណូ (អាទិទេពនៃវ៉ាយោ) បានទទួលមហាសាគរ ដែលមានរលកប្រាំបីសែន ។

ព្រះនាងអាមាតេរ៉ាស៊ូជាព្រះអាទិទេវីនៃសូរ្យា ជានារីមានទ្រង់ទ្រាយប្រកបដោយសាច់ណែនពេញ មានកេសាវែង, មានព្រះនេត្រភ្លឺចាំង, មានព្រះរូបប្រកបដោយរស្មីធ្មុះភ្លឺប្រាលផ្ដៅ ។

ក្នុងពេលនោះ ទទួលមានបេសកៈនៃព្រះអាទិទេព មកដល់ភ្លាមចំពោះព្រះភក្ត្រនាង ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះនាងថា :

បពិត្រព្រះនាងដ៏ចំរើនអើយ, ទូលបង្គំខំតែមកក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះ

រាមដែលជាអាទិទេពនៃអយោ បានហោះមកកាន់ព្រះរាជអាណាចក្រព្រះអគ្គិ៖ ព្រះរាមទ្រង់បន្លឺនូវព្រះសូរសីហនាទដ៏ខ្លួរខ្លារ ហើយគ្រវីព្រះខ័នគួរឱ្យខ្លាចពន់ពេក ៗ នៅតាមផ្លូវនៃព្រះរាជដំណើរព្រះរាម , អ្នកខ្លាចតក់ស្លុត, អ្នកណាក៏រន្ធត់ញាប់ញ័រពន់ពេក . . . មានគេសួរគ្នាថា ម្ដេចក៏ព្រះអាទិទេពស្ទុះទៅកាន់មហាមេឃ ចេញពីមហាសាគរផ្លូវបេះ ៗ

ព្រះនាងមាមាតេរាស៊ីទ្រង់កម្រើកប្រមោយ៉ាងញាប់សម្បើមអស្ចារ្យ ៗ ព្រះរាមព្រះអង្គតែងធ្វើឱ្យទ្រង់លំបាកជាច្រើនលើក៖ ឥឡូវនេះ៖ ព្រះរាមនេះទ្រង់កាន់តែធ្វើព្រះនាង ឱ្យតក់ស្លុតរន្ធត់ខ្លាំង៖ តើព្រះរាមនេះធ្វើព្រះរាជដំណើរមកកាន់ទីនេះដើម្បីអ្វី ? ៗ

ព្រះនាងទ្រង់មានព្រះបន្ទូលដោយព្រះអង្គឯងថា៖ ហេតុដែលព្រះរាមទ្រង់យាងមកកាន់ទីនេះ មិនមែនស្រួលទេ គឺប្រាកដជាមានរឿងមួយមិនខាន, ប្រហែលជាព្រះរាមចង់ដេញអញចេញពីព្រះរាជអាណាចក្រ, តែអញប្រុងប្រៀបស្រេចនឹងតស៊ូ ៗ

ព្រះនាងទ្រង់យាងទៅកាន់ទីដែលស្ថិតជិតមហាមេឃ ហើយប្រថាប់នៅមាត់ទីនោះ ៗ ព្រះនាងទ្រង់ទ្រង់ស្ពាយប្រអប់ពីរ ដែលដាក់សរជាច្រើន៖ ទ្រង់យកស្រោមដៃកមកស្រោបព្រះហស្តព្រះអង្គ, ទ្រង់បានកាន់ធ្នូធំសម្បើមអស្ចារ្យ យកទៅដាក់ពីមុខព្រះភក្ត្រព្រះនាង រួចទ្រង់ញែក

ព្រះធរណី ដូចគេញែកព្រឹលទឹកកកដូច្នោះ ទ្រង់ក៏ចុះទៅស្ថិតនៅត្រឹមព្រះឧរុ (ភ្លៅ) ។

ព្រះនាងប្រុងប្រៀបរួចជាស្រេច ដើម្បីតយុទ្ធ នឹងពួកបច្ចាមិត្តដោយសេចក្ដីក្លៀវក្លា ។

ឥឡូវនេះ, ព្រះរាមនៃព្រះនាងទ្រង់យាងមកដល់, មានសភាពគួរឲ្យខ្លាចតក់ស្លុតខ្ទត់អស់អង្គ, ត្រវិសក់វែងអន្លាយ ហើយបន្លឺព្រះសូរសីហនាទខ្ទរខ្ទារខ្ទាំង, ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាគេសន្មត់នាមព្រះរាមថា "ព្រះបុរសឃោរឃៅ" ។ ព្រះរាមឈរប្រថាប់ជាត្រៀមនឹងម្ចាស់ នៃមហាមេឃ ។ ព្រះនាងអាម៉ាតេរាស៊ូទ្រង់ស្រែកថា:

ស៊ុសាណូ, ម្ដេចបងឯងមិនស្ថិតនៅដែនបងឯង ? ហេតុម្ដេចក៏បងឯងយាងមកកាន់ទីនេះ ដោយគ្មានអ្នកណាហៅកេសោះឡើយ ? ។

“ឱព្រះកនិដ្ឋា, បងមកនេះ ដើម្បីមកលេងកំសាន្ត” ហើយព្រះអាទិទេពក៏ទ្រង់ព្រះសម្រួល ។

ព្រះនាងទ្រង់នៅតែមិនទុកចិត្ត ។ ត្រូវតែស៊ុសាណូថ្លែងម្ដងទៀតបញ្ជាក់សេចក្ដីថា:

បងចង់ឃើញប្អូន, បងមកលេងនឹងប្អូន, នេះជាហេតុដែលបងមកកាន់ទីនេះ ។ ម្ដេចក៏មានការប្រុងប្រៀបគ្រឿងប្រដាប់សង្គ្រាមដូច្នេះ

ម្តេចក៏មានគ្រឿងសស្ត្រាវុធយ៉ាងនេះ ? ចូរអូនបំផ្លាញគ្រឿងសស្ត្រាវុធនេះចេញ ។ សន្តិភាពប្រសើរជាងការសង្គ្រាម ? ចូរយើងព្រមព្រៀងគ្នាទាំងពីរនាក់ ប្រកាសសន្តិភាព ហើយចូរយើងស្រឡាញ់គ្នា ដោយភាតរភាព ។

ស៊ុសាណូហុចព្រះខ័នថ្វារបស់ខ្លួន ទៅព្រះនាងអាម៉ាតេរ៉ាស៊ូ ទ្រង់ក៏យកព្រះខ័នថ្វានោះមកកាប់បំបាក់ជាបីកំណាត់ ។ ព្រះនាងទ្រង់បោះគ្រឿងសស្ត្រាវុធរបស់ខ្លួន ទៅថ្វាយព្រះពាយ ៗ ក៏ផ្លុំទៅលើ គ្រឿងសស្ត្រាវុធទាំងនោះ រលាយអស់គ្មានសល់ ។

ស៊ុសាណូនឹងត្រូវព្រះនាងទទួលទៅទីនោះជាភ្ញៀវកិត្តិយស ។ តែភ្ញៀវនេះ មានចរិយាមិនរម្យទម, ឃោរឃៅ, មិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់សោះឡើយ ។

ព្រះអាទិទេពវាយោទ្រង់យាងទៅកាន់ទីណា, ទីនោះមិនអាចទប់ទល់នឹងវិនាសកាលបាន, វត្ថុទាំងឡាយតែងធ្លាក់ចុះរលួយអស់, របងដែលខាំងស្រែ រលំធ្លាក់បែកខ្ទេចខ្ទី, ដីធ្លាក់ពេញព្រែកដីកដែលសម្រាប់ធ្វើជាសាស្ត្រកសិកម្ម, សូម្បីតែប្រាសាទព្រះនាងក៏កម្រើកញាប់ញ័រទាំងអស់ ។

ព្រះនាងអាម៉ាតេរ៉ាស៊ូទ្រង់ព្រះក្រោធខ្លាំង តែទ្រង់លាក់សេចក្តីក្រោធនោះក្នុងព្រះរាជហឫទ័យ មិនឲ្យស៊ុសាណូជ្រាប ។

មានព្រឹត្តិការណ៍មួយថ្មី ធំសម្បើមអស្ចារ្យ ដែលនឹងបញ្ចេញសេចក្តីក្រោធព្រះនាងឲ្យផ្សាយមកក្រៅ ។

មានមួយថ្ងៃ, ព្រះនាងទ្រង់កំពុងគង់នៅបន្ទប់ដេរប៉ាក់អាវទេវតា. ទ្រង់មានព្រះនេត្រទំនៃត្រួតត្រានាងទេវធីតា កំពុងដេរប៉ាក់អាវសម្រាប់ពពួកទេវបុត្រ ទេវតានោះ, នាងខ្វះវៃអំបោះទិញ, នាងខ្វះត្បាញសំពត់ទិញ, នាងខ្វះប្រៀងសប្បាយ ក៏ស្រាប់តែឮសូរសព្ទគឹកកងរំពងជាខ្លាំង ដែលជាហេតុឲ្យនាងទាំងនោះឈប់ធ្វើការទាំងអស់គ្នាគឺ ពីលើតំបូលត្រង់បន្ទប់ដេរប៉ាក់នោះ មានកូនពាជីមួយដែលគេបកស្បែកអស់ ធ្លាក់មកក្រោម ។

ក្នុងពេលនោះ នាងទេវធីតាក្រោកឈរឡើង រត់ប៉ាត់ប៉ាយ នាងខ្វះម្ជុលចាក់ដៃរបួស, ចេញឈាម, នាងខ្វះទទួលអនិច្ចកម្ម ក្នុងពេលនោះ ។

នេះជាអាកប្បកិរិយាក់ប្លង់លេងសើច មិនសមគួរនៃអាទិទេពស៊ុសាណូ ។

ព្រះនាងអាមាតេរ៉ាស៊ូទ្រង់ទប់ទល់នូវព្រះក្រោធ លែងបានសោះឡើយ ហើយទ្រង់ក្តាប់ព្រះហស្ថ, សំដែងនូវព្រះកំហឹងជាយ៉ាងមហិមា ។ ព្រះនេត្រចេញផ្កាភ្លើង, ព្រះឃានញ័រជាខ្លាំង ។ ព្រះនាងទ្រង់បន្លឺនូវព្រះសូរសីហនាទសម្រេចថា នឹងលាក់បំពួនខ្លួនព្រះអង្គ បើអាទិទេពឯទៀតនៅតែអនុញ្ញាតឲ្យអាទិទេពស៊ុសាណូ ឋិតនៅលើព្រះពជអាណាចក្រព្រះអង្គ ។

ព្រះនាងទ្រង់យាងថយទៅប្រថាប់លើថ្មក្ដារមួយ ដែលបិតជិតព្រះបរមរាជវាំង; ទ្រង់បានលៃលកធ្វើឲ្យទ្វារគុហានោះជាប់មុតមាំ ។

ព្រះសូរ្យោអស្ដង្គត ។ នៅមហាមេឃនិងព្រះធរណីគ្មានរស្មីអ្វីសោះឡើយ គឺជាយប់ងងឹតសូន្យសុង ។

ពួកអាទិទេពសម្រេចថា នឹងប្រជុំគ្នានៅដើងក្លាយលើនភាល័យ ។ បន្ទិច មានអាទិទេពមួយរូបយាងមកដល់ បន្ទិចទៀតពីរ, រួចបី, បួន, ប្រាំ, ឥឡូវនេះ មានអាទិទេពចំនួនដប់រូប, មួយរយ, មួយពាន់, មួយម៉ឺន, មួយ-លាន ប្រាំបីលានរូប ។

អាទិទេពប្រាំបីលានរូប ទ្រង់យាងមកជួបជុំ នៅដើងក្លាយព្រុសរសព្វ ជួបសួររុយ ហើរពេលវស្សានរដូវដ៏ព្នាះ ។

ពួកអាទិទេពទាំងនេះ បានសន្ទនាគ្នានឹងគ្នាថា ត្រូវរកមធ្យោបាយយ៉ាងណា ដើម្បីឲ្យព្រះនាងអាមាតេរ៉ាស៊ូទ្រង់យាងចេញមកវិញបាន ។

ពួកអាទិទេពក៏ទូលស្នើទៅអាទិទេព ដែលប្រមូលចិន្ដា ទ្រង់ព្រះនាម តក មី-មុស៊ឹប ជាអាទិទេពឧបាយកល ។

អាទិទេព តក មី-មុស៊ឹប ទ្រង់មានបន្ទូលតបមកថា: "ប្រហែលជាបាន ព្រោះថា ព្រះនាងអាមាតេរ៉ាស៊ូចំណាំតែចេញពីប្រាសាទកាលណាព្រះនាងទ្រង់ឮមាន់រងាវ " ។

ក្នុងមួយរំពេច គេក៏យកបង្អោងឈើមកដាក់ហើយគេយកមាន់ដែលមានស្លាបរលើបរលង់ហើយមានកម្លាំង មកឲ្យទំលើបង្អោងនោះ ។

មាន់នោះក៏តាំងរងាវ តែគេមិនបានឃើញរស្មីព្រះសូរិយាដែលធ្លាប់តែតាំងពេលបច្ចូសសម័យសោះឡើយ ។ ព្រះនាងទ្រង់ក៏មិនបានចេញមកសោះ ។

អាទិទេពឧបាយកល ទ្រង់ក៏គិតធ្វើផែនការមួយផ្សេងទៀត ។ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ព្រះនាងអាមាតេរាស៊ូភេទស្រី . . . បើប្រសិនជាធ្វើកិច្ចការអ្វីមួយ ដោយយកលំអជាបុព្វហេតុ នាំឲ្យទ្រង់មានព្រះរាជហឫទ័យច្រណែននឹងស្ត្រីណាមួយ ដែលមានរូបកាយល្អសមសួនជាងព្រះនាង ប្រហែលជាព្រះនាងចេញមកមិនខាន ។

ពួកអាទិទេពក៏ទ្រង់ចាត់ឲ្យហៅព្រះវិស្សកម្មទេវបុត្រ ដែលមានព្រះនេត្រតែមួយ, ហើយត្រាស់បង្គាប់ឲ្យធ្វើកញ្ចក់មួយ ដែលគេយកទៅបញ្ឈរចំពីមុខគុហាជិតក្លោងទ្វារចូលប្រាសាទព្រះនាង ។ នៅពីលើកញ្ចក់នោះគេយកខ្សែកនឹងផ្កាយឯទៀតព្រមទាំងព្រះពស្ត្រ, ទៀវមកដាក់ ។

នៅជិតគុហានោះ, គេបានយកក្តារមកក្រាលលើដីមាំរឹង, ហើយគេចាត់ឲ្យនាងទេវធីតាអ៊ុហ្សុមេរាំនៅលើនោះ ។

តើគេនឹងឃើញរស្មីព្រះសូរិយាចាំងពីក្នុងគុហាមកឬ ? ឬក៏ព្រះនេត្រ

នៃពួកអាទិទេពមិនធ្លាប់ឋិតនៅក្នុងទីងងឹត ។ ។

តែពួកអាទិទេពទាំងអស់ទ្រង់ទតទៅឃើញព្រះនាងអាមាតេរាស៊ូដែរ, ហើយទ្រង់មានព្រះរាជហឫទ័យសោមនស្សជាមុន បើប្រសិនជាទ្រង់ទតទៅឃើញព្រះភក្ត្រព្រះនាងមូល, ក្តៅសប្បាយ, ថ្ពាល់ធំ មានសភាពរាងរៀបតូច ។

នៅលើដើមម៉ាវែង នាងទេវធីតាអ៊ុហ្សមេក ។ នាងក៏មានលំនាំគួរឲ្យសើច សប្បាយរីករាយពន់ពេក ។ ពួកអាទិទេពទ្រង់លេងកំសាន្តសប្បាយ ។ គេបានឮសូរស័ព្ទព្រមទាំងសំណើច នៃពួកអាទិទេពដែលធ្វើឲ្យដើមក្លាយកក្រើកអំពើកជាខ្លាំង ។

ព្រះនាងអាមាតេរាស៊ូទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវសំណូរគឹកកងរំពងដូច្នោះ មានព្រះរាជហឫទ័យឆ្ងល់ពន់ពេក, ទ្រង់ចង់ជ្រាបណាស់អំពីរឿងរ៉ាវ ដែលមានក្នុងពេលនោះ ។ ទ្រង់ក៏បើកទ្វារគុហានោះឡើង, មិនទាន់បានទតមកក្រៅផង ទ្រង់ក៏មានព្រះសូរសីហនាទថា :

" ខ្ញុំគិតថា ការដែលខ្ញុំធ្វើដំណើរទៅនេះ នាំឲ្យលោកអ្នកព្រួយបារម្ភខ្លាំង, តែមិនដូច្នោះ, ទៅជាលោកអ្នកសប្បាយចិត្តទៅវិញ ។ ឱពួកអាទិទេពទាំងប្រាំបីលានរូប, លោកទាំងអស់គ្នា ម្តេចក៏ទៅជាសើចក្អាកក្អាយសប្បាយទៅវិញ " ។

(មានត)

រឿងអ្នកគង្វាលចៀមចិត្តស្លូតត្រង់នឹងព្រះរាជធីតា

លោក ផែង-ជ្រីវ នៅក្រសួងឃោសនាការជាតិ

ប្រែតាមសៀវភៅ កុងត៍អេឡេសង់ដ៍ ដឺរូមានី

(តមក)

(Contes et Légen des deRoumanie.)

ចំណែកអ្នកគង្វាលយើងក៏ឡើងទៅទៀត ៗ លុះទៅដល់ត្រង់កន្លែងកំពូលចុងទៀប មាណពស្រាប់តែជួបជាស្ថិតនៅក្នុងប្រាសាទកែវមួយ ហើយនឹកក្នុងចិត្តថា: ហ្នឹងហើយ ប្រាកដជាលំនៅរបស់ព្រះយមរាជ ៗ អើផ្លែមាសអើនុ៎ះ ! និយាយផង បេះផង ៗ លុះយកផ្លែទៀបដាក់ក្នុងហោប៉ៅហើយ ក៏សំរូតចុះមកវិញ ៗ

ប៉ុន្តែ ខណៈនោះ ការវញ្ញូយកម្រើកតាំងពីចុងរហូតដល់គល់ទៀប ផែនដីញាប់ញ័ររបណ្ដាយ ហើយសូរសព្ទយ៉ាងខ្លាំងនោះ ក៏ឮដល់ព្រះសោតនៃព្រះយមរាជ ។ ស្ទុះហោះមកវិញ ដេញតាមកិតពីក្រោយខ្នង ៗ គេក៏យញាក់ដូចគ្រុន តែមិនព្រមលះបង់ចោលផ្លែទៀប ហើយសូមអង្វរថា: បពិត្រព្រះអង្គជាអម្ចាស់ . សូមព្រះគុណមេត្តាអត់ទោស ដល់ខ្ញុំម្ចាស់

សូមព្រះគុណប្រទានផ្លែទៀបទាំងនេះឲ្យខ្ញុំម្ចាស់ . . . . . ។ ព្រះចៅរាជា-ធិរាជនឹងព្រះរាជធីតា មិនដឹងជាទ្រង់អត់សង្កត់ព្រះរាជហឫទ័យ ដើម្បីចាំមើលផ្លូវ ខ្ញុំម្ចាស់យ៉ាងណាទេ !

- ណ្ហើយអ្នកកំឡោះប្ដូរយកចុះ ដ្បិតឯងចេះនិយាយតន្ត្រអញជោយត្រឹមត្រូវល្អ ! អញឲ្យផ្លែនេះដល់ឯង ហើយប្ដូរផ្លែទៀបជួយឲ្យឯងបានសេចក្ដីសុខសួស្ដី ។

អ្នកកល់គ្នាឃើញថាទេ សូម្បីព្រះយមរាជដែលជាទេវតាមិនដែលអត់ទោសឲ្យដល់អ្នកណាម្នាក់ គង់មិនអាចទប់នឹងសេចក្ដីអន្ធរបស់អ្នកគង្វាលចិត្តស្លូតត្រង់ ហើយអ្នកកំឡោះក៏ចុះមកទៀត ចំណែកព្រះយមរាជត្រឡប់ទៀងទៅកាន់ប្រាសាទកែវវិញ ឈប់សម្រាកមួយស្របក់ មុននឹងត្រាច់ទៅរកកត់បញ្ជីក្នុងដីដទៃទៀត ។

អ្នកគង្វាលចិត្តស្លូតត្រង់ ចូលទៅកាន់សំណាក់លោកតាព្រះកេតុនិយាយអរគុណចំពោះលោក រួចសូមលាលោកចុះមកទៀត ទាំងទឹកភ្នែករហាម ៗ តមក គេបានដល់សំណាក់យាយព្រះសៅរ៍ យកសេះទាំងពីរ ហើយនាំទាំងនាងក្រមុំយកមកផង ៗ លុះដល់សំណាក់យាយព្រះសុក្រ គេចូលលាគាត់ហើយចុះមកទៀត រហូតដល់ព្រះបរមរាជវាំងនៃព្រះចៅ ។

វេលាដែលមុនទឹងចុះដល់ដី គេឲ្យកូនស្រីរបស់យាយព្រះសៅរ៍ នឹងសេះលោកហក់ទៅឈប់ចាំឯក្នុងព្រៃមួយឆ្ងាយបន្តិច ចំណែកខ្លួនចុះជាមួយនឹងសេះមួយរហូតមក ។

បពិត្រព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង សូមព្រះអង្គស្តេចទតចុះ ទឹកក្នុងកែវតែមានរទិតអ៊ីបន្តិច ហើយនេះផ្លែទៀបមាស សូមព្រះអង្គទតដោយព្រះហឫទ័យរីករាយ ។

ព្រះចៅពាលាធិរាជ ស្តេចទតផ្លែទៀបមាស ដោយព្រះទ័យស្នេហាព្រមទាំងអ្នកគង្វាលចៀម ដែលទ្រង់ឈប់សំគាល់ទុកជាអ្នកគង្វាលសាមញ្ញ គឺទ្រង់ទុកជាមនុស្សដែលផុតវិស័យនឹងគិត ហើយទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា: ចំជាអស្ចារ្យមែន នេះគឺជាអព្ភូតបុព្វហេតុ ! ។

ព្រះចៅពាលាធិរាជ ព្រះរាជធិតា ព្រះរាជអគ្គមហេសី និងព្រះរាជវង្សានុវង្ស នាម៉ឺនសព្វមុខមន្ត្រី ដែលនឹកស្មានថា អ្នកគង្វាលប្រហែលជាស្លាប់បាត់ជាយូរណាស់ទៅហើយ ស្រាប់តែនាំគ្នាកោតសរសើរ នូវកិច្ចការដែលគេបានបំពេញដោយមិនចតនេះ ។ ប៉ុន្តែអ្នកដែលសប្បាយជាងគេតើគឺអ្នកណា? យើងអាចទាយត្រូវតែពីបាកទេ ។ អ្នកគង្វាលក្រាបទូលថា:

បពិត្រព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង ឥឡូវនេះ សូមព្រះអង្គទ្រង់នូវពាក្យសត្យ ហើយសូមព្រះទាននូវព្រះរាជដីកាដល់ទូលព្រះបង្គំ ។

គេក៏ឲ្យព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រីដល់អ្នកគង្វាល តើគេនឹងនៅវាំអ្វីទៀត ។

មិនយូរប៉ុន្មាន អ្នកគង្វាលលើកព្រះរាជដីកាដាក់លើខ្នងមនោម័យ ហើយហោះទៅកាន់ព្រៃ ដែលកូនយាយព្រះសៅរនៅនៅរង់ចាំក្នុងទីនោះ ។ រូបអ្នកទាំងអស់គ្រាប់ទៅជាមួយគ្នា ទៅកាន់សំណាក់អ្នកគង្វាលជាបងដែលតាំងពីបីឆ្នាំមកហើយ តែងធ្វើបុណ្យនឹងសូត្រធម៌ឧទ្ទិសផលជូនដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធរបស់ប្អូន ដែលគាត់ស្មានថាជាធ្វើមរណកាលរូបទៅហើយឯក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ។

លុះឃើញប្អូនទៅដល់ មុនដំបូងបងយកដៃជូតភ្នែក ដោយស្មានថា ខ្លួនដេកយល់សប្តិ ។ រួចគាត់តាំងតែស្រែកហៅ ស្ទុះទៅឱបប្អូនដោយសេចក្តីត្រេកអររកអ្វីប្រៀបគ្មាន ។ គាត់ស្មានថាជាក្បាលរបស់ប្អូនគាត់ទៀងតែគេដោតនៅឯចុងបង្គោលរបងទៅហើយ ។ បងសួរថា: ចុះពីមុនឯងនៅឯណា ? ក្នុងរវាងពេលនោះតើឯងធ្វើអ្វី ? រឿងនេះត្រូវតែនិយាយប្រាប់គាត់ឲ្យសព្វគ្រប់ ប៉ុន្តែប្អូនបានសម្រេចថា : បពិត្រអ្នកបង ណ្ហើយឈប់ពិយារប់រឿងហ្នឹងសិនចុះ ។ តើអ្នក

បងបានជួយថែរក្សាចៀមរបស់ខ្ញុំបានផងឬទេ ? ចំណែកខ្លួនខ្ញុំៗ បាននាំប្រពន្ធមួយមកជូនអ្នកបង រូបគេបង្ហាញកូនស្រីយាយព្រះសៅរ៍ ហើយនាងក៏មិនមានសេចក្ដី យល់តាស់ឡើយ ។

គ្រានោះអ្នកទាំងអស់ពេញដោយសេចក្ដីរីករាយតែសព្វខ្លួន ក៏នាំគ្នាវិលទៅកាន់ព្រះបរមរាជវាំងវិញ ។ ហើយមង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់បងប្អូនទាំងពីរ ក៏កើតឡើងក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ដែលអ្នកទាំងពួងតែងនាំគ្នានិយាយតៗមក ។

ចប់ ។

ខ្មាសគ្រូគ្មានវិជ្ជា ខ្មាសភរិយាពុំមានកូន
ខ្មាសការងារសោះសូន្យ ខ្មាសបងប្អូនគ្មានភៀរឡើង
ខ្មាសទាសខានប្រើការ ខ្មាសអាហារពោះក្រៀមក្រើង
ខ្មាសយសស័ក្ដិពុំថ្កើង ខ្មាសអ្នកយើងខានធ្វើបុណ្យ
ខ្មាសបារីគ្មានអាជ្ញា ខ្មាសមុសាលក់ខាតទុន
ខ្មាសសិស្សខានដើរមុន ខ្មាសព្រះគុណខានធ្វើកាប
ខ្មាសកូនខានប្រដៅ ខ្មាសញាតិផៅសៅអំណាប
ខ្មាសខ្លៅទើបគេខ្លាប ខ្មាសអ្នកប្រាជ្ញបោរព្រើលធំ ។

ពាក្យព្រេងតែងប្រតិស្ឋ ប្រដៅសិស្សដោយនិយម
និយាយតាមបរម បុរាណថាទុកដូច្នេះ ។
ឯពាក្យគ្រូអាចារ្យ បំណងការឲ្យសិស្សចេះ
ចង់ឲ្យមានចំណេះ ចង់ឲ្យចេះតែគ្រប់គ្នា ។

រឿងចៅបាយក្ដាំង

លោក ទៀង តែ-ឈុន

ប្រែរៀបរៀង (តមក)

ប្រាក់មួយផង លុះបន់ស្រន់រួចស្រេច, ចៅបាយក្ដាំងយកកែវមណីជាតិគ្រវីមួយជុំហើយពោលថា សូមឲ្យលោកម្ចាស់ជួយបំផុះវត្ថុខាងលើនេះតាមបំណងខ្ញុំ! ។

កាលណោះ ចៅបាយក្ដាំងគ្រវីត្បូងទិព្វបានបីជុំ, ស្រាប់តែកើតស្ពានមាស-ប្រាក់មួយនិងប្រាសាទមាសមួយយ៉ាងត្រចះត្រចង់អស្ចារ្យ ។

ចៅបាយក្ដាំងសប្បាយរីករាយឥតឧបមា ដោយយល់ឃើញថា ខ្លួនចង់បានរបស់អ្វី, របស់នោះផុះឡើងដូចសេចក្ដីប្រាថ្នា ហើយដើម្បីពិសោធន៍មើល, ចៅបាយក្ដាំងនិយាយថា ឱលោកម្ចាស់, ខ្ញុំចង់ឲ្យរបស់ទាំងនេះរលាយបាត់ទៅវិញ ។

បន្ទាប់មក, ប្រាសាទមាស និងស្ពានមាស ប្រាក់ក៏បាត់អស់ទៅវិញដូចបំណងមែន ។

លុះយប់ស្ងាត់ពិតប្រាកដហើយ ចៅបាយក្តាំងដើរដម្រង់ទៅរកព្រះបរមរាជវាំង ទិសខាងជើង ។ នៅទីនោះ ចៅបាយក្តាំងបួងសួងសុំឲ្យកើតប្រាសាទមាសមួយ និងស្ពានមាស-ប្រាក់មួយផង ដោយគ្រវីកែវមណីជាតិបីដុំដូចលើកមុន ។ ពេលនោះស្ពាននិងប្រាសាទកើតឡើង មានរស្មីភ្លឺព្រោងព្រាតពាសពេញផ្ទៃមេឃ ។

វត្ថុអស្ចារ្យទាំងនេះកើតមានស្រេចអស់ហើយ, ចៅបាយក្តាំងត្រឡប់មកផ្ទះដេកវិញ ។

លុះថ្ងៃព្រឹកស្អែក, ព្រះរាជាទ្រង់បើកបង្អួច ហើយទតទៅទិសខាងជើងព្រះបរមរាជវាំង ឃើញប្រាសាទមាស និងស្ពានមាសប្រាក់ ពេលរស្មីត្រចះត្រចង់ពាសពេញផ្ទៃមេឃដូច្នោះ, ព្រះអង្គទ្រង់ចាត់ព្រះរាជបំរើម្នាក់ទៅស៊ើបសួរពីវត្ថុអស្ចារ្យនេះ ។

ព្រះរាជបំរើត្រឡប់មកទូលព្រះរាជាថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស, គ្មានអ្នកណាដឹងរឿងដែលប្រាសាទមាស និងស្ពានមាសប្រាក់ ដែលផុះមកនេះទេ ។

តមកទៀត, ព្រះមហាក្សត្រិយ ទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ឲ្យហៅដូនពាស់មកហើយ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា នែយាយ, កាលណោះខ្ញុំបានដាក់កំហិតឲ្យចៅយាយធ្វើតាមបំណងខ្ញុំដែលខ្ញុំស្មានថា មិនអាចនឹងធ្វើឲ្យសម្រេច

បាន ៗ ឥឡូវនេះ រាប់ទេវនិម្មិតកើតបានក្តែទាំងនេះដោយសាររាប់ទេវ មន្តអាគម ៗ បើដូច្នេះ យាយទៅហៅទៅយាយមក, ខ្ញុំផ្សំផ្គុំនឹងកូនស្រីខ្ញុំ ៗ កាលបើឮព្រះរាជឱង្ការហើយ, ជូនតាសក់តែទៅប្រាប់ទៅយាយក្តាំង នៅពេលនោះ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ ទៅរដ្ឋមន្ត្រី ឲ្យរៀបចំសង់រោងធ្វើអាពាហ៍ ពិពាហ៍ ៗ

លុះដល់ថ្ងៃកំណត់ចូលរោង, ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាព្រាហ្មណ៍នឹងបុរោហិត ឲ្យទៅប្រសិទ្ធពរដល់ទៅយាយក្តាំង នឹងព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី ជាទីបង្ហើយកិច្ចនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៗ

បន្ទាប់មក, ទៅយាយក្តាំងតាក៏បរើទៅនាំយាយ, ឆ្កែ, នឹងឆ្មាមកនៅប្រាសាទអស្ចារ្យនេះជាមួយគ្នា ដោយសុវត្ថិភាព ៗ

មានកាលថ្ងៃមួយ, មានស្តេចមួយព្រះអង្គ មានព្រះចិន្តាប្រាថ្នានឹងប្រទេសខ្មែរ, ព្រោះប្រទេសនេះមានប្រាសាទនឹង ស្ពានល្អអស្ចារ្យណាស់ៗ កំពែងព្រះបរមរាជវាំងធ្វើសុទ្ធតែអំពីមាសនឹងប្រាក់ ហើយដាំពេជ្រទាំងអស់ ៗ ស្ពានក៏ល្អដូច្នោះដែរ ៗ ជាហេតុឲ្យព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជារុងរឿងនឹងសប្បាយសម្បូណ៌ ដោយភោគសម្បត្តិ ប្រកបដោយកិត្តិសព្ទយ៉ាងក្រៃលែង ៗ ប្រជារាស្ត្រស្គាល់តែសេចក្តីសុខសាន្តនឹងសិរីសួស្តី ៗ

ស្ដេចប្រាំណៃនេះ, ទ្រង់ត្រាស់បញ្ជារដ្ឋមន្ត្រីឲ្យផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងសាស្ត្រាវុធគ្រប់មុខ មានកាំភ្លើងធំជាដើមពេញកប៉ាល់សមុទ្រ ហើយលើកកងទ័ពមកវាយប្រទេសខ្មែរ ដែលកំពុងស្គាល់តែស្ដេចក្ដីសប្បាយសម្បូណ៌ ដោយភោគសម្បត្តិយ៉ាងអស្ចារ្យ ដើម្បីបង្ក្រាបព្រះរាជអាណាចក្រនេះយកធ្វើជាស្រុកចំណុះប្រទេសព្រះអង្គ ។

លុះកប៉ាល់ចម្បាំងបានបោះយុថ្កានៅក្នុងប្រទេសខ្មែរហើយ ស្ដេចប្រាំណៃទ្រង់ចាត់ដោយរួសរាន់នូវទូតម្នាក់ ឲ្យទៅបង្គំព្រះរាជាខ្មែរ ដើម្បីឲ្យទទួលស្គាល់ព្រះអង្គជាអធិរាជ ។ ព្រះអង្គទ្រង់យកសារលិខិតចុះបូលដែលសរសេរលើបន្ទះមាស ទៅថ្វាយស្ដេចបព្វាមិត្របំពោះព្រះភក្ត្រ ។ បើព្រះរាជានេះទ្រង់មិនព្រមទេ, ស្ដេចប្រាំណៃនឹងរៀបចំធ្វើចម្បាំង ។

កាលណោះ, ស្ដេចខ្មែរទ្រង់មានព្រះចិន្តាទុក្ខព្រួយយ៉ាងខ្លាំង, ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាឲ្យរដ្ឋមន្ត្រី និងនាយទាហានទាំងអស់ ឲ្យមកគាល់ព្រះអង្គ ហើយទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា លោកទាំងឡាយ! ឥឡូវនេះ ប្រជារាស្ត្ររបស់ស្ដេចប្រាំណៃនឹងប្រទេសយើង ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន បានកាន់អាវុធគ្រប់គ្នាមកបង្ក្រាបយើង ឲ្យចុះចូលតែម្ដង ។ បើយើងមិនសុខចិត្តចុះចូលទេ, ត្រូវតែយើងធ្វើចម្បាំង ។ ដូច្នេះ, ក្នុងចំណោមពួកយើងទាំងអស់គ្នា, មានលោកណាម្នាក់ មានសមត្ថភាពអាចហ៊ានលើកទ័ពទៅច្បាំង នឹង

បច្ចាមិត្រ ឬទេ? ។ ពេលនោះ, គ្មានទាហានណាមួយ ហ៊ានធានាអះអាងនឹងចាត់ការនេះឡើយ ។

បន្ទាប់មក, ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ឲ្យទៅនាំចៅបាយក្លាំងមក ហើយមានព្រះបន្ទូលថា: កូនជាទីស្នេហា, ឥឡូវនេះ មានស្តេចបច្ចាមិត្រមួយព្រះអង្គ បានលើកទ័ពមកវាយដណ្តើមយកនគរយើង, ឯងមានសមត្ថភាពនឹងធ្វើចម្បាំងនោះបានឬទេ? ។ ចៅបាយក្លាំងក្រាបទូលទៅព្រះបរមរាជបិតាក្មេកថា: សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស, ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបន់ច្បាំងដោយពិត ។

- កូនឯងត្រូវការទាហានប៉ុន្មាននាក់? ។

- ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនត្រូវការទ័ពទេ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំច្បាំងតែម្នាក់ឯង ។

- យីអើ! កូនសំឡាញ់! ឯងគិតតយុទ្ធនឹងទ័ពគេច្រើនយ៉ាងនេះ តែម្នាក់ឯង ហើយឲ្យមានជ័យជំនះថែមទៀត? ។

- សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះអង្គកុំព្រួយព្រះទ័យពីទ័ពគេច្រើននោះឲ្យសោះ ។

បន្ទាប់មក, ចៅបាយក្លាំង លំអុតកាយថ្វាយបង្គំលា ព្រះបរមរាជ

បិតាក្មេក ហើយត្រឡប់ទៅប្រាសាទទិព្វវិញ ដើម្បីរៀបចំទៅច្បាំង ។ មុននឹងចេញទៅ, ចៅបាយក្តាំងសំបួងសួងនឹងបន្ទីលកែវមណីជោតិ ស្រាប់តែកើតមានទ័ពយ៉ាងច្រើនក្រាម មានកាំភ្លើងធំតូចគ្រប់បែបគ្រប់យ៉ាង ។ ចៅបាយក្តាំងនាំទ័ពទិព្វទាំងនេះទៅច្បាំង នឹងទ័ពរបស់ស្តេច-ប្រៃណន។

ទ័ពបច្ចាមិត្របរាជ័យ ក៏ថយអស់ទៅ ។ ចៅបាយក្តាំងទៅព្រះបរមរាជវាំង ក្រាបបង្គំទូលព្រះបរមរាជបិតាក្មេកថា ខ្ញុំច្បាំងមានជ័យជំនះហើយ ។ ឯទ័ពសត្រូវក៏បាក់បែកខ្ចាត់ខ្ចាយ ថយទៅបាត់អស់ឥតមានសេសសល់ឡើយ ។ លុះបានដំណឹងថា កងទ័ពសត្រូវបាលចាញ់គេជដៃរត់បាត់អស់ទៅហើយ, ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះរាជហឫទ័យត្រេកអរយ៉ាងក្រៃលែង ។ ចៅបាយក្តាំងក្រាបបង្គំលាព្រះបរមរាជបិតាក្មេកត្រឡប់ទៅប្រាសាទទិព្វវិញ ។

កាលណោះ, ស្តេចសត្រូវទ្រង់គិតក្នុងព្រះចិន្តាថា "ខ្មែរដែលមានអនុភាពយ៉ាងដូច្នេះ ដោយសារមានកែវមណីជោតិពិតប្រាកដ" ។

ស្តេចប្រៃណន កាលបើព្រះអង្គទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ចាត់ព្រះរាជបំរើម្នាក់ដោយរួសរាន់ ឲ្យទៅសូមធ្វើជាអ្នកបំរើចៅបាយ

ក្កាំង ដើម្បីនឹងលួចយកត្បូងទិព្វ ។

លុះចូលបំរើបានបន្តិចទៅ, ចៅពញាយក្កាំងមានសេចក្ដីទុកចិត្តលើព្រះរាជបំរើនោះយ៉ាងពេញលេញ ហើយក៏ប្រគល់កែវមណីជោតិឲ្យថែរក្សា ។

ព្រះរាជបំរើនេះគិតថា "ព្រះអង្គដែលជាចៅហ្វាយអញ ទ្រង់ផ្ដាំថា ឲ្យយកកែវមណីជោតិ ទៅថ្វាយព្រះអង្គឲ្យបាន, ឥឡូវ គេឲ្យអញថែរក្សារតនវត្ថុនេះ, បើដូច្នេះអញលួចកែវនេះ យកទៅថ្វាយព្រះអង្គបានដោយងាយ" ។ ដំណើរនេះហើយបានជា ព្រះរាជបំរើរបស់ស្ដេចសត្រូវនឹងស្ដេចខ្មែរ លួចបានយកកែវមណីជោតិ ពីចៅពញាយក្កាំងទៅថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ដែលជាចៅហ្វាយខ្លួន ។ កាលបើបាន ត្បូងពេជ្រនេះស្ដេចបច្ចាមិត្ត ទ្រង់មានព្រះរាជហឫទ័យសប្បាយរីករាយយ៉ាងក្រៃលែង ហើយទ្រង់លើកទ័ពទៅវាយដណ្ដើមព្រះរាជអាណាចក្រ របស់ចៅពញាក្កាំងម្ដងទៀត ។ ចៅពញាយក្កាំងបរាជ័យ, ស្ដេចសត្រូវទ្រង់ចាប់ស្ដេចខ្មែរនឹងអគ្គមហេសី ព្រមទាំងប្រជាជនជាច្រើន យកទៅធ្វើជាឈ្លើយសង្គ្រាម ។ ប៉ុន្តែ កាលណោះ ចៅពញាយក្កាំងរត់រួច ។ ចៅពញាយក្កាំង ហៅនែកនឹងត្មាមកជិត ហើយនិយាយថា នែក្មប្អូន! ត្មាប្អូន កាលៈទេសៈនេះ ឯង

ទាំងពីរនាក់ត្រូវជួយអញ ។ បើកាលណាអញបានធ្វើស្តេច, អញតាំងម្នាក់ឲ្យធ្វើរដ្ឋមន្ត្រីទ័ពជើងទឹក, ម្នាក់ទៀត អញឲ្យធ្វើរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ អញទុកចិត្តលើឯងទាំងពីរ ដើម្បីទៅយកកែវមណីជោតិ ដែលស្តេចបច្ចាមិត្តបានលួចយកទៅ ដោយសារតែត្បូងទិព្វនេះហើយ ទើបស្តេចនេះច្បាំងឈ្នះយើងដូច្នេះ ។

ឆ្កែនិងឆ្មាឆ្លើយថា: កុំព្រួយឲ្យសោះ យើងខ្ញុំទៅយកកែវនោះឲ្យបានភាមបន្ទាប់ ។

បន្ទាប់មក, ឆ្កែនិងឆ្មានាំគ្នាទៅទាំងពីរនាក់ ។ លុះទៅដល់មាត់សមុទ្រ, ក៏ឃើញក្រពើកំពុងហែលទឹក ។ ឆ្កែនិងឆ្មាបន្លូកហៅក្រពើ ហើយនិយាយថា: អ៊ំបងក្រពើ, អាណិតបម្លងយើងទៅត្រើយម្ខាងផង ។ ក្រពើព្រម ។ នៅពេលកំពុងឆ្លង, ឆ្កែដែលអង្គុយលើក្បាលក្រពើភិតភ័យខ្លាំងពេក ក៏លេបអាចម៍លើកញ្ចឹងកដំនេះវា ។ លុះបានដល់ទៅមាត់ច្រាំងសមុទ្រម្ខាងហើយ, ឆ្កែនិងឆ្មាលោតទៅលើដី ហើយអង្វរក្រពើឲ្យនៅរង់ចាំគេមកទៀត, ឆ្កែ និង ឆ្មា នាំគ្នាដើរតម្រង់ទៅរកព្រះបរមរាជវាំងនៃស្តេច ដែលលួចកែវមណីជោតិ ។ នៅតាមផ្លូវ ឆ្មាគិតតែម្នាក់ឯងថា "ឆ្កែវាចេះតែរកអាហារក្រោមខ្ញុំប៉ុណ្ណោះទេ" ។

លុះពេលយប់ឆ្មាដើរក្រឡឹងជុំវិញមហាប្រាសាទ ស្រាប់តែប្រទះឃើញស្តេចកណ្តុរសប្រែងមួយ កំពុងស្វះស្វែងរកអាហារ ៗ ឆ្មាស្ទុះដោយលាក់លៀមទៅចាប់កណ្តុរនោះបាន ៗ ស្តេចកណ្តុរនោះអង្វរឆ្មាថា: ឱបងឆ្មា, បើបងស៊ីខ្ញុំ តើនឹងបានឆ្អែតប៉ុន្មានថ្ងៃ? ទុកអាយុជីវិតខ្ញុំផង កាលណាបងមានទុក្ខធុរៈអ្វី ៗ ខ្ញុំធានាអះអាងនឹងជួយដោះស្រាយទុក្ខធុរៈនោះ ៗ ឆ្មាឆ្លើយថា: ហ្ហើយចុះម្ចាស់កណ្តុរស, បើឯងជួយយកកែវមណីជាតិរបស់ចៅហ្វាយអញ ដែលស្តេចទីក្រុងនេះលួចមកនោះ អញនឹងលែងឯងឲ្យរស់ជីវិត ៗ អញដឹងដំណឹងថា ត្បូងទិព្វនេះ ស្តេចទ្រង់ទុកដាក់ក្នុងទូដែកហើយចាក់សោជិត កណ្តុរឆ្លើយថា ខ្ញុំសន្យាយកកែវនោះមកឲ្យបង ៗ កាលបើបានឮពាក្យសន្យាយ៉ាងនេះហើយ ឆ្មាក៏លែងស្តេចកណ្តុរសនោះឲ្យរួចខ្លួន ៗ លុះបានរួចពីគ្រោះថ្នាក់, ស្តេចកណ្តុរសថយខ្លួនប្រញាប់ដើម្បីទៅប្រមូលកណ្តុរទាំងឡាយ ដែលនៅក្រោមអំណាចខ្លួន ៗ តាមបញ្ជារបស់ស្តេចខ្លួន, កណ្តុរទាំងនោះ នាំគ្នាទៅកកេរទូដែកទាល់តែធ្លុះពីម្ខាងទៅម្ខាង ៗ កណ្តុរខ្លះបាក់ធ្មេញអស់ នៅសល់តែធ្មេញមុខពីរ ៗ ទោះបីយ៉ាងដូចម្តេច កណ្តុរទាំងនោះយកបានត្បូងទិព្វ ទៅ

ប្រគល់ឲ្យឆ្មាជាស្រេច ៗ លុះបានកែវមណីជោតិនេះ, ឆ្មាសំដែងសេចក្ដីអរគុណដល់កណ្ដុរទាំងនោះ ហើយនាំឆ្កែត្រឡប់ទៅនគរវិញ ៗ ក្រពើក៏បានបម្លងឆ្មានិងឆ្កែ ទៅដល់ត្រើយម្ខាងវិញ ៗ

បន្ទាប់មក ឆ្មានិងឆ្កែ ដើរដល់ស្ពានមួយ ៗ ឆ្កែ និយាយទៅកាន់ឆ្មាថា ប្អូន ! ឲ្យកែវមណីជោតិមកអញ ១ បន្តិច ៗ ឆ្មាឆ្លើយថា: អញមិនឲ្យទៅឯងទេ ៗ ឯងជាសត្វនិយាយច្រើន ៗ អញខ្លាចក្រែងឯងឃើញវត្ថុអ្វី ១ ឯងព្រុះហើយធ្លាក់ត្បូងទៅក្នុងទឹក ៗ កាលបើឯងធ្វើឲ្យបាត់ មុខជាលំបាកវេទនាយើងទាំងពីរនាក់ទៀតហើយ ៗ ប៉ុន្តែ ឆ្កែមិនស្ដាប់ក៏ដណ្ដើមកែវមណីជោតិពីឆ្មា យកមកកាំ ហើយលោតទៅក្នុងទឹកឆ្លងស្ពាន ៗ លុះកំពុងតែហែលកាត់ស្ពាន, ឆ្កែឃើញត្រីពោរហែលចំហរមាត់នៅលើផ្ទៃទឹក ក៏ព្រុះដោយភ្ញាក់ភ្ញាំងស្មារតី ៗ ត្បូងទិព្វធ្លាក់ពីមាត់ហើយត្រីពោរលេបបាត់ទៅ ៗ កាលបើហែលដល់ច្រាំងម្ខាងហើយ ឆ្មាបានសួរឆ្កែថា: ហេតុម្ដេច បានជាឯងមិនជឿអញ, អញបាននិយាយហើយនិយាយទៀតថា ឯងជាសត្វនិយាយច្រើន ៗ ឥឡូវនេះ បាត់កែវ

ទៅហើយ ។ រកមកឲ្យអញ អញមិនដឹងធ្វើដូចម្ដេចទេ ។ ឆ្កែនៅស្ងៀម ស្ដាប់ឆ្មាបន្ទោសឥតឆ្លើយសោះ ។ ប៉ុន្តែ ឆ្មាជាសត្វប្រាជ្ញ (ប្រសប់ជោះកុន) ។ ក៏ដើរល្បួចចាប់បាន អគ្គមហេសីនៃស្ដេចកេមួយ ។ ដោយឮ អគ្គមហេសីកេនេះអង្វរគេ, ឆ្មាឆ្លើយថា នែអគ្គមហេសីកេ បើឯងសន្យា យកកែវមណីជោតិ ដែលត្រីពោរលេបបាន អញនឹងលែងឯងឲ្យរួចជីវិត ។

-. ឲ្យតែខ្ញុំរួចខ្លួនចុះ ខ្ញុំហ៊ានធានាអះអាងយកត្បូងទិព្វឲ្យបងឆ្មាបាន ។ លុះបានស្ដាប់សេចក្ដីសន្យាខាងលើនេះហើយ ឆ្មាក៏លែងអគ្គមហេសីកេ ឲ្យទៅប្រមូលសត្វកេទាំងឡាយ ដើម្បីមុជទឹកចាប់ ។ តែកាលណោះ សត្វកេហែកពោះត្រី ទៅមិនឃើញត្បូងទិព្វទេ ។ នៅសល់តែ ត្រីពោរមួយ ដែលពុំទាន់ចាប់បាន ។ បន្តិចមក សត្វកេក៏ចាប់បានត្រីខាងក្រោយនេះ យកមកហែកពោះ ទើបឃើញកែវមណីជោតិ ។ សត្វកេ យកកែវនោះទៅប្រគល់ឲ្យឆ្មា ។ នៅវេលានោះ, ឆ្មាបានទទួលយក កែវមណីជោតិជាស្រេច ហើយហៅឆ្កែនាំគ្នាធ្វើដំណើរទៅមុខទៀត ។ ដល់ពាក់កណ្ដាលផ្លូវ, ឆ្កែរកឿងដណ្ដើមត្បូងពីឆ្មាទៀត ។ ឆ្មាមិន

ព្រមឲ្យកែវនោះមកក្អែក តែក្អែកបង្ខំឆ្មាដោយអំណាច យកត្បូងមកពាំម្តង-ទៀត ៗ លុះពាំត្បូងបានបន្តិចទៅ, ក្អែកឃើញត្មាតកំពុងតែចុះមកហែកខ្មោចក្របីស៊ី, វាក៏ព្រុះត្មាតនោះឥតសំចៃ, ត្បូងធ្លាក់ពីមាត់ទៅដី ៗ ឃើញដូច្នោះ ត្មាតហោះមកចឹកយកកែវមណីជោតិ ហើយគ្រលៀវលេបបាត់ទៅ ៗ ឆ្មាទឹងយ៉ាងខ្លាំង ហើយនិយាយទៅកាន់ក្អែកថា ហេតុដូចម្តេច បានជាឯងមិនជឿពាក្យអញ! ឥឡូវនេះ តាមតែឯងធ្វើម្តេចបានធ្វើទៅចុះ ៗ ចំណែកអញ អញមិនដឹងទេ! អញទៅផ្ទះសិនហើយ ៗ ក្អែកមានទុក្ខព្រួយយ៉ាងក្រៃលែង គ្មាននិយាយមួយម៉ាត់សោះ ៗ ដោយគិតខ្លាចក្រែងចៅហ្វាយគាត់សម្លាប់ វាអង្គុយញ័រជើងចំប្រប់ ធ្វើមុខស្ងួតស្ញួតឲ្យអាណិត ហើយញាក់មុខទឹងបព្រិចភ្នែកផង ៗ រួចពីបន្ទោសក្អែកមក ឆ្មាដើរតម្រង់ទៅផ្ទះ នៅតាមផ្លូវវាប្រទះឃើញពស់វែកមួយ ក៏ខាំពស់នោះត្រង់កជាប់ បំរះមិនរួច ៗ នៅពេលពស់នោះអង្វរថា: ឱបងឆ្មា! អាណិតខ្ញុំផង, លែងខ្ញុំឲ្យរស់ជីវិតពេលនេះទៅ, ដល់ពេលក្រោយ ខ្ញុំនឹងជួយដោះទុក្ខបងជាមិនខាន ៗ

☛ (មានត)

កំណត់ហេតុប្រវត្តិការណ៍

ពិធីអនុសិវិប្បរៈមហាសន្និបាតលើកទី ១៤ នៃមន្ត្រីសង្ឃ សម្រាប់ឆ្នាំ ១៩៥៨ នៅមន្ទីរព្រះសទ្ធម្ម ក្នុងវត្តព្រះកែវមរកត

(តមក)

លោក ឯន - ប៊ីង រៀបរៀង

នូវអធិករណ៍ផ្សេងៗ ដែលមានកើតឡើងក្នុងភាពមខ្លះ ឲ្យបាត់បង់ទៅវិញ ដោយព្យាយាមពន្យល់ដល់ពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ថា ការឈ្លោះប្រកែកគ្នានេះ នាំឲ្យបាត់បង់សាមគ្គីជាតិ ហើយជាបច្ច័យនាំឲ្យសង្គមយើងទាំងមូលថយកំឡាំងទៅវិញផង ។

នៅទីបំផុតខ្ញុំព្រះករុណា សូមប្រកាសបើកមហាសន្និបាតមន្ត្រីសង្ឃលើកទី ១៤ ព្រមទាំងប្រគេនសព្ទសាធុការពរ ចំពោះព្រះតេជព្រះគុណគ្រប់ព្រះអង្គ សូមឲ្យបានប្រកបដោយនូវសេចក្តីសុខសេចក្តីចំរើនរហូតដល់ព្រះនិព្វាន ។

តមក លោក មាស - យ៉ន់ អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងធម្មការ ថាប់ថ្លែងសុន្ទរកថា មានសេចក្តីដូចតទៅនេះ ៖

សុន្ទរកថារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការ

សូមព្រះតេជះដំកល់លើត្បូង

សូមព្រះរាជទានក្រាបបង្គំទូលព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង

សម្តេចព្រះមហាក្សត្រិយានី

សម្តេចព្រះឧបយុវរាជ

សូមទ្រង់ជ្រាបក្រោមល្អងធូលីព្រះបាទ ។

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះរាជទានថ្វាយនូវអំណរព្រះករុណាធិគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅ ចំពោះព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង សម្តេចព្រះមហាក្សត្រិយានី សម្តេច ព្រះឧបយុវរាជ ដែលទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ស្តេចបានយាងមកជាព្រះរាជាធិបតី នៃព្រះរាជាធិបតាក្នុងពិធីបុណ្យ អនុសំវច្ឆរសន្និបាតមន្ត្រីសង្ឃ ទី ១៤ សម្រាប់ឆ្នាំរកានព្យសក ព. ស. ២៥០០, គ. ស. ១៩៥៨ នេះ ។

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះបរមរាជានុញ្ញាត ដើម្បីប្រស្រ័យជាមួយនឹងព្រះថេរានុត្ថេរៈទាំងឡាយ ដោយមានបំណងចង់ឲ្យព្រះសង្ឃបានជ្រាបនូវដំណើរកិច្ចការខ្លះខាងពុទ្ធចក្រនឹងអាណាចក្រ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ ក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាពនៃព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង ។

សូមក្រាបថ្វាយបង្គំសម្ដេច នឹងព្រះថេរានុត្ថេរ គ្រប់ព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះករុណាមានសេចក្ដីកោតយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ចំពោះសម្ដេចនឹងព្រះថេរានុត្ថេរៈ គ្រប់ព្រះអង្គ ដែលបាននិមន្តមកកាន់មហាសន្និបាតនេះ ; ។

សម្ដេច !

ព្រះករុណាគ្រប់អង្គ !

ឱកាសនេះ ជានក្ខត្តសម័យដែលខ្ញុំព្រះករុណាបានមកជួបព្រះភក្ត្រសម្ដេច នឹងព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គ គួរចាត់ទុកជាទស្សនានុត្តរិយៈមួយដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាបានចូលមកកាន់ការនៅក្រសួងធម្មការ ចំនួនជិត ៦ ខែហើយ ក្នុងរយៈវេលា ដែលខ្ញុំព្រះករុណាបានប្រតិបត្តិការមកនេះ ទោះបីមានសេចក្ដីធំធេងខ្លះ ពុំសមគួរទៅតាមព្រះទ័យក៏សូមសម្ដេច ព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គ មេត្តាអភ័យទោស ព្រោះការទាស់ខ្លួននេះប្រសិនបើមាន ក៏ពុំមែនប្រកបទៅដោយចេតនាឡើយ ។

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមផ្ញើសេចក្ដីសង្ឃឹមលើព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គជាមេគណអនុគណថា នឹងជួយរិះរកមធ្យោបាយយ៉ាងណា សម្រួលកិច្ចការទាំងពួង ដែលខាងពុទ្ធចក្រមានដំណើរទៅស្រួល គួរយ៉ាងដូចជាអធិករណ៍សង្ឃជាដើម សូមកុំឲ្យកើតមានឡើង ក្នុងស្រុកខែត្រច្រើនពេក គឺថាអធិករណ៍ណាដែលកើតឡើងហើយ ក្នុងស្រុកខែត្រ សុំព្រះករុណាជាមេ

គុណានុគុណ រិះគមគន្ធាបាយស្ដាប់ស្ទង់មើលយ៉ាងហ្មត់ចត់ បើអាចរម្ងាប់បាន គួរតែសម្រុះសម្រួល ឲ្យបានសះជាក្នុងទីនោះ ដោយស្រួលពន់ សុំកុំឲ្យពន្យារពេលទុកឲ្យអធិករណ៍នោះ រីកពលធំឡើងនាំឲ្យអំពល់ដល់ព្រះរាជវរ្គាភិបាលចាត់ចែង ការឯទៀតដែលមានសារប្រយោជន៍បូជាមាតុប្រទេស ព្រោះខ្ញុំព្រះករុណាបានសង្កេតឃើញអធិករណ៍ខ្លះ ដែលកើតឡើងមុនដំបូង ជាការបន្តិចបន្តួចសោះ ពុំមែនជាអធិករណ៍រឹងត្អឹងទេ មានសភាពល្មម គួរតែព្រះតេជព្រះគុណមេគណអនុគណ សម្របសម្រួលបាន ដោយគ្រប់គ្រាន់ តែអធិករណ៍នោះត្រឡប់ទៅជារីកពលធំឡើងពុំអាចរម្ងាប់បាន ដោយងាយទៅវិញ ។ ឧទាហរណ៍ដូចជាភ្លើងសម្រាមធម្មតា ភ្លើងសម្រាមមុនដំបូងពុំសូវមានអណ្ដាតភ្លើងសន្ធោសន្ធៅប៉ុន្មានទេ តែបើបណ្ដោយឲ្យភ្លើងនោះឆេះតាមចិត្តទៅ ភ្លើងនោះក៏រមែងឆេះរាលដាល ក្លាយទៅជាឆេះផ្ទះសម្បែង មានអណ្ដាតសន្ធោសន្ធៅពុំអាចពន្លត់បានដោយងាយឡើយ ។

ត្រង់ខនេះ ជានិមិត្តរូបឲ្យឃើញថា អធិករណ៍ដែលកើតឡើងទាំងប៉ុន្មាន បណ្ដាលមកតែពីការបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ បីដូចជាភ្លើងសំរាម បើប្រសិនជារម្ងាប់ភ្លាមៗទៅ ភ្លើងនោះក៏ពុំអាចឆេះរាលដាលទៅបានឡើយៗ ចំពោះរឿងអធិករណ៍នេះ បើមានកើតឡើងក្នុងវត្តភាគណា ខ្ញុំព្រះករុណា

សូមព្រះតេជព្រះគុណមេគណ អនុគណ មេត្តាប្រួមជាមួយរាជការស្រុក ខេត្ត រិះរកមធ្យោបាយរម្ងាប់ហេតុ ក្នុងអារាមនោះភ្លាម ៗ ឲ្យបានសម្រេចតែម្តងទៅ ទើបបានលទ្ធផលល្អ ដើម្បីការពារកុំឲ្យអធិករណ៍នោះរីករាលធំទូលាយតទៅទៀតបានឡើយ ៗ

ព្រះតេជព្រះគុណគ្រប់ព្រះអង្គ ! យើងមានភ័ព្វល្អណាស់ ដែលមានព្រះពុទ្ធសាសនាប្រតិស្ឋាន នៅក្នុងប្រទេសយើងនេះ ព្រមទាំងបានកើតទាន់ពាក់កណ្តាលព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយបានទាំងធ្វើពិធីបុណ្យរំលឹកពុទ្ធសករាជ ២៥០០ ព្រះវស្សា ចំនួន ៧ ទិវារាត្រីយ៉ាងឧឡារិក ត្រង់ទីប្រតិស្ឋាននៃព្រះសក្យមុនីចេតិយ នាមុខស្ថានីយរាជអយស្ម័យយាន ក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាពនៃព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូងទាំង ២ ព្រះអង្គ និងគ្រប់អាណាខេត្ត ក្នុងព្រះរាជអាណាចក្រទាំងមូលផង ៗ ព្រះពុទ្ធសាសនាជាលទ្ធិដឹកនាំសត្វឲ្យដើរទៅរកសេចក្តីស្ងប់ គឺសន្តិភាពមិនឲ្យមនុស្សរំលោភលើមនុស្សផងគ្នា ប្រដៅសត្វឲ្យជឿកម្មនិងផលនៃកម្ម ដូចព្រះតេជព្រះគុណជ្រាបស្រាប់ហើយ ៗ ខ្ញុំព្រះករុណាសង្ឃឹមថា ព្រះសង្ឃជាសិស្សផ្ទាល់នៃព្រះពុទ្ធបរមគ្រូ នឹងប្រកាន់យកផ្លូវស្ងប់តាមតម្រាយនៃព្រះពុទ្ធអង្គដោយពិត ៗ

យើងមានភ័ព្វម្យ៉ាងទៀត ដោយបានព្រះមហាក្សត្ររបស់យើង

ទ្រង់កាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាយ៉ាងដិតស្និទ្ធ ហើយព្រះអង្គជាអគ្គពុទ្ធសាស-
នូបត្ថម្ភ គឺព្រះអង្គជាក្សត្រទ្រង់ទំនុកបម្រុងព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយព្រះ
រាជហឫទ័យជ្រះថ្លាដ៏បរិសុទ្ធ ដូចជាក្នុងពិធីបុណ្យអនុសំវច្ឆរៈមហាសន្និ-
បាតមន្ត្រីសង្ឃរៀងរាល់ឆ្នាំមក ព្រះអង្គទ្រង់តែងបរិច្ចាគដោយព្រះបសាទ-
សទ្ធានូវថវិកាសម្រាប់ព្រះរាជទ្រព្យ ១ ម៉ឺនរៀល ដើម្បីចាត់ធ្វើភត្តប្រគេន
ព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គ ដែលនិមន្តមកកាន់ទីមហាសន្និបាតនេះ ។

ព្រះតេជព្រះគុណគ្រប់ព្រះអង្គ!

ព្រះពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសយើង ពិតមែនតែប្រទេសតូចមាន
ពលរដ្ឋតិច ប៉ុន្តែ ប្រទេសទាំងឡាយដែលជាពុទ្ធសាសនិកបានទទួល
ស្គាល់ថាជាប្រទេសកាន់ពុទ្ធសាសនា យ៉ាងហ្មត់ចត់ត្រឹមត្រូវតាមពុទ្ធោវាទ
មានពុទ្ធសាសនិក ៩៩ ភាគរយ ។ កិត្តិគុណប្រទេសយើងដែលកើតឡើង
នេះគឺកើតដោយសារស្នាព្រះហស្ថ នៃសម្តេចព្រះឧបយុវរាជ ជាបិតាឯក-
រាជ្យព្រះអង្គបានបំពេញព្រះរាជបេសកកម្ម ប្រស្រ័យទាក់ទងនឹងប្រទេស
ឯទៀតជាច្រើន ដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាដូចគ្នា ឲ្យគេទទួលស្គាល់នូវ
គុណសម្បត្តិរបស់ប្រទេសយើងថាជាប្រទេសកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយ
ប្រជាពលរដ្ឋ ក៏សុទ្ធតែអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាទាំងអស់គ្នា ។

អាស្រ័យហេតុនេះ គួរព្រះតេជព្រះគុណ មេគណ អនុគណគ្រប់ព្រះ

អង្គប្រជុំលោកគ្រូចៅអធិការគ្រប់វត្តក្នុង១ ឆ្នាំ ២ ដង ឬ ៣ ដងពន្យល់ណែនាំអស់លោកគ្រូចៅអធិការគ្រប់វត្តគ្រប់អង្គ ឲ្យលោកបានយល់អំពីច្បាប់របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងសេចក្ដីប្រតិបត្តិ ដែលព្រះសង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិឲ្យមានសេចក្ដីរៀបរយ កុំឲ្យមានការយើករយាក ដូចដែលធ្លាប់ប្រទះមកហើយ ដើម្បីលើកកិត្តិសព្ទពុទ្ធសាសនា នៅប្រទេសយើងឲ្យល្បីខ្ចរខ្ចាយទូទៅ សមតាមព្រះរាជបំណងនៃសម្ដេចព្រះវរបយុវរាជ ដែលព្រះអង្គជាអគ្គពុទ្ធសាសនូបត្ថម្ភដ៏វិសេស ព្រោះប្រទេសយើងបានចក្រ ២ គឺពុទ្ធចក្រនិងអាណាចក្រ លុះត្រាតែចក្រទាំង ២ វិលទៅមានល្បឿនស្មើគ្នា ទើបនាំបានដល់ត្រើយនៃវឌ្ឍនភាព ។

បពិត្រព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គ ! ការសិក្សាខាងព្រះពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសយើង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ឃើញថាមានដំណើរជឿនទៅមុខគួរសមហើយ តែសេចក្ដីប្រតិបត្តិរបស់បព្វជិត ក្នុងព្រះរាជអាណាចក្រ បើពិនិត្យឲ្យល្អិតឃើញថា នៅខ្សោយជាងការសិក្សាទៅវិញ ព្រោះមានអធិករណ៍សង្ឃ ជាទោសគួរឲ្យយ៉ាងធំ ដែលជាមន្ទិលក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

សូមព្រះតេជព្រះគុណគ្រប់ព្រះអង្គ ជ្រាបច្បាស់ចលនានៃព្រះពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសយើង ដែលមានល្បឿនលឿន មកប៉ុណ្ណោះដោយសារ

សេចក្ដីខ្វះខាតនៃព្រះរាជរដ្ឋាភិបាលសង្គមរាស្ត្រនិយម ដែលមានសម្ដេចព្រះឪបយុវរាជជាប្រធាន ព្រះអង្គទ្រង់ពុំមែនឈ្លៀងទតតែខាងកិច្ចការអាណាចក្រទេ គឺទ្រង់ទំនុកខាតបក្រទាំង ២ ឲ្យវិលទៅមានល្បឿនស្មើគ្នា ដើម្បីញ៉ាំងសេចក្ដីបរិបូរឲ្យកើតមានឡើងដល់ប្រទេសជាតិ ។

ហេតុនេះ ខ្ញុំព្រះករុណាសុំផ្ញើសេចក្ដីទុកចិត្ត លើព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គជាមន្ត្រីសង្ឃ មានព្រះតេជព្រះគុណមេគណ អនុគណជាដើម គ្រប់ខេត្តគ្រប់ស្រុកថា នឹងយកព្រះទ័យទុកដាក់ដាស់តឿនក្រើនរំលឹកលោកគ្រូចៅអធិការគ្រប់វត្តនូវអស់ភិក្ខុសាមណេរគ្រប់រូប ព្រមទាំងពុទ្ធបរិស័ទចំណុះវត្ត ឲ្យខំបំពេញករណីយកិច្ចឲ្យបានសមតាមពុទ្ធដីកា នៃអង្គសម្ដេចព្រះសព្វញ្ញុតញ្ញាណរបស់យើង ដែលព្រះអង្គទ្រង់និយមយកសន្ដិភាពជាគោលសេចក្ដីប្រតិបត្តិ ។

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស !

ទីបំផុតនៃសុន្ទរកថានេះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមបង្អោនព្រះរាជកុសលថ្វាយចំពោះព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូងទាំង ២ ព្រះអង្គ ព្រមទាំងសម្ដេចព្រះឪបយុវរាជ សូមព្រះអង្គគង់នៅជាសុខ គង់ព្រះរាជសិរីសម្បត្តិព្រមទាំងបានប្រកបដោយសិរីសួស្ដីជយមង្គលគ្រប់ប្រការ កំចាត់បង់នូវចបសគ្គទាំងពួង កុំឲ្យកើតមានឡើងដល់ព្រះអង្គ ដើម្បីបានទ្រង់ដឹកនាំ

ប្រទេសជាតិ និងព្រះពុទ្ធសាសនា ឲ្យដើរឆ្ពោះទៅរកសន្តិភាពនិងវឌ្ឍន-ភាពជានិច្ចនិរន្តរតអផ្សែងទៅ ។

ចប់សុន្ទរកថា ។

នៅពេលដែលចប់សុន្ទរកថានៃ លោក មាស-យ៉ង់ អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងធម្មការហើយ ព្រះតេជព្រះគុណព្រះបាឡាត់បទុមវង្សាកេត វត្ត-ទេពធីតាកម ខែត្រកំពង់ឆ្នាំង ថ្វាយសុន្ទរកថាតបវិញ មានសេចក្ដីដូចតទៅនេះ

សុន្ទរកថា

សូមថ្វាយព្រះពរព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិតទាំង ២ ព្រះអង្គ និងសម្ដេចព្រះបិតាឯកពជ្យ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

សម្ដេចព្រះមហាសុមេធាធិបតី សង្ឃនាយក បានតម្រូវលើរូបអាត្មាភាព ឲ្យជាតំណាងសង្ឃដែលបាននិមន្តមកជួបជុំ ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ នាមហាសន្និបាតនេះ ឲ្យអាត្មាភាពថ្វាយសេចក្ដីតបសុន្ទរកថានៃអ្នកឧកញ៉ារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការ ។

អាត្មាភាពសូមព្រះពរទានព្រះបរមានុញ្ញាត សូមថ្វាយសេចក្ដីដោយសង្ខេប ចំពោះតែត្រង់ខ្លះ ដែលមានសារប្រយោជន៍ ស្រប គ្នានឹងសុន្ទរកថានៃលោករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការ ។

សូមថ្វាយព្រះពរ,

មន្ត្រីសង្ឃគ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ដំណែងសុទ្ធសឹងតែធុញទ្រាន់ ស្អប់ខ្ពើមអធិករណ៍ ដែលកើតមានក្នុងវត្តអារាម, ស្រឡាញ់តែសេចក្តីសុខស្ងប់ជានិច្ច, ក៏ខំប្រឹងរកមធ្យោបាយកុំឲ្យមានអធិករណ៍, ដែលបានជាជួលកើតមានខ្លះហើយ ក៏ខំរលត់រលាយណាស់ដែរ, ជួនកាលក៏បានស្ងប់រម្ងាប់ ជួនកាលក៏ក្លាយទៅជារីករាលធំឡើង ពុំអាចធ្វើឲ្យរលត់បានទៅវិញ ដែលបែរទៅជាផ្ទុយដូច្នេះ ដោយមកពីហេតុដូចខាងក្រោមនេះ ៖

អធិករណ៍ដែលកើតឡើងក្នុងវត្តអារាមណាមួយ, ព្រះវិន័យប្រាប់ថា ត្រូវរម្ងាប់ដោយសារសមថៈ ៧ យ៉ាង ទោះសមថៈណាក៏ដោយ តាមយថាហេតុ ដូចជាភ្លើងឆេះសំពមជាដើម ត្រូវរលត់ដោយគ្រឿងលត់មានទឹកជាដើម ដូច្នោះដែរ ។ ក្នុងសម័យសព្វថ្ងៃនេះ នឹងយកសមថៈទាំងនោះមករម្ងាប់អធិករណ៍ឲ្យសព្វគ្រប់ តាមក្បួនព្រះវិន័យពុំកើត ព្រោះមកពីគូវិវាទ ច្រើនតែពុំទទួលគោរពព្រះវិន័យទាំងព្រះរាជក្រម ព្រះរាជក្រឹត្យ នឹងប្រកាសផ្សេងៗ ដែលជាជំនួយព្រះវិន័យនោះ ក៏គូវិវាទច្រើនតែពុំសូវគោរពដែរ ដោយមកពីបេះគេរបខខ្លួនឥតមានកំហុសក្នុងប៉ុន្មាន ម្ល៉ោះហើយអធិករណ៍ សូម្បីតូចមួយសោះទេ ក៏អាចរីករាលទៅជាអធិករណ៍ធំបាន ក៏សឹងតែមានខ្លះ ។

ក្រន់ចនេះ សូមព្រះរាជរដ្ឋាភិបាលជួយលៃលក ឲ្យគណៈសង្ឃមានសិទ្ធិប្រតិបត្តិការឲ្យបានបរិបូណ៌ តាមលំអានព្រះវិន័យ និងព្រះរាជក្រម ព្រះរាជក្រឹត្យ ព្រមទាំងប្រកាសទាំងពួងនោះឡើង ទើបនឹងបានងាយប្រតិបត្តិការ, អធិករណ៍ក៏នឹងពុំសូវកើតមានឡើងប៉ុន្មាន បើទុកជាកើតមានឡើងបន្តិចបន្តួច សង្ឃក៏អាចនឹងរម្ងាប់បានដោយងាយៗ ។

អាត្មាភាពសូមថ្លែងសេចក្ដីសង្ខេបតែត្រឹមប៉ុណ្ណេះ ដ្បិតក្រសួងធម្មការដែលបានប្រតិបត្តិការរាល់ថ្ងៃមក ក៏បានជ្រាបដំណើរអធិករណ៍ទាំងពុទ្ធចក្រដោយជាក់លាក់ណាស់ហើយ ។

នៅទីបញ្ចប់នេះ អាត្មាភាពជាដំណាងមន្ត្រីសង្ឃ សូមលើកយកកុសលបុញ្ញរាសី ដែលសង្ឃគ្រប់វត្ត បានប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិក្នុងរយៈកាល ១ ឆ្នាំមកហើយនេះ ជាព្រះរាជកុសល ថ្វាយចំពោះព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិតទាំង ២ ព្រះអង្គ និងសម្ដេចព្រះឧបយុវរាជ ព្រះបិតាឯករាជ្យជាតិ សូមទ្រង់ទទួលអនុមោទនា ហើយសូមទ្រង់ប្រកបដោយសិរីសុខគ្រប់ប្រការ ព្រមទាំងសូមព្រះអង្គ មានព្រះជន្មាទីឃាយុយឺនយូរអស់កាលអង្វែងវែងឆ្ងាយ !

សូមថ្វាយព្រះពរ ។

មួយទៀត សូមជូនសាធុការពរ ចំពោះអស់លោកគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

និងអស់លោកមន្ត្រីធំតូច គ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ក្រុម សូមបានប្រកបដោយសុភមង្គលគ្រប់យ៉ាង សព្វកាលវេលាទិវារាត្រី !

សូមកម្ពុជរដ្ឋ ឯករាជ្យ អព្យាក្រឹត បិតនៅជាស្ថាពរដោយការចំរុងចំរើនជានិច្ចនិរន្តរ៍ !

សូមចំរើនពរ ៗ

ក្រោយដែលចប់សុន្ទរកថា នៃព្រះតេជព្រះគុណព្រះបាទឡាត់បទុមវង្សាគេត វត្តទេពធីភារាម ខេត្រកំពង់ឆ្នាំងហើយ ព្រះសង្ឃទាំងអស់ក៏ស្វាធ្យាយធម៌ជយន្តោប្រសិទ្ធិពរ ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រទាំងពីរព្រះអង្គនិងឥស្សរជនទាំងឡាយ ៗ

ម៉ោង ៩ និង ៣០ នាទី ព្រះមហាក្សត្រទាំងពីរព្រះអង្គថ្វាយបង្គំលាព្រះសង្ឃ ស្តេចយាងចូលព្រះបរមរាជវាំងវិញ ដោយមានព្រះរាជបរិពារ ហែហមអម ព្រះអង្គ ៗ ចំណែកឥស្សរជនទាំងអស់ក៏អញ្ជើញទៅកាន់ដំណែងរៀងខ្លួនវិញ ៗ

ម៉ោង ១០ និង ៣០ នាទី មានការប្រគេនភត្ត ក្នុងព្រះបរមនាមព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិតលើត្បូងដល់ព្រះសង្ឃ នៅមហាកុដិវត្តឧណ្ណាលោម ចំពោះមុខលោកម៉ាស់-យ៉ង់អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងធម្មការ ព្រមទាំងមន្ត្រីក្រសួងធម្មការ-ឧបាសក ឧបាសិកា ៗ

ចប់ ៗ

មហាសន្និបាតសមាគមមិត្តពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

លោកកា៉យ - ប៊ុករៀបរៀង

កាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៥៨ វេលាម៉ោង ១៩ និង៣០នាទី នៅសាលាបាលីរងវត្តលង្កា សង្កាត់លេខ ៦ ក្រុងភ្នំពេញ គេឃើញមានការជួបជុំនៃពុទ្ធបរិស័ទ ទាំងភេទបព្វជិត និងគ្រហស្ថចំនួនច្រើន ក្រោមបរិយាកាសយ៉ាងស្និទ្ធស្នាលក្រៃលែងដែលជាមិត្តភាព ។

ចំណែកភ្ញៀវខាងព្រះសង្ឃ មានព្រះតេជគុណ ព្រះញាណកោសល ញាណ-ឈឺន ព្រះពុទ្ធវង្ស កៅ-ស៊ុម និងព្រះមហា ប៉ាង-ខាត់ ជាដើម ព្រមទាំងភិក្ខុសាមណេរ អង្គឯទៀតជាច្រើន ដែលយើងសុំអភ័យទោសពុំអាចនឹងរាប់នាមប្រគេនឲ្យអស់បាន ។

ប៉ែកខាងភ្ញៀវគ្រហស្ថមាន លោក សម-ញាណ លោកកា៉យ លុត និងលោក កា៉យ ប៊ុក ប្រធានសមាគមមិត្តពុទ្ធិកវិទ្យាល័យជាដើម និងអស់លោកៗឧបាសកៗឧបាសិកា ជាច្រើនទៀត ដែលយើងសុំអភ័យទោសដោយពុំបានរាប់ឈ្មោះជូនឲ្យបានសព្វគ្រប់ ។

លុះដល់ម៉ោង ១៦ និង៣០នាទី មហាសន្និបាតក៏បានបើកសម័យឡើង ។ ដើមដំបូងលោក កា៉យ ប៊ុក ប្រធានសមាគមមិត្តពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ ចាប់ថ្លែងសុន្ទរកថាមួយ ដ៏ពិរោះក្បោះក្បាយ រៀបរាប់អំពីស្ថានការណ៍សមាគម

ក្នុងឆ្នាំ ១៩៥៧ ដែលកន្លងហួសមកនេះ ដោយសង្ខេប ហើយនឹងបាន បញ្ជាក់ដល់មហាសន្និបាត នូវកិច្ចការជាអត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ ដែលសមាគមបានបំពេញរួចខ្លះមកហើយ នឹងដំហានមិត្តភាព ខាងពុទ្ធសាសនាកម្ពុជរដ្ឋ ពាំងពុទ្ធសាសនាបរទេសផង ដែលគេបានទទួលស្គាល់សមាគមយើងដោយពេញលក្ខណៈ ។

នៅទីបំផុតលោក ពាយ ប៊ុក អំពាវនាវដល់មហាសន្និបាតថា សូមឲ្យអស់លោកជាពុទ្ធបរិស័ទមេត្តាជួយទំនុកបំរុង សមាគមនេះឲ្យបានរឹងដំហរឋិតថេរចិរកាល ដោយរុងរឿងតទៅអនាគត ។

បន្ទាប់ពីនោះតទៅទៀត លោកមៅ-ម៉ុ ក្នុងឋានៈជាអគ្គហេរញ្ញិកថាប់ថ្លែងរៀបរាប់ពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ របស់សមាគមក្នុងឆ្នាំ ១៩៥៧ ដែលកន្លងផុតមកនេះ ។

ប្រាក់ចំណូល ចំណាយ ដូចមានតទៅនេះ ៖

១- ប្រាក់ចំណូល មានចំនួន ១៦១ ១៤៥ រ៉ូ០០

២- ប្រាក់ចំណាយ មានចំនួន ១១៤ ៤៥៧ រ៉ូ០០

៣- ប្រាក់នៅសល់មានចំនួន ៤៦ ៦៨៨ រ៉ូ ៩០ ក្នុងហិបសមាគមសព្វថ្ងៃ ។

ចប់សេចក្ដីថ្លែងការហើយ លោក មៅ ម៉ុ ថ្លែងអំណរគុណចំពោះ

មហាសន្និបាតដែលមានសភាពគគុះគរ សឲ្យឃើញថា អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធ-សាសនានៅប្រទេសយើង កាន់តែមានដំណើរលឿនទៅមុខជាដរាប ។

សូមបញ្ជាក់ថា: នៅពេលចប់សុន្ទរកថានីមួយ សេចក្ដីថ្លែងការម្ដងៗ សូរស័ព្ទទះដៃពុតគិកកងរំពងឡើង ជាសញ្ញាទទួលសេចក្ដីគោរព ចំពោះសមាគម ។

លំដាប់តទៅទៀត មហាសន្និបាត បានរៀបចំពិធីបោះឆ្នោត រើសគណៈកម្មាធិការនាយកថ្មីសម្រាប់ឆ្នាំ ១៩៥៨ ជាជំនួសគណៈកម្មាធិការនាយកចាស់ ដែលសុំលាលែងឈប់ពីតំណែង ។ មហាសន្និបាតបានតាំងគណៈកម្មការបណ្ដោះអាសន្នមួយ គម្រប់លើលោក សម ញាណ ជា-ប្រធាន លោក សូរ ស៊ីផន និង លោក គាន់-គឹមគិក ជាលេខាធិការ ។

ពិធីបោះឆ្នោតក៏ចាប់ផ្ដើមឡើង ដែលមានបេក្ខជន ២៦ រូប ឈរឈ្មោះសម្រាប់ឲ្យគេបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសយក ១៦ រូប ធ្វើជាគណៈកម្មាធិការ-នាយកសម្រាប់ឆ្នាំថ្មី ។

លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត បានសម្រេចដូចតទៅនេះ

១-	លោក	ពៅយ ប៊ុក	បានឆ្នោត	៦០
២-	លោក	ផេង-ជ្រៅ	-ដ-	៥៧
៣-	លោក	មៅ មុី	-ដ-	៥៤

៤- លោក	សាម-ឡាមុត	-ដ-	៤៣
៥- លោកស្រី	សម-ញាណ	-ដ-	៤៨
៦- លោក	យក់-សាមេត	-ដ-	៤៧
៧- លោក -	អ៊ុក-ផន់	-ដ-	៤៤
៨- លោក	ស៊ូរ-ស៊ុផន	-ដ-	៤២
៩- លោកស្រី	សម-ណៃ	-ដ-	៤១
១០- លោកស្រី	តុប-ស្អាត	-ដ-	៣៩
១១- លោកស្រី	ពៅយ-លុត	-ដ-	៣៩
១២- លោកស្រី	ពៅយ-ប៊ុក	-ដ-	៣៦
១៣- លោក	ម៉ុង ឌុនលីន	-ដ	៣៥
១៤- លោក	អ៊ុង-ទួន	-ដ-	៣៤
១៥- លោក	មាឃ-គុម	-ដ-	៣២
១៦- លោក	ញ៉ុង-សឿង	ដ-	៣២

រួចហើយ លោកប្រធានក៏បានប្រកាស ដល់មហាសន្និបាតឲ្យបានដឹងថា:បេក្ខជនទាំង ១៦ រូបខាងលើនេះ ដែលបានឆ្នោតច្រើនជាងគេ ត្រូវបានតែងតាំងជាគណៈកម្មាធិការនាយកសម្រាប់ឆ្នាំ ១៩៥៨ ។

មហាសន្និបាតបានលើកពេលប្រជុំ នៅវេលាម៉ោង ១៨ ក្រោយពី

បានទទួលជយន្តមង្គលពីក្រុមព្រះសង្ឃ ដែលបាននិមន្តចូលមកប្រជុំមហា-សន្និបាត នឹងក្រោមបរិយាកាសយ៉ាងរីករាយបំផុត ។

លុះដល់ថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៥៨ សមាគមបានអញ្ជើញក្រុមអភិបាល ដែលបានជាប់ឆ្នោតទាំង ១៦ រូប ដើម្បីបែកមុខការងារធ្វើការសម្រាប់ឆ្នាំ ១៩៥៨ ។ បានសម្រេចដូចតទៅនេះ ៖

១-	លោក	ពៅយ-ប៊ុក	ប្រធាន
២-	លោកស្រី	ពៅយ-លូត	អនុប្រធាន
៣-	លោក	អ៊ីង-ទូន	អនុប្រធាន
៤-	លោក	ផេង-ជ្រឿ	លេខាធិការ
៥-	លោក	យក់-សាមេត	អនុលេខាធិការ
៦-	លោក	សួរ-ស៊ីផន	អនុលេខាធិការ
៧-	លោក	ម៉ៅ-ម៉ី	អគ្គហេរញ្ញិក
៨-	លោក	សាម-ឡាមុត	អនុហេរញ្ញិក
៩-	លោក	ម៉ុង-ជុនលីន	អនុហេរញ្ញិក
១០-	លោក	អ៊ុក-ផង់	បណ្ណារក្ស
១១-	លោក	មាឃ-តុម	បណ្ណារក្ស
១២-	លោកស្រី	សម-ញាណ	ស្នងការ

១៣- លោកស្រី ក៉យ-ប៊ុក ស្នងការ

១៤- លោកស្រី តូច-ស្អាត ស្នងការ

១៥- លោកស្រី គង់-សរ ស្នងការ

១៦- លោក ញូង-សឿង ស្នងការ

ធ្វើនៅភ្នំពេញ នៅថ្ងៃទី ២០ កុម្ភៈ ១៩៥៨

ប្រធាន

ទេសភាពរវាងប្រទេសនេប៉ាល់និងរដ្ឋពិហ្គល (ប្រទេសឥណ្ឌា) ពីព្រៃលុម្ពិនីទៅទីក្រុងកុសិនារា ។

លោក ភ័យ-ប៊ុក រៀបរៀង

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបរមគ្រូរបស់យើង ទ្រង់ប្រសូតនៅព្រៃលុម្ពិនី (ប្រទេសនេប៉ាល់) ទ្រង់បានត្រាស់សម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ នៅក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរនៅពុទ្ធគយា (ប្រទេសឥណ្ឌា) ទ្រង់បានសំដែងព្រះធម្មចក្រ នៅព្រៃឥសិបតនៈមិគទាយវ័ន ជិតទីក្រុងពារាណសី (ប្រទេសឥណ្ឌា) ទ្រង់ចូលបរិនិព្វាន នៅចន្លោះដើមសាលព្រឹក្សទាំងគូ ជិតក្រុងកុសិនារា (ប្រទេសឥណ្ឌា) ដូចបានទុកពុទ្ធតំណែលមកដល់សព្វថ្ងៃ ។

ពុទ្ធដំណែលទាំងបួនកន្លែងនេះ ជាបូជនីយដ្ឋានដែលពួកទេសចរគ្រប់ប្រទេសអញ្ជើញមកទស្សនា ជាច្រើនម៉ឺននាក់សព្វៗ ឆ្នាំ ។ ព្រោះហេតុដូច្នេះ យើងនឹងពណ៌នាអំពីទិដ្ឋភាពសម័យបច្ចុប្បន្ន ដែលយើងបានទៅទស្សនាដូចតទៅនេះ ៖

១ លុម្ពិនីស្ថានដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រសូត

ទីឧទ្យានលុម្ពិនី ដែលយើងបានទៅទស្សនានោះ គឺស្ថិតនៅប្រទេសនេប៉ាល់ មានរបងដែកពទ្ធជុំវិញ សសរដែលព្រះបាទអសោក បានសាងពីមុន

មក សសរនេះឯងជាទីកន្លែងដែលព្រះនាងមហាមាយាទេវី ពុទ្ធមាតា. ទ្រង់មានព្រះកាយស្ងាយរំដួលព្រះរាជហឫទ័យ យកព្រះហស្តចាប់មែកសាលព្រឹក្ស ហើយប្រសូតព្រះរាជបុត្រ គឺព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ឆ្ងាយបន្តិច មានស្រះបោក្ខរណី ដែលព្រះគិលៀនបានយកព្រះរាជបុត្រទៅស្រង់ទឹក នៅកន្លែងស្រះបោក្ខរណីនេះ គេបានសាងនូវមុដ្ឋដ្ឋានធ្វើពីឥដ្ឋមានលំអអស្ចារ្យ ។ នៅជិតនោះ មានព្រះវិហារមួយចាស់ ដែលមានរូបគំនូរជាក្បាច់ផ្ចាំងនៃព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រសូត ។ នៅជិតព្រះវិហារមានអក្សរចារឹកថា: "នៅទីនេះជាទីដែលព្រះសក្យមុនីទ្រង់ប្រសូត" ។

យើងបានទៅពិនិត្យសសរ ដែលព្រះបាទអសោកបានចាត់ឲ្យសាងពីឆ្នាំ ២៥០ មុន គ.ស. (ព.ស ២៩៣), នោះបានឃើញថា: សសរនេះធ្វើពីថ្មមានកំពស់១០ម៉ែត្រ ។

មានគោជនាគារមួយ ដែលរដ្ឋាភិបាលប្រទេសនេប៉ាល់បានសាងទុកសម្រាប់ឲ្យពួកបូជនីយេសក៍ ស្នាក់អាស្រ័យបានដោយងាយ ។

លុម្ពិនីនេះ, សព្វថ្ងៃ គេហៅថា "រុម្មិណេ" គេតែងទៅតាមរថយន្តពីស្ថានីយ៍ អយស្ម័យយាន ណោតានវ៉ា ទៅរដ្ឋបិដ្ឋ៍រ (ប្រទេសឥណ្ឌា) ចម្ងាយ ១៩ ម៉ៃ ។ សព្វថ្ងៃ រដ្ឋាភិបាលប្រទេសនេប៉ាល់កំពុងរៀបចំធ្វើផ្លូវថ្នល់ ដើម្បីសម្រួលដំណើរពួកពុទ្ធសាសនិកជន ដែលមាន

បំណងចង់ទៅទស្សនាលុម្ពិនី ។ ផ្លូវនេះ គេអាចទៅបានតាមអាកាស-យានពីទីក្រុងកល់កុត្តា ទៅទីក្រុងកាត្មណ្ឌុ (ប្រទេសនេប៉ាល់) ។

២- ពុទ្ធគយា ស្ថានដែលព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរ-សម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ

យើងបានទស្សនាឃើញព្រះពោធិព្រឹក្សមួយដើម ទៅតូចដែលដុះចេញពីពោធិព្រឹក្សចាស់ ដែលជាព្រះរាជបុត្រីព្រះបាទអសោកបានកាប់ចោល។

នៅជិតមហាពោធិព្រឹក្សនោះ មានក្អឿតូចមួយនាមថា "មោរមហារះគឺ នៅលើកំពូលក្អឿតូចនេះឯង ដែលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ស្ដេចយាងទៅពិចារណានូវធម៌ទាំងឡាយដោយសេចក្ដីស្ងប់ស្ងាត់ ។

នៅទីនេះ គេបានសាងមហាពោធិវិហារ តាំងពីសតវត្សរ៍ ទី១១មានសើនមួយខ្ពស់ប្រកបដោយទ្រង់ទ្រាយជាត្រីកោណ មានជ្រុងត្រង់ហើយមានស្តូបពីលើផង ។ នៅខាងក្នុង គេបានឃើញព្រះពុទ្ធរូបអង្គធំលាបទឹកមាស យកព្រះហស្តចង្អុលព្រះធរណីជាសាក្សីថា ព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ។ មហាពោធិវិហារនេះ គឺគេធ្វើតាមគំរូក្បាច់សិល្ប ព្រះមហាពោធិវិហារនៃប្រទេសភូមា ។

☛ (មានត)

វចនានុក្រមសំស្ក្រឹត-ខ្មែរ

(តមក)

ព្រះមហា ប៉ាង-ខាត់ រៀបរៀង

អគ្គ ធាតុ ទៅ ។

អគ្គ និបាតប្រាប់សេចក្ដីសួរ ឬ បញ្ជាក់ ដូចជា ពិត, បាទជាដើម ។ *កិមគ្គ* តាំងបាច់និយាយថ្វី ។

អគ្គ នបុំ. អង្គ, អវយវៈតូចធំ, រាងកាយ, ចំណែក, អង្គនៃវេទៈ, ផ្នែកវិទ្យា ដូចជាវេទាង្គៈទាំង៦; ឈ្មោះគម្ពីរធំនៃលទ្ធិជិនៈ, អង្គមន្ត្រៈមាន៥ ប្រការគឺៈ ១- *កម៌ាណាំ អារម្ភាបាយ* ឧបាយប្រារព្ធដើម្បីធ្វើការងារ, ២- *បុរុមទ្រវ្យ សម្បទ*, សម្បទ គឺបុរសនឹងទ្រព្យ, ៣-*ទិគ កាល-វិភាគ*, ការចែកនូវទិសនឹងកាល, ៤-*វិបត្តិ-ប្រតីការ* ការធ្វើប្រឆាំងតនឹងសេចក្ដីវិបត្តិ, ៥-*កាយ៌-សិទ្ធិ* ការសម្រេចនូវកិច្ចការ ទាំង ៥ ប្រការនេះ ហៅថា បញ្ចាង្គៈ ។ *អគ្គតា* ស្ត្រី. ភាវនៃកិរិយាតាំងតាក់ ។ អង្គ-ក្ឫ សូម, កំណត់, បង្កើត ប្រព្រឹត្តទៅតាម, យល់ព្រមតាម ។ -*កតិន* នបុំ. កិរិយាកាត់នូវអង្គ ។ -*កម៌ន* នបុំ., ឬ -*ក្រិយា* ស្រី. កិរិយាប្រុសព្រំនូវរាងកាយ (ដោយគ្រឿងក្រអូប)។-*គ្រហ* បុំ. "កិរិយាចាប់នូវអង្គ" ការកន្ត្រាក់ ។ -*គ្លានិ* ស្រី. កិរិយាស្វាក់នៃអង្គ ឬ រាងកាយ ។

☞ (មានត)

ការពារ និងបុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យព្រះសង្ឃ ទ្រង់នឹងជួយឧបត្ថម្ភមន្ទីរពេទ្យនេះឲ្យមានវឌ្ឍនភាពតទៅអនាគតជាដើម ។

លំដាប់មកលោក យួន-ណៃ ប្រធានសមាគមគិលានសង្គ្រោះ បានថ្លែងសុន្ទរកថា រៀបរាប់អំពីព្រះរាជអំណោយដ៏ថ្លៃថ្លានៃសម្ដេចព្រះបិតាឯករាជ្យជាតិ អំពីរាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានជួយឧបត្ថម្ភឲ្យមន្ទីរពេទ្យព្រះសង្ឃ អំពីការខ្វះខាតទឹកភ្លើងឱសថ អំពីឧបសគ្គផ្សេងៗជាដើម ។

កាលចប់សុន្ទរកថារបស់លោកយួន-ណៃ សម្ដេចព្រះបិតាឯករាជ្យជាតិ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលទៅកាន់រាជរដ្ឋាភិបាលឲ្យជួយឧបត្ថម្ភការខ្វះខាត និងសម្រួលកិច្ចការ ឲ្យសមាគមនេះមានវឌ្ឍនភាពតទៅ ។

រួចហើយសហជីវិន ក៉យ-លុត រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធម្មការ បានថ្លែងសុន្ទរកថាទទួលអំណរព្រះគុណាធិគុណនៃសម្ដេចជាម្ចាស់ ដែលទ្រង់ផ្ញើព្រះរាជអំណោយរថយន្ត ចំពោះសមាគមគិលានសង្គ្រោះនេះនឹងទ្រង់ផ្ដល់បច្ច័យចំនួន ១០០០៛ ក្នុង ១ ខែ ដល់សមាគមនេះផង សម្រាប់ចាយរាយក្នុងការប្រើប្រាស់រថយន្តនេះតទៅ ថា ទាននេះត្រូវទុកជាព្រហ្មទានមួយដ៏ប្រសើរ ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ក្រោយពីសហជីវិនក៉យ-លុត ថ្លែងសុន្ទរកថា សម្ដេចព្រះបិតាឯក-រាជ្យទ្រង់ស្ដេចយាងទតមន្ទីរពេទ្យព្រះសង្ឃ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ទ្រង់នឹងព្យាយាមជួយទំនុកបម្រុងមន្ទីរពេទ្យនេះ តាមព្រះពលភាព ។

ម៉ោង ១៨ សម្ដេចព្រះឧបយុវរាជទ្រង់ស្ដេចត្រឡប់មកកាន់ព្រះបរមរាជវាំងវិញ ។

ពិធីនេះចប់នៅម៉ោង ១៨និង៣០ នាទី ដោយបរិយាកាសដ៏រីករាយ ។